The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, AUGUST 10, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

62./393. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 10. AUGUSTĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Bulgāņins noraida Eizenhauera priekšlikumu

Eizenhauers atbalsta Vācijas apvienošanu

SAKARĀ AR GAIDĀMO RIETUMVĀCIJAS KANCLERA BRAUCIENU UZ MASKAVU SAV. VALSTU PREZ. EIZENHAUERS PERSONISKĀ VĒSTULĒ ĀDENAUERAM APSOLA SAVU ATBALSTU VĀCIJAS APVIENOŠANAS JAUTĀJUMĀ

„Vācija un ASV ies vienu ceļu," saka Eizenhauers

Vašingtonā. — Pēc apmēram divām nedēļām, pieņēmis Padomju Savienības aicinājumu, Rietumvācijas kanclers Ādenauers gatavojas izbraukt uz Maskavu, lai pārspriestu Vācijas apvienošanas jautājumu vēl pirms četru lielvalstu ārlietu ministru konferences oktobrī. Šai sakarā Sav. Valstu prezidents Eizenhauers ... personīgu vēstuli Rietumvācijas kancleram, apsolīdams pēdējam savu atbalstu Vācijas apvienošanas panākšanai.

Savā vēstulē Eizenhauers uzsver, ka arī tagad, pēc Ženēvas konferences, Sav. Valstu uzskati Vācijas apvienošanā nav mainījušies, ka šai jautājumā Rietumvācijas un Savienoto Valstu politika iet vienu ceļu. Tālāk Eizenhauers atkārtoja jau Ženēvas konferencē sacīto un, proti, ka Vācijas apvienošana ir svarīgākais solis ceļā uz pastāvīgu mieru.

Ādenauera atbilde Eizenhaueram bija līdzīga satura. Rietumvācijas kanclers atkārtoti pasvītroja: Sav. Valstīm nav jābaidās, ka Maskavas sarunu laikā Rietumvācija un Pad. Savienība varētu panākt jebkāda veida slepenu vienošanos bez Sav. Valstu ziņas. Cik zināms, tad oficiāli Rietumvācijas kanclera un Pad. Savienības valdības konferences darba kārtībā ietelp tikai trīs jautājumi, no kuriem neviens nepieskaras Vācijas apvienošanai. Pirmkārt, tiks pārrunāta diplomātisko attieksmju atjaunošanas iespēja abu valstu starpā, otrkārt, tirdzniecības atjaunošana un, treškārt, dažādu kultūras pasākumu apmaiņa starp Padomju Savienību un Rietumvāciju.

Dadzis Padomijas ncīs — Rietumvācijas kanclers Ādenauers

VAI TITO KĻŪS PADOMIJAS SĀNCENSIS?

DIVKOSĪGA MARŠALA POLĪTIKA

Dienvidslavijas prezidents maršals Tito uzsver, ka viņš ir komūnists, tai pašā laikā nešaubīgi deklarē, ka Dienvidslavija nekad nekļūs Padomju Savienības satelitvalsts

Belgradē. — Jūlija beigās Dienvidslavijas vadošās personas parasti pošas ceļā uz Dalmācijas atpūtas vietām un diplomātiskā darbība Belgradē šai laikā pilnīgi apstājas. Šogad tomēr atvaļinājumu sezonas sākumā Dienvidslavijas politiskais katls turpina vārīties. Pirms apmēram divām nedēļām maršals Tito runāja lielā politiskā sanāksmē Kroatijā. Pagājušā nedēļā Dienvidslavijas presei tika sniegta kāda prezidenta Tito saruna ar pārstāvjiem no Savienotajām Valstīm.

No Tito Kroatijas runas un no intervijas ar minētajiem amerikāņiem var ļoti labi spriest par Dienvidslavijas politikas tālāko gaitu, jo sevišķi attiecībā pret Padomju Savienību. Staļina boikota laikmetam beidzoties un Hruščeva un Bulgāņina pielabināšanās periodam sākoties, Dienvidslavijas attieksmes pret Padomju Savienību ir izraisījušas plašu interesi visā pasaulē. Jo sevišķi tas interesē Sav. Valstis, kas Dienvidslavijas apbruņošanai un saimnieciskās labklājības nostiprināšanai ir izšķiedušas milzu naudas summas.

Savā runā Kroatijā maršals Tito zīmīgi uzsvēra, ka nekādos apstākļos Dienvidslavija nekļūs viena no Padomju Savienības satelitvalstīm. „Mēs gan esam komūnisti," sacīja Tito, „bet mēs nepiederam ne pie viena bloka." Tas tomēr nekavē Dienvidslaviju nodarboties ar domu izmaiņu kultūrālā un pat politiskā laukā ar Padomju Savienību. Vēl pagājušā nedēļā grupa Dienvidslavijas parlamenta pārstāvju izlidoja uz Maskavu, lai apspriestos ar Padomju Savienības komūnistu partijas reprezentantiem. „No šādām sarunām mēs tikai varam mācīties," sacīja Tito, „mēs centīsimies piesavināties pozitīvo."

Cik var spriest no Dienvidslavijas attieksmēm ar Padomju Savienības satelitvalstīm, jo sevišķi ar Bulgāriju un Albāniju, tad rodas iespaids, ka Tito mēģinātu minētās valstis atraut no padomju bloka, nodibinot pats savu komūnistu bloku, kaut arī ne naidīgu Padomju Savienībai, kas tomēr būtu tās sāncensis. Pēc Rietumu politiķu domām Dienvidslavijas prezidenta izredzes šai virzienā pašreiz ir gaužām niecīgas.

No vienas puses mēģinādams sadarboties ar Rietumiem un tai pašā laikā pūlēdamies nesariebt Padomju Savienībai, Dienvidslavijas prezidents ir izvēlējies ārkārtīgi grūtu lomu. Viņa pēdējais solis ir katrā ziņā mēģinājums pielabināties Maskavai. Dienvidslavijas, Grieķijas un Turcijas starpā pastāv draudzības līgums. Kā Grieķija, tā arī Turcija ietelp Ziemeļatlantijas organizācijā. Pagājušā nedēļā maršals Tito paskaidroja, ka nav nekādas vajadzības pastāvošo Balkānu draudzības līgumu pārvērst militārā paktā, vienkārši tādēļ, ka pašreiz nav ne mazākās iemesla rēķināties ar Padomju Savienības agresiju.

Bet arī amerikāņus Tito cenšas glaudīt tikai pa spalvai. Kādā nesenā sarunā ar Dienvidslavijas presi pārstāvjiem prezidents Tito slavēja Eizenhauera politiku un dedzīgo Sav. Valstu palīdzības programmu. **Vienā jautājumā Dienvidslavija un Sav. Valstis tomēr ir nonākušas nopietnās domstarpībās un proti, Dienvidslavijas valdība ir nolēgusi amerikāņu virsniekiem pārbaudīt Dienvidslavijas armiju, lai amerikāņi redzētu, kādā veidā dienvidslavi izmantojuši Sav. Valstu militāro palīdzību.**

Politiskie lietpratēji Belgradē tomēr paredz, ka arī šai jautājumā domstarpības nebūs ilgstošas un, ka jau tuvākā laikā, atjaunojoties sarunām, amerikāņiem tiks atļauts tuvāk iepazīties ar Dienvidslavijas armiju.

„EIZENHAUERA PLĀNS IR BEZ VĒRTĪGS," NOSMĪN BULGĀŅINS

Maskavā, — Uzrunādams Padomju Savienības augstākās padomes prezīdiju, ministru prezidents maršals Bulgāņins paziņoja, ka Padomju Savienība nevar pieņemt Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera priekšlikumu militāro novietņu plānu apmaiņai.

Četru lielvalstu valdību galvu konferencē Ženēvā Sav. Valstu prezidents Eizenhauers sadarbības veicināšanai un tai pašā laikā Padomju Savienības labās gribas noskaidrošanai lika priekšā Maskavas valdībai apmainīties militāro novietņu plāniem ar Sav. Valstīm, kā arī dot tiesības abu valstu lidmašīnām pārlidot otras valsts teritoriju un izdarīt fotouzņēmumus.

Padomju Savienības augstākās padomes prezidijs Eizenhauera plānu noraidīja bez liekas domāšanas, paskaidrojot, ka plāns ir bez jebkādas praktiskas vērtības. Maršals Bulgāņins ... nosmīnēja, sacīdams: „Mūsu ... valstu territorijas ir tik lielas, ka mēs tāpat varētu noslēpt, ko vien mēs tikai gribētu." Augstākās padomes prezidija nepārprotamais n ... bija līdz šim pirmā oficiālā Padomju Savienības valdības atbilde uz Eizenhauera priekšlikumu.

Iztirzādams Ženēvas lielo konferences norisi, Padomju Savienības ministru prezidents sīki apsveica Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera vēlēšanos sadarboties un uzsvēra, ka konference ir bijusi ļoti sekmīga. „Ja Ženēvā radītā atmosfaira turpināsies arī ārlietu ministru oktobra konferences laikā," sacīja B., „tad var cerēt uz vēl tālākiem panākumiem." Bulgāņins sacīja, ka Ženēvās konferencē liliem izdevies atjaunot Otrā pasaules kara laikā radīto draudzību visu četru lielvalstu starpā un ka tagad, tālākās sarunās, balstoties uz savstarpēju respektu un uzticību, jāattīsta pēc iespējas lielāka apmēra sadarbība visu četru minēto valstu starpā. Bulgāņins rēķinās ar grūtībām, kādas būs jāsastop nākotnē, tai pašā laikā pārliecinoši apgalvodams, ka iespējamas grūtības nav nepārvaramas.

Ja Ženēvas konferences laikā radās cerība, ka krievu „nē" vietā komūnisti turpmāk lietos „varbūt," tad tagad lieku reizi pierādījies, ka „nē" komūnistu leksikonā joprojām ir vispopulārākais vārds — jo sevišķi darījumos ar Rietumiem.

Savas runas beigās Padomju Savienības ministru prezidents augstākās padomes prezidija locekļiem deva īsu Ženēvas konferences gaitas kopsavilkumu, sacīdams, ka „četru lielvalstu valdību galvu sarunas ir radījušas vispārēju starptautiskā saspīlējuma mazinājumu un likušas pamatus stabilam un ilgstošam mieram. Valstsvīru savstarpējā iepazīšanās un privātsarunas ir ieskatāmas par tikpat vērtīgām kā oficiālās sarunas konferences sēdēs. Padomju Savienības valdība ir gatava tālāk atbalstīt personiskā kontakta uzlabošanu un turpināšanu lielvalstu valstsvīru starpā. Ženēvās konference uzlaboja attieksmes četru lielvalstu tautu starpā, un ir iemesls cerēt, ka šo uzlaboto attieksmju rezultātā pienāks aukstā kara beigas." Maršals Bulgāņins deklarēja, ka Padomju Savienības valdība ir sperusi visus iespējamos soļus aukstā kara izbeigšanai, starptautiskā saspīlējuma samaziāšanai un stabila un ilgstoša miera garantēšanai.

DOMSTARPĪBAS ATOMIEROČU KONTROLĒ

Kā ASV, tā Padomju Savienība saprot atomkara briesmas, bet tomēr nespēj panākt vienošanos atomieroču kontrolē

Vašingtonā. — Iztirzājot nesenās Ženēvas konferences gaitu, Sav. Valstu ārlietu ministrijas pārstāvji Vašingtonā paskaidro, ka atbruņošanās jautājumā Padomju Savienība principā piekrīt divām amerikāņu teorijām. Pirmkārt, ka pašreizējā atomlaikmetā, kara rezultātā divu lielvalstu starpā, kas abas apgādātas atomieročiem, nevar būt uzvarētāja.

Atomkara gadījumā abām karojošām pusēm jārēķinās ar gandrīz pilnīgu iznīcību. Otrkārt, vienīgais veids, kā viena atomieročiem apbruņota lielvalsts varētu cerēt sakaut otru, pati izglābjoties no iznīcības, būtu ar Pērl Hārboral līdzīgu pārsteiguma uzbrukumu. Tā kā Padomju Savienība šajos divos punktos pievienojas Sav. Valstu uzskatiem, tad Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, ignorēdams Bulgāņina noraidījumu militāro plānu apmaiņai, vēl joprojām ir pārliecināts, ka atbruņošanās sarunas ar Padomju Savienību turpmākās konferencēs vainagosies panākumiem.

Savā kārtējā preses konferencē prezidents Eizenhauers žurnālistiem paskaidroja, ka pašreizējos apstākļos atomkarš būtu uzskatāms par tautu pašnāvību. Rezultātā atliek tikai viena izeja. Pasaulei ir jāatrod iespēja sadzīvot mierā. Ja tas nav iespējams, tad atliek tikai mirt visiem kopā.

Ir iemesls domāt, ka Bulgāņins, Hruščevs, Žukovs un pārējie Kremļa varenie pamazām sāk izprast amerikāņu nostāju. Tai pašā laikā **Sav. Valstu ārlietu ministrija ar nožēlu paskaidro, ka vienā jautājumā Padomju Savienības valdība vēl joprojām kavējas sadarboties ar amerikāņiem. Un proti, ka pašreizējos apstākļos, pašreizējā zinātnes attīstības laikmetā, nav iespējams radīt tādu kontroles sistēmu, kas spētu simtprocentīgi novērst kādas valsts atomieroču ražošanu un vispār sekot kādas valsts atomenerģijas izmantošanas attīstībai.** Lai cik pārraudzības punktu arī tiktu ierīkots, lai cik lielas arī būtu pārraudzības komisiju tiesības fabriku pārbaudei, lielvalstīm vienmēr būs iespēja nodarboties ar atomieroču ražošanu un uzkrāšanu, citiem par to nekā nezinot. Lai izvairītos no šādas varbūtības, par kuru kādreiz visai pasaulei varētu nākties bezgala dārgi samaksāt, Savienotās Valstis ir atzinušas, ka atomieroču ražošanas pārraudzība, kaut gan ļoti svarīga, tomēr nav galīgais minētās problēmas atrisinājums. **Kas ir nepieciešams, un, kas garantētu mieru visai pasaulei, būtu tāda drošības sistēmas izveidošana, ar kuras palīdzību varētu pārliecināties, ka otra valsts negatavojas pārsteiguma uzbrukumam. Tā, pēc amerikāņu domām, ir visas atomlaikmeta pasaules drošības atslēga. Un tieši šai jautājumā Sav. Valstis un Padomju Savienība vēl līdz šim nav varējušas vienoties.** Padomju Savienības valdība tīri labi saprot, ka eventuālām atomražošanas pārraudzības komisijām būs neiespējami simtprocentīgi pārliecināties, ka tās savu pienākumu veic, neatstājot vietu šaubām. Tai pašā laikā krievi kavējas pieņemt amerikāņu plānus.

Vašingtonas politiskie lietpratēji Padomju Savienības jautājumos domā, ka augstākās padomes prezidija lēmums noraidīt Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera priekšlikumu militāro plānu apmaiņai un abpusējai izlūkošanai no gaisa ir tiešā sakarā ar amerikāņu atbruņošanās priekšlikumiem. Nākot ar priekšlikumu atļaut Sav. Valstu izlūklidmašīnām lidot virs Padomju Savienības territorijas un tai pašā laikā dodot krieviem tiesības fotografēt amerikāņu militārās novietnes, prezidents Eizenhauers bija domājis, ka ar šādas abpusējas izlūkošanas palīdzību izdotos izvairīties no pārsteiguma atomuzbrukuma iespējas kā vienai, tā arī otrai valstij. Nav grūti izsekot Sav. Valstu prezidenta loģikai. Atomkarā var uzvarēt vienīgi ar pārsteiguma uzbrukumu. Nepārtraukta otras lielvalsts militāro novietņu izlūkošana no gaisa nedotu otrai valstij iespēju sagatavoties šādam pārsteiguma uzbrukumam. Līdz ar to varbūtēja atomkara briesmas būtu stipri mazinātas.

Sav. Valstu valdība ir pārliecināta, ka atomkara briesmas var tikt mazinātas tikai tad, ja vienai valstij ir pilnīgi brīvas rokas sekot otras valsts atomrūpniecības attīstībai. Pašreizējos apstākļos vienīgā drošība ir iespējama tikai visapārējā sadarbībā.

Pad. Savienība gatavojas oktobra konferencei

Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins iepazīstina pasauli ar komūnistu gaidāmo nostāju četru lielvalstu ārlietu ministru konferencē oktobra mēnesī.

Maskavā. — Iztirzājot Padomju Savienības politiku gaidāmā lielo ārlietu ministru konferencē, Padomju Savienības ministru prezidents apstājās pie sekojošiem jautājumiem:

1. Anglijas ministru prezidenta Idena priekšlikums kopējas Eiropas aizsardzības organizācijas dibināšanai, kur sākumā ietilptu četri lielie un Vācija, var izrādīties ļoti vērtīgs. Pašreiz tomēr jārēķinās, ka Vācijai ir divas valdības, kas plānu ļoti sarežģī.

2. Bulgāņins atkārtoja savu Ženēvas konferences priekšlikumu un, proti, ka Ziemeļatlantijas organizācija un Austrumeiropas komūnistu bloks apmainītos savstarpējiem neuzbrukšanas līgumiem.

3. Padomju Savienības ministru prezidents lika saprast, ka viņa valdība centīsies panākt pēc iespējas vairāk neitrālitātes garantijas dažādās Eiropas un Āzijas valstīs. Bulgāņins norādīja, ka mazākās valstis ar lielo garantijām var apmierināties. Toties neuzbrukšanas garantijām, ko Ženēvas konferencē proponēja Rietumi, garantējot Padomju Savienības robežu drošību, neesot nekādas vērtības, jo šīs garantijas dod valstis, kas ietelp pret Padomju Savienību vērstā militārā nogrupējumā.

4. Pieskaroties sāpīgajam Vācijas jautājumam, Bulgāņins sacīja, ka Padomju Savienība nekādos apstākļos nevar atzīt Apvienotās Vācijas iesaistīšanu Ziemeļatlantijas organizācijā. Šāds solis būtu pretrunā ar Eiropas aizsardzības interesēm un apdraudētu arī Padomju Savienības drošību, un tas nedrīkst notikt.

5. Runājot par eventuālo Vācijas apvienošanu, Bulgāņins sacīja, ka tai būs jānotiek pamazām, lēnām iepazīstinot Rietumus ar Austrumiem. Bulgāņins sagaida grūtības Vācijas apvienošanā, bet nedomā, ka šīm grūtībām vajadzētu nelabvēlīgi ietekmēt oktobra mēnesī paredzētās četru lielvalstu ārlietu ministru sarunas.

STĀVOKLIS FRANČU ZIEMEĻAFRIKĀ PASLIKTINĀS

Francijas parlaments pārrunā iespēju pārsūtīt visas Ziemeļatlantijas organizācijas rīcībā esošās franču karaspēka vienības uz Ziemeļafriku. Franču divīziju „aizņemšanās" no Ziemeatlantijas org. pašreiz vēl ir tikai pagaidu rakstura, bet ir iespējams, ka franči no Eiropas aizsardzības aiziet pavisam.

Parīzē. — Francijas parlamenta aizsardzības komisijas priekšsēdis Pjērs Montels Parīzē izteicās, ka nepieciešamības gadījumā visi franču bruņotie spēki no Eiropas būtu pārceļami uz Ziemeļafriku. Stāvoklis Ziemeļafrikā ir pietiekami nopietns, lai ar šādu varbūtību jau sāktu priekšlaicīgi rēķināties un, lai īstajam brīdim pienākot, nebūtu jānodarbojas ar lieku laika tērēšanu, kas savukārt varētu izjaukt visu Ziemeļafrikas aizsardzību. Montels uzsvēra, ka Ziemeļafrikas noturēšana ir svarīga ne tikai Eiropas, bet visas brīvās pasaules aizsardzībai.

Šī gada 23. jūlija parlamenta sēdē Parīzē aizsardzības komitejas priekšsēža priekšlikums tiek balstīts uz teoriju, ka Francija, no financiālā viedokļa raugoties, nevar atļauties uzturēt armijas Ziemeļafrikas un Eiropas aizsardzībai. Lai nebūtu jāizstājas no Ziemeļatlantijas organizācijas un, lai tai pašā laikā nebūtu jāriskē ar koloniālimperijas zaudēšanu Ziemeļafrikā, Montels grib dabūt Ziemeļatlantijas organizācijas komandējumu franču karaspēkam aizsargāt Vidusjūras rietumus, Ziemeļafriku un Centrālafriku.

Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošās valstis par Francijas priekšlikumu tomēr nav sajūsminātas, jo tas nozīmē, ka Francija pilnīgi gatavojas atkratīties no Eiropas aizsardzības pienākumiem, koncentrējoties vienīgi savu interešu aizstāvēšanai Ziemeļafrikā. Pēc Eiropas politiķu domām nacionālistu kustība Ziemeļafrikā nekādā veidā neapdraud Eiropas drošību. Francijas vēlēšanās pārslēgties vienīgi uz Ziemeļafrikas aizsardzību tiek uzskatīta, ka jauna veida franču nikošanās.

EIZENHAUERS NEBEIDZ CERĒT

Vašingtonā. — Sekojot maršala Bulgāņina runai Padomju Savienības augstākās padomes prezidijā, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers Vašingtonā izteicās, ka viņš tomēr nedomājot, ka Bulgāņins būtu aizcirtis durvis atbruņošanās plāniem. Eizenhauers nekādu vērību nepiešķīra arī pašreizējiem atomizmēģinājumiem Padomju Savienībā.

Savā kārtējā Vašingtonas preses konferencē prezidents Eizenhauers nekavējās izteikt pārliecību, ka atbruņošanās jautājums vēl joprojām ir atklāts sarunām. Bulgāņina aukstā ūdens šalts, noraidot prezidenta priekšlikumu abpusējai militāro plānu atklāšanai, nedz arī ziņas, ka krievi uzsākuši jaunu atomieroču izmēģināšanas seriju, nespēja sagraut Eizenhauera pārliecību. Kā vienu, tā arī otru notikumu prezidents Eizenhauers uzņēma kā pašu par sevi saprotamu, likdams amerikāņiem pie sirds nesteigties notikumiem priekšā un nepārsteigties ar cerībām. **Saspīlējuma mazināšana prasīs ilgu laiku, un šķēršļi, kas šai procesā radīsies, tikai atkārtoti pierādīs, cik ārkārtīgi grūts ir veicamais uzdevums.**

No Eizenhauera izteicieniem varēja secināt, ka par spīti Bulgāņina noraidošai nostājai viņš vēl pagaidām negrib satricināt pēc Ženēvas konferences pasaulē radīto pārliecību, ka Rietumi un Austrumi atrodas ceļā uz savstarpēju saprašanos.

Pekingas dialekts — oficiālais

Sarkanās Ķīnas izglītības ministrija paziņojusi, ka nākotnē t. s. Pekingas ķīniešu valodas dialekts būs oficiālā valsts valoda, kuŗa jāmāca visās ķīniešu skolās. Līdz šim starp apmēram 500 ķīniešu valodas dialektiem oficiālā valsts valoda bija mandarīnu valoda, kuŗā ir visplašākās izteiksmes iespējas.

Augusta mēnesis pusē,
LAIKS ATJAUNOT
LATVIJAS AMERIKĀ
ABONEMENTU,
lai nerastos traucējumi laikraksta piesūtīšanā

DV TORONTO POŠAS GADA SVĒTKIEM

Svētdien, 7. augustā, DV KV kārtējā darba sēdē piedalījās DV Kanadas valdes locekļi, rev. kom. prdis. Apspriežot jautājumu par DV dienu sarīkošanu, piedalījās arī DV Toronto nodaļas pārstāvji: P. Broks, A. Civzelis un A. Bencsons.

Daugavas Vanagu dienas Kanadā notiks no 2.-5. septembrim un būs apvienotas ar DV Toronto nodaļas 5. gada svētkiem. Tām apstiprināja sekojošu programmu: 2. septembrī, plkst. 7 vakarā svinīgs dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, Concord Ave. Dievkalpojumu vadīs māc. A. Lūsis. 3. septembrī svinīgs akts Kolumbus zālē ar sekojošu koncertu un balli. 4. septembrī, pl. 10.00 rītā DV KV sēde, kuŗā aicināti piedalīties LNAK priekšsēdis A. Svenne, DV Toronto nod. valde, visu DV Kanadā nodaļu priekšnieki un dāmu komiteju priekšnieces.

DV teātŗa izrāde plkst. 2.00 Poļu zālē, Claremount ielā; plkst. 5.00 DV basketbola sacīkstes UNF zālē, College ielā; plkst. 8 vakarā DV namā referāts un azaids aicinātiem viesiem. DV dienu noslēgums 5. septembrī Sidrabenē ar balli.

Valde apstiprināja izdevumus balvu un saldumu iegādei Sidrabenē sarīkoto mazo dalībnieku iepriecināšanai. Tāpat kā iepriekšējos gadus DV KV paredzējusi izdot Ziemassvētku kartītes, kuŗu iespiešana uzsākta. Zīmējumus izgatavojis māksl. A. Brūveris. Viss atlikums no kartītēm paredzēts trūkumcietēju atbalstam.

Ziemassvētku ziedojumu akciju uzsāks oktobŗa vidū, lai ienākušās summas līdz Ziemassvētkiem varētu pārsūtīt uz Eiropu.

Valde pieņēma zināšanai, ka DV sportistu braucienam 1956. gadā uz Vāciju nodaļām līdzekļi nav jāvāc ziedojumu veidā, jo sportisti ceļa izdevumus sagādāšot paši.

Vairākas nodaļas vēl līdz šim laikam nav iesūtījušas KV pienākošos maksājumus par š. g. 1. un 2. ceturksni. Valde lūdz nodaļas nekavēties ar norēķiniem.

Lai atbalstītu LNAK Skolu daļas noorganizēto Skolu klēti, valde nolēma līdzekļu robežās dot attiecīgos materiālus.

Noslēgumā valde skatīja cauri ienākušos priekšlikumus, sakarā ar DV dienām piešķirot Atzinības rakstus vairākiem DV biedriem un DV mērķu sekmētājiem.

Valde uzdeva biedrzinim izsūtīt iestāšanās anketas un statūtus ieinteresētiem tautiešiem, kas dzīvo attālākās vietās, kur nav DV nodaļu, bet kas vēlētos pie DV organizācijas piederēt.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MELU POLITIKA

P. DREIMANIS

Hitlers savā darbā Mein Kampf atzīstas, ka viņam atlauti visi līdzekļi attiecīgo mērķu sasniegšanai. Tas arī bija vērojams viņa darbībā: piem., Anglijas ministru prezidentam, kas pie Hitlera bija ieradies Vācijā, viņš solījās nepievienot vairs Vācijai citas zemes, bet drīzi pēc tam viņš to darīja. Neraugoties uz to, Anglijas un citu zemju valstsvīri samierinājās ar notikušo un cerēja, ka varēs ar Hitleru sadzīvot. Tomēr tas nenotika. Lai viņu savaldītu, bija jāķeras pie ieročiem.

Šī kara priekšvakarā satikās divi līdzīgas politikas pārstāvji un vienojās par kaimiņu zemju sadalīšanu. Drīzi viņi to arī izdarīja — Vācija paņēma Polijas lielāko daļu, Padomju Savienība tās austrumu territoriju un Baltijas valstis. Tanī laikā Vācija vēl bija militāri stipra un droši soļoja uz priekšu Rietumeiropā. Padomju Savienība baidījās no Vācijas un centās tai ārēji izpatikt; piem., kāds politruks savā lekcijā Latvijas skolotājiem teica, ka Padomju Savienība vagoniem sūtot Vācijai Krievijas vislabākos kviešus, lai gan tā neesot vairs sevišķi draudzīga. Tā arī tagad Padomju Savienība cenšas pierādīt Rietumeiropai un citām zemēm koeksistences iespējas, lai tikai varētu uzlabot savu iekšējo stāvokli un turpināt bruņošanos. Šinī nolūkā Padomju Savienība izdara pat kaut ko tādu, kas liecinātu par viņas labo gribu. Bet tā nav pirmā reize, kad viņa tā rīkojas; piem., kādreiz Padomju Savienībā bija atļauta gandrīz brīvtirdzniecība; kad uzņēmīgie cilvēki to darīja, un daži pat iedzīvojās, tad šī tirdzniecība tika aizliegta un uzņēmējiem viss atņemts. Nav taču jāatkārto, cik daudz līgumu Padomju Savienība ir lauzusi un kādus solījumus tā nav ievērojusi. Tomēr vēl ir daudz politiķu, kas ļaužas ar Padomju Savienības valstsvīriem sarunās un cer uz sadarbību. Savu rīcību viņi attaisno ar to, ka Padomju Savienība darbos aplieciot vēlēšanos mierīgi sadzīvot ar citām valstīm.

Lai šo vēlēšanos pārbaudītu, jāpainteresējas, vai tā ir attelkusies no komūnisma galamērķa — visapasaules sociālistiskās revolūcijas. Šai jautājumā ienes skaidrību komūnistu rīcība Āzijā, ko atbalsta Padomju Savienība ar kara materiāliem un saviem speciālistiem. Šādas rīcības nozīme kļūst skaidra, ja ateceramies kādreizējo Staļina prātojumu, kā panākt visapasaules revolūcijas reālizēšanos — ar Eiropas vai Āzijas spēkiem. Liekas, ka Padomju Savienības tagadējā vadība ir izšķīrusies par Āzijas paklaušanu savai varai, lai pēc tam izmantotu šī kontinenta masas cīņā par visapasaules revolūciju. Tāpēc Padomju Savienības ārējās politikas degpunktā tagad ir Āzija; piemēram, tā nepārtraukti pieprasa komūnistiskās Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās, lai nodrošinātu sev sabiedroto Eiropas dzīves jaukšanā un Āzijas tantām dotu pierādījumu, kāda nozīme ir sadarboties ar Padomju Savienību. Bez tam tas celtu komūnistiskās Ķīnas prestižu un noskaņotu tai par labu Āzijas iedzīvotājus, kas nav informēti par dzīvi komūnistiskās valstīs, bet spriež par to pēc solījumiem un propagandas.

Komūnistu rīcība Āzijā ir neatsveramsierādījums Padomju Savienības nolūkiem. Tāpēc nav attaisnojama demokratisko valstu uzticēšanās tiem, kas sola vienu, bet dara citu Āzijā. Tuvredzīgā ārējā politika vērojama jau kopš Pirmā pasaules kara. Ja Rietumeiropas valstis šī kara beigās nebūtu mierīgi noskatījušās uz Padomju Savienības izveidošanos un cilvēku nobendēšanu, tad šodien visā pasaulē un īpaši Eiropā nebūtu tādu saimniecisko grūtību, kādas tagad jāpiedzīvo vairākām valstīm. Tad pielaistā kļūda tika atkārtota Otrā pasaules kara beigās, un arī tagad draud ar neparredzamām sekām. Saimnieciskās konjunktūras uzlabošanai uz īsu brīdi, kas arī vēl nav noticis, tiek ziedota tautu labklājība un mierīga sadzīve uz ilgāku laiku. Tā katrā ziņā ir īsredzīga politika, kas nevar nodrošināt mieru un tautu sadarbību.

Diplomātu valoda arvienu ir bijusi grūti atšifrējama. Padomju Savienības diplomātija savos apliecinājumos bieži vien nav pieturējusies pie komūnistu partijas programmas. Tā kā Padomju Savienībā noteicēja ir partija, tad jāseko ne diplomātu valodai, bet partijas vadībai un tās direktīvām, kas, diemžēl, tiek turētas slepenībā un tikai reizēm izdodas ar tām iepazīties. Bet šīs partijas gala mērķis ir skaļi deklarēts. Tas ikvienam jāpatur prātā, tad arī izvairīsimies no maldinājumiem.

IESVĒTĪBAS MINEAPOLĒ

St. Paulā iesvētītie jaunieši, pirmā rindā no kr.: Skaidrīte Akmentiņa, Zenta Kunstmane, Māris Ziemelis, kora diriģente Elza Pone, prof. Edm. Šmits, draudzes pr-ks Valdemārs Ravovskis, draudzes mācītājs P. Langins, draudzes ķesteris, Astrīda Kiperte, Vija Amerika, Ruta Krinte. 2. r. no kr.: Māris Zallapa, Skaidrīte Mangule, Kate Prīlapa, Rita Poriete, Dagne Poriete, Anna Olava, Maija Cukura, Maija Klinsone, Ruta Zariņa un Māris Ķiploks. Trešā rindā no kr.: Valdis Vītols, Aivars Zakis, Arnis Valdovskis, Alvars Zakovics, Jānis Lapsītis, Juris Krinte, Vilis Vikmanis, Ivars Niedra, Jēkabs Lielkoks, Alvars Tone, Juris Šmits.

JAUNS FONDS

MAIZE UN AIZDARS TAUTIEŠIEM ATBRĪVOTAJĀ DZIMTENĒ

ALAs Minneapoles - St. Paulas kopas pr-ks R. A. Vītols piesūtījis ALAs Centrālai valdei fonda „Maize un aizdars tautiešiem atbrīvotajā Latvijā" pārstrādāto statūtu projektu un lūdzis to apspriest, eventuāli grozīt un, saskaņā ar ALAs 1955. gada kongresa pieņemto viedokli griezties pie ASV organizācijām ar aicinājumu piedalīties minētā fonda dibināšanā un atbalstīšanā, lai fonds varētu uzsākt darbību jau šajā gadā.

ALAs Centrālā valde savā pēdējā sēdē šo iesūtīto projektu pārrunāja un nolēma priekšlikumu un statūtu projektu piesūtīt visām ASV latviešu organizācijām — dalībniecēm apspriešanai un atsauksmei. Tā kā vasaras laikā daudzās ASV latviešu organizācijās darbība un sanāksmes ierobežotas, laipns lūgums atsauksmi un event. priekšlikumus šinī jautājumā iesūtīt ALAs Centrālai valdei līdz 1955. g. 1. oktobrim un ne vēlāk.

Fonda statūtu projektā, starp citu, paredzēts, ka fonda mērķis ir:

Uzkrāt līdzekļus tautiešu atbalstam Latvijā pēc tam, kad tā būs atbrīvota no komūnisu terrora, tāpat uzkrāt līdzekļus tautiešu ciešanu mazināšanai komūnistu okupētajā Latvijā vai citās komūnistu pārvaldītās zemēs.

Fonds dibināms pie ALAs, ja vismaz 50 vietējās organizācijas ar rakstu paziņojušas ALAs Centrālai valdei, ka ir par šāda fonda dibināšanu.

Fondu pārzina fonda valde, kas sastādās no:

1. valdes priekšsēža, kas ir ALAs Centrālās valdes priekšsēdis;
2. valdes sekretāra, kas ir ALAs Centrālās valdes vicepriekšsēdis;
3. valdes kasiera, kas ir ALAs Centrālās valdes kasieris vai tā vietnieks.
4. valdes locekļiem, kurus pa vienam dod ASV pastāvošā latviešu centrālā organizācija vai konfesija, ja tā pieņemusi lēmumu, ka šāds fonds dibināms, un atbalsta to ar lemaksām.

Latvijas sūtniecības ASV vadītājs ir fonda valdes goda priekšsēdis. Fonda valdes darbību revidē ALAs Revīzijas komisija, kas papildināta ar vienu pārstāvi no katras latviešu centrālās organizācijas vai draudzes, kura šīta valdes locekli fonda valdē.

Pie vietējām organizācijām vai to apvienībām pastāv fonda nodaļas. Fonda nodaļas amatpersonas izrauga vietējā organizācija, pie kuras fonda nodaļa pastāv. Fonda nodaļas darbību revidē tās organizācijas revīzijas komisija, pie kuras fonda nodaļa pastāv.

FONDA LIDZEKĻU IZLIETOŠANA

Pēc Latvijas atbrīvošanas no komūnistu terrora fonda valde var par fonda līdzekļiem iepirkt pārtikas līdzekļus un nosūtīt tos uz Latviju latviešu atbalstam.

Ja fonda valde atzīst, ka ASV valdība vai labdarības organizācijas jau sūta pietiekamos apmēros pārtiku uz Latviju, tā var pēc saviem ieskatiem visus fonda līdzekļus nodot Latvijas republikas prezidentam izlietošanai sabiedriskikultūrāliem pasākumiem Latvijā.

Fonda līdzekļus var lietot arī pirms Latvijas atbrīvošanas, ja fonda valde ir pārliecināta, ka ar to spēs mazināt latviešu ciešanas Latvijā vai komūnistu pārvaldītās zemēs.

Šā punkta nodalījumā minētos gadījumos fonda līdzekļus var izlietot tikai tad, ja tam savu piekrišanu dod fonda valdes goda prdis, kas ir Latvijas sūtniecības ASV vadītājs.

Austra Skadule sekmīgi beigusi Milwaukee - Downer kolledžu, iegūdama B. A. gradu socioloģijā un vācu valodā. Viņa domā studijas turpināt. A. Skadule ir arī korporācijas Daugaviete locekle.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

PAZIŅOJUMS

Ar š. g. 1. aprīli Montreālas nod. grāmatnīca, ko vadīja O. Zilkalns, likvidējusies. Tās vietā 12. jūnijā darbību uzsākusi DV Montreālas nod. un Latviešu biedrības grāmatnīca, ko vada K. Lāčgalva. Adrese: 1414 Fort St. Montreal, Que.

ĢIMENES TIESAS KANADĀ

No desmit provincēm piecās ir Kanadas īpašas Ģimenes tiesas. Tādas ir Ontario, Ņūfaudlendas, Britu Kolumbijas un Manitobas provincēs. Lielākā šāda veida tiesa ar 5 tiesnešiem, kuru uzdevums ir saturēt kopā ģimenes, atrisinot laulāto domstarpības, ir Toronto pilsētā. To nodibināja 1929. gadā, kā mazgadīgo tiesas paplašinājumu.

Tikai ap 8 proc. visu lietu, ko iesniedz Ģimenes tiesā, patiesībā nonāk formālā tiesas sēdē iztiesāšanai. Pie tiesas saistīti 8 nopratinātāji, kas darbojas kā padomdevēji ģimenes lietās. Ja sieva vai vīrs lūdz tiesu izkārtot savus ģimenes apstākļus, tos vispirms nopratina viens no šiem ierēdņiem. Nopratinātājs dažreiz spēj izlīdzināt vīra un sievas strīdus, strīdu var izbeigt neformālas sarunas ceļā tiesneša klātienē viņa privātā birojā.

Ja, turpretim, vīrs un sieva nevar vienoties un grib dzīvot šķirti, tiesa nosaka, kādu atbalstu vīram ir jāmaksā sievai. It īpaši, ja ģimenē ir bērni, tiesa dara visu iespējamo, lai saturētu vīru un sievu kopā. Ja to nav iespējams panākt, likums nosaka, ka sievu ar bērniem jāuzturvīram.

Ja izsniegts tiesas rīkojums, ka vīram jāmaksā bērnu vai sievas un bērnu uzturēšanai, šo naudu jāiemaksā tiesā, kas to nodod sievai. Vīru, kas nekārto noliktos maksājumus, sauc tiesas priekšā. Ja viņš strādā un maksājumus nokavēlis, tam uzdod nokārtot šos maksājumus, vai arī tam jāiet cietumā.

Viens no iemesliem, kāpēc Toronto Ģimenes tiesu apvienoja ar mazgadīgo tiesu, kas iztiesā noziegumus, ko pastrādājuši jaunieši zem 16 gadu vecuma, ir tas, ka 60 procentu zēnu un meiteņu, kas nonāk tiesas priekšā, ir no ģimenēm, kurās valda nesaskaņas vecāku starpā. Puse mazgadīgo noziedznieku ir no ģimenēm, kurās vecāki dzīvo šķirti.

Helikopteru flote Kanadā

Kanadai pieder pasaules lielākā komerciāli izmantojamo helikopteru flote. Tā izveidota Britu Kolumbijā, pateicoties Kārļa Agara vadībai, kurš ir Kanadas karaliskās gaisa flotes veterāns. Flote radīta, lai nogādātu kravu kalnrūpniecības un rūpniecības uzņēmumiem Klinšu kalnos. Agars ar saviem līdzdalībniekiem nopirka savu pirmo trīsvietīgo helikopteri 1947. g. Viņu nodoms bija izmantot šo mašīnu lauku apputeķošanai Britu Kolumbijas dārzkopības apgabalos.

Tomēr nepietika darba, lai ar šāda veida uzdevumiem vien pasākums varētu atmaksāties. Tad Agars sāka eksperimentēt ar šīm mašīnām kā ar kravas pārvadātājiem. Viņam tagad pieder 20 trīsvietīgi un pieci 10 vietu helikopteri. Tie operē visā Kanadā no Rietumu krasta līdz Ņūfaundlendai. Arī krietnu daļu materiālu, kas bija vajadzīgi Kitimata spēkstacijas projekta iedzīvināšanai, pārvadāja uz kalniem ar Agara floti. CS

Hamiltonā
Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILITIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

Ņujorkieši atvadās no gaisa dzelzceļa

Lai atvadītos no 3. avenijas gaisa dzelzceļa, Manhatanā, 1. augustā 3. avenijā sapulcējās ap 25.000 ņujorkiešu, visu tautību, to starpā arī latviešu, pārstāvju. 3. aveniju, kur saules gaismu aizsedza vecais gaisa dzelzceļš, uzskata par dažādo tautību mierīgās „koeksistences" simbolu, jo tā šķērso dažādo nacionālo nogrupējumu apmešanās vietas. 1. augustā visas šīs grupas izgāja uz ielas, lai sagaidītu Ņujorkas pilsētas galvu Vagneru, Manhatanas pilsētas daļas galvu Dženku, kas ir nēģeris, un citus augstākus ierēdņus, kas devās braucienā vecmodīgos deviņos automobiļos, kas būvēti ap 1909. gadu. Auto brauciens sākās ķīniešu pilsētās daļā, dienvidos un nobeidzās nēģeru kvartālā Hārlemā, ziemeļos. Pa ceļam pilsētas galva ar pavadoņiem apstājās katrā vietā, kur dažādo tautību grupas bija iznākušas tautas tērpos, ar mūziku.

Baltiešu grupa bija sapulcējusies pie 34. ielas. Latviešu grupu vadīja Ņujorkas latviešu organizāciju padomes pr-sēdis prof. P. Starcs. Baltiešus uzrunāja Manhatanas pilsētas galva Dženks. Viņam atbildēja kāda lietuviešu tautu meita.

Nākošā dienā sākās dzelzceļa noplēšanas darbi, kas turpināsies līdz 31. decembrim. Pēc tam aveniju paplašinās un par jaunu asfaltēs.

VERGU TURĒTĀJU DELEGĀCIJA SAV. VALSTĪS

Padomju lauksaimniecības delegācija, kas apceļo Amerikas kontinenta vidējos rietumus, lai mācītos, kā amerikāņu lauksaimnieki audzē kukurūzu un baro cūkas, nesastāv vis no lauksaimniekiem, bet no „kungiem, kuri verdzina zemniekus; šiem vergu turētājiem netrūkst nekaunības runāt šo vergu vārdā." Šādu paziņojumu izlaidusi organizācija Amerikāņu draugi Krievijas brīvībai, kas tālāk saka, ka ASV publika un prese, apsveicot šos apmeklētājus, aizmirst patiesos apstākļus Padomju Savienībā.

AMERIKĀŅU PALĪDZIBA

Ar amerikāņu saziedotiem līdzekļiem Rietumvācijā paredzēts uzcelt vēl 49 jaunas baznīcas. Pirmajai no šinī akcijā celamajām baznīcām pamatakmens nesen likts Bonnā Venus kalnā.

Trimdas skautu vadību pieņems Starptautiskā skautu biroja direktors

8. Pasaules skautu džamboreja notiks no 18.-28. augustam Kanadā, pie Niagara-on-the-Lake. Džamborejas laikā būs arī kārtējā pasaules skautu augstāko vadītāju konference, uz kuru Skautu starptautiskais birojs oficiāli ielūdzis arī Trimdas skautu apvienības pārstāvi. Šie pienākumi Trimdas skautu apvienības pēdējā sēdē uzticēti apvienības pašreizējam sekretāram H. Michelsenam (Igauņu skautu prkam).

Skautu starptautiskā biroja direktors ģen. Šprajs 21. augustā džamborejā oficiālā vizītē pieņems trimdas skautu organizāciju prkus. Latviešu skautus šai gadījumā pārstāvēs Skautu pilnvarnieku padomes priekšsēdis V. Klētnieks.

Latviešu skautu vadība ieteic mūsu skautiem, kas paredz doties uz šo džamboreju, apmeklējumu iekārtot 21. augustā, lai šī diena tad tur izvērstos par Trimdas skautu dienu. inf.

KANADĀ

TORONTO

● Personisku un darba apstākļu dēļ ar 23. jūliju no Latviešu Preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēža amata atteicies Dr. H. Tichovskis. Pašlaik priekšsēža pienākumus uzņēmusies pr-ža biedrene Biruta Senkēviča. Valdē pēc H. Tichovska aiziešanas ieiet valdes kandidāts Z. Zentiņš.

Dr. H. Tichovskis, kas līdz šim strādāja kā ierēdnis Kanadas komercbankas galvenā birojā, ar 1. augustu saistījies jaunā darba vietā, uzņemoties pie Ontario Izglītības departamenta ārpusskolas izglītības inspektora pienākumus. Dr. H. Tichovska amata pienākumos būs vakara skolu organizēšana un pārraudzīšana.

No LPB Kanadas kopas valdes darba apstākļu dēļ izstājusies A. Gailīte.

● Ceturtdien, 6. augustā notika Latviešu agronomu biedrības kārtējā valdes sēde, kuru vadīja pr-dis K. Priedītis. Priekšsēdis K. Priedītis ziņoja par sakarnieku darbību, atzīmējot, ka agronoms Paukšēns no Vellandes ziņojis par viņa rajonā esošām 5 latviešu lauksaimniecībām. Tāpat sakarnieks agronoms Grīns no Londonas ziņojis, ka arī viņa rajonā pāris latviešu ieguvuši lauksaimniecības. No šī ziņojuma izriet, ka atsevišķi latviešu lauksaimniecību puduri sāk veidoties arī citur, ārpus tā sauktā latviešu pagasta.

Svarīgākais darba kārtības punkts bija tradicionālā ekskursija pie latviešu lauksaimniekiem. Šogad ekskursija notiks svētdien, 14. augustā. Ekskursija domāta lauksaimniekiem un interesentiem. Ekskursijas dalībniekiem jāsapulcējas plkst. 10.00 rītā Nikolaja Borisa saimniecības ceļa galā, pie Shell benzīna stacijas, uz rietumiem no Oranžvilles. Pirms ekskursijas agronoms J. Lejiņš referēs par lauksaimniecību skaitīšanas rezultātiem. Ekskursanti paredz apskatīt ap 8 saimniecības, Grand Valli un Dundalkas rajonā. Tuvākas ziņas var iegūt pie agronoma K. Priedīša, tel. RI 6245.

Pēc divām nedēļām paredzēta otra ekskursija uz Toronto universitātes botānisko dārzu un citām dārzsaimniecībām.

Priekšsēdis K. Priedītis ziņoja arī par profesoru J. Vārsberga un P. Starca Kanadas apmeklējumiem.

Valde piešķīra nelielas summas Informācijas Centra un latviešu stenda atbalstam Kanadas Nac. izstādē.

● Līdz ar peldētavas uzlabošanu Sidrabenē ļoti pieaudzis to latviešu skaits, kas vēlas tur pavadīt atvaļinājumu. Tā kā Sidrabenes pārvaldes rīcībā nav izīrējamu telpu, tad vasarnieki sākuši īrēt telpas no Sidrabenes vasaras mājiņu īpašniekiem. Ja pagājušā gadā nedēļas vidū Sidrabenē bija redzamī tikai bērnu vasaras nometnes dalībnieki un vasaras mājiņu īpašnieki, tad šovasar arī nedēļas vidū Sidrabenē ir liela dzīvība. Izmantojot Sidrabenes tuvumu Toronto, daudzi pēc dienas darba dodas turp, lai no rīta atgrieztos darbā.

Arī elektriskās strāvas piegāde liek just pārmaiņas. Anšmita kafejnīcā arvien skan mūzika, bet vakaros darbojas Harjū noorganizētais kino. Pagājušā nedēļā bez parastām kultūras filmām, ļoti vērtīga bija kāda mūzikālā filma, kur lieliski dziedāja slavenais italiešu boritons E. Pinza.

Vasarnieki tikai žēlojās, ka Sidrabenē nav neviena īsta peldēšanas instruktora, jo jaunie peldēšanās apstākļi ir ļoti izdevīgi peldēšanas apmācībām.

Pēc pēdējā lietus patīkamu pārsteigumu piedzīvoja Sidrabenē maksķernieki, kas pēc aizsprosta atdarīšanas vilka bagātus lomus, sagādājot bērnu nometnei pusdienās zivju maltīti.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu Nama fonda loterijas izloze notika sestdien, 23. jūlijā HLB rīkotajos zaļumu svētkos Moores farmā uz Grand River upes krasta.

Izlozi vadīja HLNF pagaidu valdes priekšsēdis A. Baškers un laimīgās lozes bija: $50,- krāšanas obligācija numuram 3354, otrā $50,- krāšanas obligācija numuram 6076, sudraba priekšmetu sets nr. 7175, radio nr. 4148 un maizes grauzdētājs nr. 4228. Vinnētie laimesti saņemami pie HLNF valdes locekļiem. Priekšsēža adrese: A. Baškers, 16 Rutherford Ave., Hamilton, Ont., tel. JA-2-2651. No izpalītām 10.000 lozēm bija pārdotas ¾, un izloze nama fondam devusi tīru atlikumu $500,- Lozes bija par ļoti zemām cenām — no 1 līdz 25 centi vērtībā. Līdz ar to HLNF līdzekļi krietni vien pieauguši, sasniedzot gandrīz $2.000,-

Daudz pūļu un laika šai loterijai bija ziedojis R. Kreišmanis, kas viens pats bija izplatījis gandrīz lielo pusi no ložu grāmatiņām atkalpārdevējiem.

Lielākais vairums HLNF dalības ziņu turētāju ir domās, ka HLNF ar saviem līdzekļiem jāpiedalās Latviešu baznīcas pirkšanā Hamiltonā, jo pie baznīcas ir arī liela trīju stāvu māja, kas pilnīgi apmierinātu visu Hamiltonas latviešu sabiedriskās vajadzības, protams, izņemot lielos sarīkojumus, kādām vajadzībām ir izmantojama piemērotā zāle Royal Connaught viesnīcā.

Zaļumu svētkos bija apmēram 150 apmeklētāju, kas pavadīja jauku vakarū ēnainajā Moores farmas parkā.

J. G.

LASĪTAJU vēstules

KURAM LAIKRAKSTAM TICĒT?

Par DV ASV valdes vēlēšanām, kas notika šai gadā, lasām laikrakstos šādas ziņas: Latvija Amerikā 27. jūlija n-rā ziņo, ka piedalījušies 22 delegāti, Laika 27. jūlija n-rā lasām, ka bijuši 222 delegāti, un tādu pašu skaitu min Jaunais Apskats 5. aug. n-rā. Kam lai nu tic? Varbūt laikraksti ziņas viens no otra vienkārši „aizņemas?"

Visu laikrakstu lasītājs A. C., Toronto.

Red. piezīme: Pēc oficiālā ASV valdes ziņojuma vēlēšanās piedalījušies 22 delegāti.

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem
Čikāgā
LA pārstāvis
K. KALNGARS
Chicago 41, Ill.
4936 W. Henderson St.,
Tel. AVenue 3-3529

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:

DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienības

KANADĀ:

DV KV kasierim: Mr. V. Čurišķis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam regulāri iemaksāt.

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PAREDZ OBLIGĀTAS SVĒTDIENAS SKOLAS VISIEM DRAUDŽU LOCEKĻU BĒRNIEM

Rietumpiekrastes mācītāju un draudžu darbinieku konferences ieteikumi un atzinumi

Pēc skolotāja K. Lāča (Palo Alto) referāta par svētdienas skolas darbu pieņēma šādas referenta priekšā liktās tēzes:

1. Lai svētdienas skolas darbs būtu sekmīgāks, nepieciešama visciešākā sadarbība vecāku un skolotāju starpā 2 pamatjautājumos:

a) Svētdienas skola katram latviešu kristīgās ģimenes bērnam ASV, kur skolā nav ticības mācības, ir obligāta.

b) Vecākiem un skolotājiem jāseko, lai katrs uzdevums, vai tā būtu skolas apmeklēšana vai arī bērnam uzdotais mājas darbs, tiktu kārtīgi un apzinīgi veikts, bērnam ieaudzinot pienākuma apziņu.

2. Pusaudžiem un jauniešiem, kas beiguši svētdienas skolu, jārīko regulāras stundas reliģiski ētisko jautājumu apgaismošanai, ņemot palīgā piemērus no latviešu gara mantām, literatūras un sadzīves. Veicināma jauniešu pašdarbība, alcinot pašus jauniešus piedalīties debatēs par iepriekš izraudzītiem tematiem.

3. Lai bērni ieaugtu baznīcas tradīcijās, rīkojami arī bērnu dievkalpojumi. Pieaugušo dievkalpojumu laikā ieteicams bērnus pulcināt baznīcas blakus telpās nodarbībām, pēc iespējas jauniešu vadībā, kas mācītāja ietvaros sagatavoti.

Pēc māc. J. Cilņa (Portlande) referēta par tālāk no centriem dzīvojošo tautiešu garīgo aprūpi konference pieņēma šādus atzinumus:

1. Latviešu draudžu morālais un nacionālais pienākums ir pašām gādāt par izkaisīta tautiešu garīgo aprūpi.

2. Lūgt rietumapgabala archibīskapa vietnieku saistīt šinī darbā īpašu mācītāju. (Augusta mēnesī šinī darbā iesaistīts māc. Roberts Āboliņš, kas nesen ieceļoja no Anglijas. Viņš baznīcas pārvaldes uzdevumā apmeklēs tālāk no centriem dzīvojošos tautiešus, lai noturētu viņiem dievkalpojumus, nolasītu referātus, pulcinātu bērnus un jauniešus.

Pēc Dr. J. Nikāna (Losandželosa) referāta par baznīcas divējādo raksturu sakarā ar tās reliģisko ideju un sabiedrisko funkciju pieņem referenta priekšā likto tezi:

Dibināt šeit savu ASV latviešu baznīcas kopību, paredzot, ka tā varētu darboties kā Latvijas baznīcas sastāvdaļa, resp. uzturēt ar to sakarus arī pēc tam, kad Latvija kļūtu brīva un daudzi tautieši atgrieztos dzimtenē.

Pēc māc. E. Lamberta (Fresno) referāta par līdzekļu sagādi, konference atzīst, ka „latviešu draudzes var daudz ko mācīties no amerikāņu draudzēm līdzekļu sagādes ziņā, tomēr pirmajā vietā aizvien lielākami draudzes idejiskie mērķi un darba rosme, tad arī celsies draudzes locekļu gatavība nest materiālus upurus."

Pēc M. Ūdres (Portlande) referāta par draudžu tēmu komiteju darbu, konference atzīst, ka:

1. Dāmu komiteju uzdevumos ietelp ne vien saimnieciski pienākumi un līdzekļu sagāde, bet arī sociāli garīgs darbs (garīga atbalsta sniegšana vientuļiem, slimiem un depresijā nonākušiem tautiešiem) un palīdzības sniegšana trūcīgiem tautiešiem, it sevišķi Eiropā.

2. Lai dāmu komitejas labāk veiktu šos uzdevumus, jāievēro darba dalīšanas princips, sadalot ties sekcijās.

3. Ievērojot dāmu komitejas lielo nozīmi draudžu darbā, vēlams, lai nākotnē draudžu darbinieku konferencēs pulcētos arī dāmu komiteju pārstāves, lai apspriestos savā starpā un piedalītos konferences darbā.

Pēc referentes domām ne visai piemērots līdzšinējais apzīmējums „Dāmu komiteja", dabāk iederētos „Draudzes sieviešu palīdzības komiteja".

Konferenci nodarbināja arī svarīgais jautājums par latviešu draudžu koporganizācijas radīšanu ASV un pārvaldes vēlēšanām. Konferences atzina, ka par pamatu ņemams sen. Rumpētera izstrādātais projekts, jo tanī ievērotas vairākas jau agrāk rietumapgabala konferencēs pieņemtās prasības (apgabalu konferences kā pastāvīgs institūts, pārvaldes vēlēšanas korespondences ceļā).

Konferencē par ļoti svarīgiem atzīma divus papildinājmus:

1. Vēlēšanu princips jāievēro konsekventi līdz galam, tāpēc arī pārvaldes priekšnieks nav vis ieceļams, bet tas jāizrauga (jāievēl) pašai pārvaldei no sava vidus. Tas stājas darbā pēc tam, kad to apstiprinājis archibīskaps.

2. Pārvaldei pēc tās ievēlēšanas jāinkorporējas tanī ASV valstī, kur atradīsies tās sēdeklis (vietu nosaka jaunievēlētā Pārvalde pati). Līdz ar to tā iegūst juridiskas personas tiesības, t.i. tā var iegūt un atsavināt īpašumus, līgt līgumus, pieņemt mantojumus un dāvinājumus u. c.

Sējējs.

LATVIEŠU DRAUDŽU DZĪVE AS RIETUMVALSTĪS

Daži dati no draudžu darbinieku konferences Sanfrancisko sniegtā pārskata

AS rietumu valstīs uz dzīvi apmetušies apm. 3500 latviešu. No tiem līdz šī gada sākumam par draudžu locekļiem bija reģistrējušies pavisam 2594 (priekš gada bija 2385).

Ev.-lut. latvieši organizējušies 7 draudzēs un 3 dievkalpojumu kopās, kuŗas aprūpē 8 mācītāji. Bez tam vēl ir lielāks skaits no 5 līdz 60 personu lielas tautiešu grupas, kuŗas mācītāji apmeklējuši nedaudzas reizes gadā: Spokānā un Aberdīnā-Hokviamā (Vašingtonā), Jūdžīnē, Kornvellē un Dallesā (Oregonā), Ziemeļkolorado valstī u. c.

Pagājušā gadā par pilntiesīgu draudzi pārorganizējusies līdzšinējā Portlandes reliģiskā kopa (tagad Oregonas latviešu ev.-lut. draudze), kuŗu aprūpē māc. J. Cilnis. Apm. 600 loc. Ziemeļkalifornijas draudzē, savas īpatnējās struktūras dēļ pieņēmusi jaunu satversmi, pēc kuŗas draudzes padomē pārstāvētas 12 atsevišķas kopas, no kuŗām katrai ir sava vadība, bet centrālā vadība ir Sanfrancisko.

Trīs lielākas rietumapgabala dr. pārskata gadā daudz centušās, lai tiktu pie sava draudzes nama, uzkrājot šim mērķim līdzekļus. Kā zināms, līdz šim šo mērķi izdevies īstenot tikai Sietlas latviešu ev.-lut. draudzei, kas kopā ar vietējo latviešu biedrību ieguvusi un sākusi izveidot savu Latviešu namu.

Draudzes palīdzības darbs pagājušā gadā izpaužas šādos skaitļos:

Palīdzībai Eiropas tautiešiem savākti un izdoti pavisam ap $4.000, bet palīdzībai pašu mājās ap 500 dol.

Bez tam rietumapgabala draudzes savākušas jubilejas balvai prof. L. Bērziņam 600 dol. un archibīskapam T. Grīnbergam 650 dol.

Jaunatnes darbā jāatzīmē (bez svētdienas skolas darba) latviešu bērnu vasaras nometne Luterlandē (pie Takomas) un lielais jaunatnes salidojums Portlandē. Abiem pasākumiem draudzes sniegušas morālu un financiālu atbalstu.

Sējējs

JAUNIE ZVANI

ALJAs 4. gadskārtējā kongresa programma Klīvlendā

Rīcības komisija aicina kongresā piedalīties visus jauniešus, aizrādot, ka delegāta tiesības ir uz katriem 5 ALJAs biedriem viens delegāts. Pieteikšanās kongresam izdarāma līdz 15. augustam pie J. Ansona, 3147 E, 116th Street, Cleveland 20, Ohio. Tel. WA 1-7417. Tiem jauniešiem, kuŗi pieteiksies pēc 15. augusta, rīcības komiteja nevar garantēt naktsmājas.

Visi kongresa sarīkojumi notiks Daugavas Vanagu mītnē, Bohemian National Home, 4947 Broadway Ave 2. un 3. stāvā.

2. septembrī — Reģistrēšanās. Sākot ar plkst. 19.00. Turpat darbosies informācijas birojs, kas būs atvērts visu kongresa laiku.

3. septembrī. — Reģistrēšanās turpināšana. 14.00 Kongresa atklāšana; 14.45 kongresa vadības un mandātu komisijas vēlēšanas; 15.00 valdes locekļu un revīzijas komisijas ziņojumi ar debatēm; 17.00 statūtu komisijas ziņojums; 18.00 pārtraukums; 18.30 kongresistu azaids, 19.30 gleznu izstādes atklāšana; — 20.00 priekšnesumi, referāts un jaunatnes pulciņu ziņojumi.

4. septembrī. — 8.00 Mandātu komisijas ziņojums; 8.15 ALJAs prāva, valdes locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas; 12.00 pusdienas pārtraukums; 13.00 dievkalpojumi; 15.00 budžeta pieņemšana; 16.00 dažādi jautājumi un debates; 18.30 rezolūciju pieņemšana un kongresa noslēgums; 20.00 kongresa balle ar priekšnesumiem.

5. septembrī. — 9.00 Klīvlendas apskate un izbraukums.

MINEAPOLES UN ST. PAULAS BĒRNI PIEKTO GADU NOMETNĒ

Prof. J. Akermanis dzen ārā no krūmiem bērnu bariņu St. Croix upē. Vidū nometnes vadītāja A. Ādamsone.

Pirmā rindā no kr.: Saimniecības vadītāja Anna Šmite, Otilija Inde, prof. J. Akermanis, nometnes vad. Elza Ādamsone un Olga Medne. Otrā rindā no kr. audzinātājas: Dace Bakuze, Gunta Ventere, Zīle Cukure un Aldona Millere.

Jau piekto vasaru no vietas dvīņu pilsētas bērni dodas atpūtā prof. J. Akermaņa vasarnīcā, St. Croix upes krastā, apm. 30 jūdzes ārpus Mineapoles. 1951. gadā profesors ierosināja uzņemt savas vasarnīcas mītnēs 16 latviešu pusbāreņus, lai atvieglotu mātēm rūpes par mazajiem. Par visu gādāja prof. J. Akermanis pats, bija tikai jāatrod brīvprātīgas talcinieces, kas aprūpētu bērnus. Kā pirmās pieteicās Z. Langina un E. Adamsone. Vēlākos gados profesors ieguldījis daudz līdzekļu — ap $4.500, lai paplašinātu bērnu uzņemšanas iespējas, kā arī lai ierīkotu dažādas labierīcības un spēļu laukumus. Pirmā „bērnu ciema" vadītāja bija Z. Langina, kas ar savām palīdzēm E. Adamsoni un O. Medni nometni vadījusi 4 gadus. Par bērnu labklājību nepārtraukti rūpējas 72 gadus veca Indes māte, gatavojot garšīgas maltītes. Šogad „bērnu ciema" vadību uzņēmušies E. Adamsone, saimniecisko vadību A. Šmite. Kā audzinātājas šogad darbojas O. Medne, A. Millere, Z. Cukure un D. Bākūze. Saimniecības daļā palīdz arī G. Ventere. No pirmajiem 16 nometnes iemītniekiem bērnu skaits tagad pieaudzis uz 32 bērniem, vecumā no 4-11 gadiem. Visas darbinieces strādā brīvprātīgi, tāpat arī visi līdzšinējie nometnes ārsti sniegušī savus padomus un palīdzību bez atlīdzības. Šogad par nometnes ārstu saistījies Dr. T. Vītols. Nometnes pastāvēšana ir nodrošināta tikai ar prof. J. Akermaņa lielo bērnu mīlestību un brīvprātīgajām, čaklajām talciniecēm.

A-da

SAVIENOTĀS VALSTĪS

LINKOLNA, NEBR.

1. aug. Linkolnā universitātes traktoru izmēģinājumu stacijā ieradās padomju „lauksaimnieku" delegācija, pēc tam, kad iepriekš tā bija skatījusi daudzas vietas blakus valstī Aiovā. Paskaidrojumus ierunāja skaļrunī krievu valodā. Zīmīgu atklātu vēstuli šai delegācijai ir ievietojis nupat 1/4 milj. lasītāis laikraksts World — Herald Omahā (Nebr.).

Krievi esot iepazinušies ar Aiovas lauksaimnieku sasniegumiem, ar amerikāņu dzīves veidu, ar laimīgiem cilvēkiem. Par visu redzēto un lielisko uzņemšanu tie esot pateicīgi. Laikraksts jautā, vai mājās pārbraukuši tie nevarētu ietekmēt Maskavu izbeigt amerikāņu dzīves pamatu ārdīšanu ar subversīvo darbību?

Delegācijā gan, kā zināms, ieiet tikai kompartijas biedri, un kompartijas mērķis ir ne mazāk ne vairāk kā kapitālisma iznīdēšana visā pasaulē.

J. M., Nebr.

TAKOMA

28. jūlijā Takomā ASV pavalstniecību ieguvuši: Mirdza Āboliņa, Arvīds Āboliņš, Olga un Dzintra Āboliņi, Adolfs Būmanis, Jānis un Herta Burkēvics, Arvids Kapeiķis, Emma Laukere, Alfreds un Marija Rolavs, Arturs Velķeris, Roberts Tailors.

Šai rudenī Takomā un Sietlā paredzēts Volfganga Dārziņa, Mirdzas Grimmas-Štrauses (soprāns) un doc. Hugo Štrausa (pianists) koncerti.

SIETLA

Rietumu piekrastes Jaunatnes dienas šogad notiks Sietlā no 3. — 5. septembrim. Rīcības komiteja jau izstrādājusi sīku sarīkojuma programmu, izsūtījusi ielūgumus jaunatnes kopām un, cik paredzams, Sietlā sabrauks ap 150 ciemiņu no visām kaimiņu valstīm. Jaunatnes dienu labā izdošanās ir visas Sietlas latviešu sabiedrības goda lieta, īstais brīdis, kad vecākā paaudze var iet latviskā kopsolī ar jaunatni. Rīcības komitejai visvairāk vajadzīgs materiālais atbalsts. Tālajiem viesiem jāsameklē naktsmītnes. Pirmajā aptaujā sarunāta izvietošana apm. 90 ciemiņiem, bet vēl nakstsmītnes vajadzīgas 60 jauniešiem, kuŗus var pieteikt Birutai Segliņai, tel. FI 4107.

Līdzekļu sagāde Sietlas latviešu nama izbūvei veikusies sekmīgi, un šobrīd notiek vairāku pārbūves projektu saskaņošana, lai tuvākā nākotnē varētu sākt baznīcas un sarīkojumu zāles galīgo izveidošanu. Kamēr notika līdzekļu vākšana, pārvaldes priekšgalā stāvēja prof. K. Kundziņš. Turpmākie darbi vairāk centrēsies praktiskā plāksnē un tādēļ pēdējā pārvaldes sēdē prof. Kundziņš lūdza viņu no priekšnieka pienākumiem atbrīvot, lai vadībā nāktu technisko jautājumu lietpratējs. Pārvaldes priekšnieka pienākumus tagad ir uzņēmies V. Rūsis, Prof. K. Kundziņš arī turpmāk darbosies nama pārvaldē kā vicepriekšsēdis. Otrs vicepriekšsēdis ir Z. Elferts. Kasieris — Fr. Pakulis. Darba apstākļu dēļ no pārvaldes aizgājis V. Gudrais. Par pašaizliedzīgo darbu visa Sietlas latviešu sabiedrība var izteikt V. Gudrajam vissirsnīgāko pateicību. Viņa vietā kā aizdevēju pārstāvis pārvaldē nāk arch. R. Zunde.

ADRESES MAIŅA

Žanis Eiferts ir iepircis māju — 6827 17th Ave, NE, Seattle 5.

MINEAPOLE, MIN.

DV apvienība, atzīmējot latviešu strēlnieku pirmo bataljonu dibināšanu pirms 40 gadiem, rīko šestdien, 13. augustā, plkst. 7 vakarā Laiblaw Legion kluba telpās, 3011 1st Ave S, Minneapolis, svinīgu atceres aktu, kuŗā referēs strēlnieks A. Leiše. Svinīgā sarīkojumā paredzēta arī DV apv. vecākās biedrenes un nenogurstošās cīnītāju aprūpētājas Otilijas Indes godināšana. Sekos groziņu vakars, ieeja brīva.

A-da

Latviešu veco strēlnieku kopa, kas līdz šim darbojās atsevišķi, ar 4. jūniju iestājusies DV apvienībā, pie kam apvienības valde visus strēlniekus ieskaitījusi arī aktīvos biedros, atbrīvojot no biedru naudas maksām. Sakarā ar to strēlnieku kopas pārstāvis A. Kleistbergs DV apv. pr-kam H. Kipertam piesūtījis pateicību, norādot, ka vecajiem latviešu strēlniekiem un Daugavas Vanagiem — kuŗos apvienoti mūsu pēdējā cīņu laika varoņi — leģionāri, vienmēr ir bijušas kopējas idejas un mērķi un kauju laukos nestie upuri apliecina latvju karavīru varoņgaru un nesatricināmo slavu visos laikmetos. Vecie strēlnieki vēlētos, lai arī turpmākie centieni cīņā par Latvijas atbrīvošanu sekmētos kopsolī ar DV apvienību.

Pēc grūtām ciešanām mirusi režisora A. Valdmaņa dzīves biedre, aktrise Milda Mētra. Nelaikes izvadīšanā piedalījās daudz dvīņu pilsētas tautiešu. Izvadīšanas vārdus teica draudzes mācītājs P. Langins. No aizgājējas atvadījās DV apvienības priekšnieks H. Kiperts, LAM vārdā H. Curlišķis, Dr. T. Vītols, mākslinieks M. Geistauts un rež. J. Vērenieks.

Draudzenes savā starpā

— Tas tiešām ir nepieklājīgi, ka viņa pilnīgi okupē šīs peldvietas vienīgo virieti, un tikai tādēļ, ka viņai gadījies ar to apprecēties.

JAUNIEŠU DIENAS LONDONĀ

Londonas latviešu jaunatnes pulciņš jau otro reizi rīkoja Jaunatnes dienas. Šoreiz tās notika 30., 31. jūlijā un 1. augustā.

Pirmā diena tika veltīta garīgiem priekšnesumiem un dejai. Pulciņa priekšnieks G. Brikmanis atklāja Jaunatnes dienas, norādot uz to nozīmi. Pēc tam vēst. P. Dreimanis referēja par latviešu jaunatnes pulciņu nozīmi. Referātam sekoja apsveikumi. Jaunatni viņas dienās sveica LL Kopas un sestdienas skolas, DV Londonas nodaļas, Bramptonas LJP, Hamiltonas LJP, Toronto LJP, LNJAK pārstāvji; ar rakstu LL ev.-lut. draudzes pārvaldes vārdā sveica H. Rapa.

Ļoti interesanti bija jauniešu priekšnesumi — Bramptonas jauniešu sieviešu trio, vīriešu kvartets un jauktais dubultkvartets labi nodziedāja vairākas dziesmas, londonietes spēlēja klavieres, un Toronto jaunieši deklamēja un spēlēja vijoli klavieru pavadījumā.

Otrā dienā tautieša A. Grīna mājā notika LNJAK delegātu kongress, kas izstrādāja un pieņēma galīgā veidā šīs apvienības statūtus, debatējot 5 stundas un rezultātā pavairojot valdes locekļu skaitu no 5 uz 7. Turpat apspriedās arī Jaunatnes pulciņu volejbola komandu kapteiņi.

Šīs dienas pēcpusdienā Gibbona parkā Bramptonas, Londonas un Toronto volejbola komandas piedalījās celojošās balvas izcīņā. Sprai gā cīņā uzvarēja londonieši.

Minētās dienas vakarā ap simts tautiešu ar dziesmām un rotaļām pavadīja vairākas stundas pie ugunskura Gibbona parkā.

Trešajā jaunatnes dienā notika draudzīgā spēle volejbolā un basketbolā sievietēm un vīriešiem un izbraukums uz Fanshave Lake.

Šīs Jaunatnes dienas bija labi apmeklētas; kāds jaunietis no ASV bija mērojis uz šīm dienām tālu ceļu, 1700 jūdzes. Minētās Jaunatnes dienas bija pēdējās šinī gadā Kanadā.

ATSAUCIETIES JŪS MEKLĒ

Ziņu saņemšanai no piederīgiem līdz atsaukties sekojošas personas: Skaidrīti Bērziņu, dzim. Dobele, kas dzīvoja Rīgā, Hermaņa ielā 13, dzīv. 5., un pēc tam līdz izceļošanai uz ASV Vācijā, Lībekā; Artūru Ābell, dzim. 1920. g. (meklē vecāki), Tamāru Štrausu; māte meklē dēlu Robertu — Ernestu Izaliju, dzim. 3. jūn. 1920. g., bijis seržants 43. grenadieru pulka 3. rotā. Vēl lūgti atsaukties Jānis Zirnis un Elmārs Zirnis, kuŗus meklē krustmāte Milda Izaija. Rakstīt: American Latvian Association, Inc. 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C.

ZIŅAS NO LATVIJAS

pienākušas Emilijai Grundšteinai dzim. Apinei. (dzim. 1902. g. 14. janv.). Pieprasīt LA red, 123 Huron St., tel. EM 8-0792.

KOMŪNISMA JŪGĀ PIRMS 15 GADIEM

LAI ATCERAMIES, BALTO TRIMDAS MAIZI ĒDOT

1940. g. 22. jūlijā: Laikrakstos cicitu ziņu tikpat kā nav, kā tikai par vakardienas „saeimas sēdi". Avīzēs pirmajās lapas pusēs Spures Žaņa raksts, ka „Ulmaņa valdība sešus gadus balstījusies uz kailu varu, bet jaunās saeimas pamatā ir tautas uzticība. Viss saeimas darbs būs veltīts latvju tautas labākai nākotnei." Brīvā Zemē (vēl laikrakstiem bija to vecie nosaukumi) latviešu avīžnieks priecājas, ka „latviešu tauta nu var svinēt savus brīvības atgūšanas svētkus!" Arī latviešu žurnālistam bija jāēd un jādzīvo, ja kaklā kungi viņa rindiņas labi samaksāja, viņš varēja rakstīt arī tā... Šodien saeima nolemj pazemīgi lūgt PSRS Augstāko padomi uzņemt Latviju Padomju sociālistisko republiku brālīgajā saimē. Tā kā jau zināms, ka PSRS Augstākā padome sanāks uz sēdi augusta sākumā, tad „mūsu saeima" jau tūlīt ievēl arī Višinska pieprasītos 20 delegātus latvju tautas ilgu izteikšanai. Pa 20 delegātiem šodien ievēl arī Igaunijas un Lietuvas „parlamenti". Vēl „saeima" šodien nacionalizē visus vidējos un lielākos tirdzniecības, rūpniecības un amatniecības uzņēmumus, visus transporta un kuģniecības uzņēmumus un visas bankas.

„Ministru prezidents" Kirchenšteins līdz jaunās „Padomju Latvijas" iekārtas izsludināšanai pārņēma arī valsts prezidenta funkcijas, iekšlietu ministram Vilim Lācim uzņemoties ministru prezidenta vietas izpildīšanu. Kirchenšteins apmeklēja Rīgas pilī Kārli Ulmani, apliecināja viņam, ka „valdība neaizmirsīs viņa nopelnus", bet tā kā Ulmaņa uzturēšanās Latvijā pašreizējos apstākļos varot radīt nevēlamus sarežģījumus, labi būtu, ka viņš Latviju atstātu. Ulmanis, kas bija iecerējis braukt uz Šveici, šodien atkal dabūja rūgti pievīties: pilī šopēcpusdien ieradās Padomijas sūtnis Derevjanskis, kas padomju sūtniecības mašīnā aizveda Latvijas Republikas valsts galvu, kopā ar viņa sekretāru Rudumu-Cimermani uz staciju, tālajam ceļam deportācijā uz Krieviju. Ar to pašu vilcienu uz Londonu caur Maskavu un Tāliem Austrumiem devās arī Lielbritanijas sūtniecības Rīgā militārais pārstāvis, kuŗš Maskavas dz. stacijā redzējis, ka Latvijas prezidentu aizved „čekistu goda sardzē"...

Berlīnē šodien Latvijas pilnvarotais ministrs un ārkārtējais sūtnis Vācijā Krieviņš apmeklē Vācijas ārlietu ministriju Vilhelma ielā un atstāj nodošanai fon Ribentropam notu, kuŗā protestē pret Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā. Šodien par Latvijas pievienošanu Padomijai savu protestu Baltā namā Vašingtonā iesniedz arī Latvijas sūtnis ASV Dr. Alfrēds Bīlmanis.

(Turpinājums sekos)

KRISTĪGO JAUNEKĻU ORGANIZĀCIJAS 100 GADU JUBILEJA

YMCAs delegāti pulcējas Parīzē

Pirms 100 gadiem, 1855. gada augustā, Parīzē sapulcējās 99 jaunekļi no 8 valstīm un nodibināja organizāciju apvienību, kas mūsu laikos izveidojusies par vienu no visspēcīgākajām un arī skaitliski lielākajām jaunatnes organizācijām pasaulē. Atzīmējot savu 100 gadu pastāvēšanu, šogad no 12. augusta līdz 23. augustam vairāk nekā 70 valstu delegāti, kopskaitā ap 10.000 sanāks YMCAs konferencē Parīzē. Konferencē kā atsevišķa vienība piedalīsies arī katoļu trimdas pulks YMCA, kuŗas centrs ir Londona.

Plaša delegācija paredzēta arī latviešiem, diemžēl, tikai citu delegāciju ietvaros. Parīzē būs latviešu JKS darbinieki no Zviedrijas, Anglijas, Dānijas, Francijas un Vācijas. Plašākā delegācija būs no Vācijas, kas ir iekļauta vācu delegācijā. Parallēli Pasaules YMCAs konferencei atsevišķa konference būs arī Latviešu jaunekļu kristīgai savienībai.

Konferences tradicionālais vienotības sauklis ir: „That They All May Be One." Konferences sagatavošanās sākās jau pirms 2 gadiem. Atsevišķo zemju delegāti diskusiju grupās jau iepriekš iztirzājuši konferencē paredzētos jautājumus. Īstenībā Parīzē būs vairākas konferences — pa vecumu grupām. Pašiem jaunākiem zēniem ārpus Parīzes būs nometne ar savam vecumam piemērotu programmu. Vecākiem zēniem konferences darba kārtībā paredzēti tādi jautājumi kā: attiecības ģimenes loc. starpā; draugi un kaimiņi; viena pasaule; kalpošana Dievam utt. Sava patstāvīga konference būs jaunatnei un sava pieaugušiem. Bez tam atsevišķa konference būs YMCAs sekretāriem un vadošiem darbiniekiem. Visi konferenču dalībnieki tiksies Sporta pilī.

Konferenču programmā paredzēta arī Parīzes apskate un citas ekskursijas. Lielākā daļa delegātu izvēlējušies arī īpaši izstrādāto ekskursiju plānus, kuŗos ietelp Šveices, Anglijas, Vācijas, Beļģijas un citu vietu apmeklēšana. Sevišķi liela būs Kanadas delegācija, un Toronto delegācijā būs 115 personu, dodot lielāko delegātu skaitu no vienas pilsētas. Latviešu sveiz Kanadas delegācijā nav. Latviešu jaunekļu kristīgās savienības valde, kas darbojas Vācijā, bija ļoti ieinteresēta, lai arī Latviešu YMCA no Toronto ierastos Parīzē, bet līdzekļu trūkumu dēļ tas nebija iespējams.

Plūdi Ohaio upē

Neparedzēto laika apstākļu dēļ Ohaio upes ūdeņi sākuši pēkšņi celties, sagādādami nopietnus draudus vietējiem iedzīvotājiem. Pēc Sarkanā Krusta sakopotām ziņām nopietnus zaudējumus nācies ciest apmēram 2600 ģimenēm, kas atrodoties trijās dažādās valstīs. Sarkanais Krusts nodibinājis pāris apdraudēto vietu iedzīvotājiem pirmās palīdzības centrus, un uz notikuma vietām steigušies šajā jautājumā speciāli eksperti. Starp citu Sarkanais Krusts ziņo, ka apmēram desmit vietās ierīkotas patvertnes, apgādātas ar uzturu un apģērbiem 10.000 līdz 12.000 personām.

VĒJI NO RIETUMVĀCIJAS

JAUNA ATVAĻINĀJUMU KĀRTĪBA

Nākošajiem vācu kaŗavīriem bieži vairs nevajadzēs pēc jundas „piesist pēdu" un naktīs rāpties pāri kazarmu sētām, lai tiktu atvaļinājumā un uzmeklētu līgavas. Kādā Bonnā oficiāli izdotajā brošūrā lasāms: „Pēc jaunkareivju laika katrs kaŗavīrs ir tiesīgs pēc vakarjundas saņemt atvaļinājumus neierobežotā skaitā. Nakts atvaļinājumi drīkst ilgt līdz pulksten vieniem naktī, izņēmuma gadījumos arī līdz rīta modināšanas signālam. Šādi ilgstoši nakts atvaļinājumi tomēr nedrīkstot ietekmēt atsevišķu kaŗavīru vai visas vienības veselības stāvokli un fiziskās spējas."

VEIKLS TRIKS

Šinī vasarā jau vairāk kā 3500 Rietumvācijas bērnu aizbraukuši pavadīt bezmaksas atvaļinājumus Austrumvācijā, jo DDR komūnisti sarīkojuši akciju — Priecīgs atvaļinājums visiem bērniem. Komūnistu aicinājumam paklausījuši galvenokārt trūcīgi vecāki. Nav šaubu, ka šī labdarība ir jauns komūnistu triks iegūt trūcīgu cilvēku simpatijas un savās nometnēs bērnus pamatīgi pārskolot komūnisma garā.

JAUNA GASTRONOMIJAS GAUME

Pēc Rietumvācijas statistiskās pārvaldes ziņām no Visbādenes redzams, ka vāciešiem veidojas jauna ēšanas gaume. 1949. g. katrs vācietis noēdis 132 kg. kartupeļu, bet pagājušā gadā tikai 105 kg. 1949. g. katrs patērējis 101 kg. maizes, bet 1954. g. vairs tikai 80 kg., un, domā, ka vācieši vēlas kļūt slaidi. 1949. g. katrs dzēris 35 litri vājpiena un pag. g. tikai 24 litri. Gaļas patēriņš pieaudzis no 23 kg. 1949. g. uz 40.5 kg. 1954. gadā un šajā ziņā tuvojas pirmskaŗa patēriņam. Brīvajā Latvijā katrs patērēja 85 kg. gaļas gadā.

SABIEDRISKĀS DOMAS NOSKAŅOŠANA

PAGĀTNES BAUMAS UN TICIBA SABIEDROTIEM. DALLESS UN CITI BRĪVĀS PASAULES VALSTSVĪRI FOTOUZŅĒMUMOS AR SMAIDOŠIEM BOĻŠEVIKIEM. KO SAJUTĪS ĻAUDIS AIZ DZELZS PRIEKŠKARA, REDZOT ŠOS FOTOATTĒLUS? UZ TO ATBILD ŽURNALISTS ALSOPS NHT LAIKRAKSTA SLEJĀS. SABIEDRISKĀ DOMA PRET AGRESIVO BOĻŠEVISMU PALIKUSI NENOSKAŅOTA UN DIEZGAN VIENALDZĪGA. REIZ TO SPĒJA UZPŪST SAŠUTUMA TIKAI ŽIDI, STAĻINA BEIGU CĒLIENĀ.

Kad Otram pasaules kaŗam izbeidzoties, Sabiedrotie sāka zaudēt pret boļševikiem vienu poziciju pēc otras, bēgļu starpā bieži dzirdējām sakām: Nekas, vēl jāpacietas! Kamēr nebūs noskaņota sabiedriskā doma lielās demokratijās, tikmēr uz pārmaiņām nav ko cerēt. Nevar taču uzreiz no vakardienas draugiem un cīņas biedriem kļūt par ienaidniekiem. Tā daudzi „prātīgi vīri" runāja un nebija mazums tādu, kas sacītam ticēja un pacietīgi gaidīja uz šo sabiedriskās domas noskaņošanu. Lai gan šeit nedzīvojam izolēti no pārējās pasaules, tomēr ne retais no mums savos spriedumos vairāk padevās jūtām, kā prāta apsvērumiem.

Rēķinoties ar konfliktiem starp Sabiedrotiem un Maskavu un visur redzot tikai Trešā pasaules kaŗa cēloņus, daudzi tautieši bija pārliecināti, ka „ies vaļā" jau visā drīzumā. Daudzi no šī iedomātā tuvā kaŗa tā bija iztrūkušies, ka pārsteidzīgi emigrēja pat uz emigrācijai neizdevīgām zemēm. Tas viss tā notikās, balstoties uz vecā „Baumaņa" informāciju, kā boļševiku un vācu okupācijas laikos mēdza saukt informāciju, iegūtu no „baumu aģentūras. Daudzi jo daudzi tādēļ palika dzimtenē, jo viņi būtu varējuši izglābties, ja nebūtu padevušies „jūtu politikai" un sākuši ticēt baumām.

Kā ar šo ticību un paļāvību lietas būt šodien pie mums un pie tautām aiz dzelzs priekškara? Par šo jautājumu izsakās žurnālists Alsops NYHT slejās. Viņš raksta, ka Dalless esot visu laiku pretojies Čerčiļa idejai par lielo konferenci ar boļševikiem. Viņš, Dalless, esot baidījies, ka šāda konference var novest pie pašreizējā status quo, kādu lielinieki radījuši pēc kaŗa, atzīšanas. Pēc Alsopa domām tas tā arī jau esot noticis. Bez tam Dalless neesot gribējis fotografēties ar Maskavas varas vīriem, lai šādus uzņēmumus neredzētu nelaimīgās tautas aiz dzelzs priekškara. Šādi uzņēmumi skaidri liecinātu, ka nav vairs nekādu cerību uz atbrīvošanu, reiz Sabiedroto valdību galvas draudzīgi spiež rokas šo tautu apspiedējiem un visi smaida. Tālāk Alsops saka, ka sateliti uzdoti jau sen. Tie to paši varēja skaidri saprast 1953. gadā, kad notika nemieri ar sacelšanās rakstu-ru Austrumvācijā un Čechoslovakijā un tiem neviens negāja palīgā. Tādēļ tiem fotografijas vairs nav vajadzīgas, lai apstiprinātu rūgto patiesību, ka mēs (amerikāņi, ref.) nelesim kaŗā ,lai viņus atbrīvotu.

Bet atgriezīsimies pie šī raksta sākumā pieminētā jautājuma — „par sabiedriskās domas noskaņošanu", ko daudzi gaidīja un uz ko cerēja. Nu iet jau vienpadsmitais gads kopš Vācijas kapitulācijas, bet no kādas sabiedriskās domas noskaņošanas virzienā uz aktīvu pretošanos agresivam komūnismam nav ne vēsts. Ir vērojama tagad pavisam cita tendence: uz saprašanos, izlīgšanu, brāļošanos un koeksistenci ar boļševikiem.

Tā redzam, ka visi ir vīlušies, kas tādai „noskaņošanai" pret Maskavu ticēja. Bija jāzina, ka demokratijās propagandas kārtībā tieši no valdībām nekāda rīcība un soļi pret Padomju Savienību nebija vispār iedomājami, katrā ziņā vismaz ne tādi, kas iedzīvotājus uzmudinātu uz kaŗu. Paši notikumi — boļševiku agresija — bija cēloņi un iemesls tam, kas brīvās pasaules prese izraisīja pret komūnismu un Maskavas imperiālismu vērstus rakstus. Un pamazām mainījās noskaņojums tautās arī pret pašmāju komūnistiem. Valdību neietekmētā presē izraisīja pret komūnismu un jās pret boļševismu. Bet šai ziņā esam bijuši aizvien vēl tālu no tā, ko varētu apzīmēt par sistēmatisku preses kampaņu pret boļševismu ar prasību, ka pret agresiju ir jāuzstājas ar visiem iespējamiem līdzekļiem, neizslēdzot pat kaŗu. Kādas boļševiku sevišķi lielas nekaunības dēļ Rietumpasaulē nekad nesacēlās sevišķi spēcīga sašutumu vētra. To neizraisīja ne Polijas, ne Čechoslovakijas, ne Rumānijas, ne Ungārijas sovjetizācija un šo valstu pārvēršana par satelitiem, to nespēja pat Korejas kaŗš. Pēdējais, liktos, varētu būt pamats visplašākai kustībai pret boļševismu kā dabiska reakcija pret brutālu varu. Drīzi vien presē parādījās raksti pret Korejas kaŗu, ar prasību šo kaŗu izbeigt, ja vien var saglābt godu un prestižu. Vēlākā gaitā arī šie principi nebija izšķirīgi. Noskaņu negrozīja ziņas arī par amerikāņu gūstekņu mocīšanām un spīdzināšanām. Pat atklātie karelvju-mocekļu masu kapi, kā Polijas Katinā un tagad Korejā, neizraisīja nekādu nopietnu reakciju. Tāpat pa šiem gadiem boļševiku nošautās amerikāņu lidmašīnas nekādu sašutumu tautā nav radījušas.

Par kādu sistēmatisku preses kampaņu varēja runāt tikai par to kustību, kuŗu pret Padomju Savienību bija izraisījuši židi, sakarā ar cionistu vajāšanām, ko Staļins bija uzsācis plašos apmēros. Uz viņa pavēli rīkotie procesi satelitu zemēs un tīrīšanas komūnistu partijā, kas rezultātā maksāja galvas arī židu tautību komūnistiem, uzlēja vēl jaunu eļļu jau tā liesmojošam sašutumam cionistu dēļ. Ārstu apcietināšana Maskavā, no kuriem lielākā tiesa bija židi, šo sašutumu vēl pastiprināja. Nu sākās tiešām sabiedriskās domas noskaņošana pret boļševikiem. Visā pasaulē židu organizācijas bija kājās un skaļi sauca pēc palīdzības. Uzstājās par stingriem soļiem AN iejaukšanos u. t. t. Židu lideŗi izteica arī brīdinājumus boļševikiem, prasot pēc represijām un galu galā deva saprast, ka tas var izraisīt kaŗu, ja Staļins nepārtrauks terroru. Nav arī skaidru ziņu, vai Staļins miris dabiskā nāvē. Komūnisma valdīšanai tas varēja izrādīties šoreiz liktenīgi. Tas nenotika, un līdz ar Staļina nāvi izbeidzās arī židu vajāšanas kā Padomju Savienībā, tā satelitu zemēs. Sakarā ar to ir izbeigušies arī židu preses kampaņa pret Maskavu. Šis fakts un kollektiva valdīšana (bez vadoņa) ir galvenās pārmaiņas Padomju Savienībā un nekas vairāk.

Dr. iur. T. Sanders.

VIŅŠ NOMIRA ĀTRĀK KĀ VĒLĒJĀS

Lisabonā 20. jūlijā 86 gadu vecumā miris Kalouste Sarkis Gulbenkians, kuŗu ieskatīja par pasaules bagātāko cilvēku. Baņķieŗu aprindās viņš bija pazīstams ar vārdu Mr. Piecprocentīgais, jo viņam gandrīz visās pasaules eļļas sabiedrībās piederēja vismaz 5% akciju. Mr. Piecprocentīgais cēlies no kādas armēņu petrolejas tirgotāju ģimenes, studējis Anglijā un vēlāk ieguvis arī Anglijas pavalstniecību. Savā dzīvē viņš tirgojies arī ar kaučuku, vaŗu, ķīmiskām vielām un motoriem. Daudzās zemēs viņam piederēja nekustami īpašumi, bet greznākais no tiem bija pils Parīzē, kuŗā viņš bija iekārtojis nesamaksājamu vērtību gleznu galeriju. Tur glabājās arī seno ēģiptiešu skulptūras, naudu kollekcijas un citas mākslas vērtības. Mirušais miljardieru karalis bija neliela auguma vīriņš ar mežonīgām uzacīm. Viņam garšoja izmeklēti labi ēdieni. Krogos viņš vienmēr sīki pārbaudījis tēriņa rēķinus. Savus milzīgos līdzekļus viņš pārvaldījis pats tikai ar triju sekretāru palīdzību. Mr. Piecprocentīgā dzīvē ir daudzi neatrisināti noslēpumi, un neviens līdz šim nav bijis spējīgs savākt materiālus un uzrakstīt viņa pilnīgu biografiju. Vairāk par visu Mr. Piecprocentīgais nīdis presi un žurnālistus un viņa vienīgā vēlēšanās bijusi nodzīvot šinī pasaulē vismaz 106 gadus, jo pēc viņa paša izteikumiem, viņa tēvs nodzīvojis 105 mūža gadus.

Labāk amerikāņu cietumā nekā gkomūnistu brīvībā . . . .

Trīs amerikāņu kaŗa gūstekņi, kas pēc Korejas kaŗa beigām izvēlējās palikt pie komūnistiem, tagad atgriezušies mājās, labi apzinādamies, ka par savu noziegumu var izpelnīties nāvas sodu.

San francisko. — Nedēļas nogalē Sav. Valstis sasniedza trīs agrākie amerikāņu kaŗavīri, kas pēc Korejas kaŗa beigām izvēlējās palikt pie komūnistiem. Visi trīs nekavējoties tika apcietināti un apvainoti savas valsts un citu amerikāņu gūstekņu nodevībā. Par minētajiem noziegumiem kaŗa tiesa vainīgajiem var piespriest nāves sodu. Labi apzinādamies, ka Sav. Valstīs viņiem būs jāstājas kaŗa tiesas priekšā, minētie kaŗavīri pēc divu gadu brīvības komūnistu Ķīnā tomēr labāk izvēlējās atgriezties mājās un stāties tiesas priekšā nekā baudīt komūnistu viesmīlību.

Labas izredzes vīriešiem

Divi italiešu drēbnieki — Eros Eutrapio un Luidži Spandžnoli atklājuši revolūcionāru metodi, kā piegriezt un izgatavot no 2 metriem drēbes normālu kungu uzvalku. Romā abi drēbnieki demonstrējuši savu metodi italiešu Preses biedrības biedriem, kuŗi no 2 metriem drēbes pašūto uzvalku atzinuši gan par nepiemērotu eleganti ģērbtam džentlmenim, bet par apmierinošu caurmēra pilsonim. Domā, ka taupīgai drēbes piegriešanai esot spožas perspektīvas visā pasaulē, un vīriešiem labas izredzes biežāk tikt pie jauniem uzvalkiem.

Vasaras atpūta Kanadā

„MAZĀ PARADĪZE" — MUSKOKA

Kāda brīnišķa sajūta tevi pārņem nedēļas nogalē, kad zini, šis laiks būs tavs un brīvs no darba slodzes. Tu raisies no tveices pārņemtās pilsētas, un domas tevi sauc tālāk un tālāk, kur elpot var brīvāk, elpot ar visu ķermeni uzreiz, jo tik izslāpis pēc gaisa un veldzes, pēc meža un pļavas, siena smaržas un brīvestības ir tavs pilsētā un darbā tveicē samocītais gars.

Kailas kājas jūt saskaršanos ar zemi, un tu vēlies atgulties zālē, smiltīs, it kā tā būtu tava otrā māte, kas tevi kādreiz glabās. Tad tevi aicina upe, tu redzi kā tā vijīga un gulgodama veļas pa oļiem, aicinoša un solījumu pilna lokās gar krastu un kokiem, reizēm pazuzdama līčos, reizēm vizojoša saulē.

Paiet pirmā, otrā diena — vēl neskaiti viņas. Tu baudi reibumu, ko atpūta dod saulē, ūdenī un brīvā gaisā.

Tu jūti tveicīgo dienu, karsto nakti, saulaino rītu, kad tas rasotām kurpēm pārstaigā zāli.

Saules stars, priecīgs un jautrs, modina arī vēlos gulētājus — vasarniekus. Un tad jau mostas bērnu balsis teltīs. Rīts, skanošs un dzidrs, kā tikko pieliets kauss aicina izdzert to sausu. Tu kļūsti nerātns kā bērns. Tu meklē noķert zivi, nolasīt kādu sārtu ogu, noplūkt jauku puķi savam priekam un staigā kā meža vīnu noreibis gars. Tu eji dziļāk mežā pa zvēru pēdām, meklē ko neredzētu, klaidē kādu nemieru, jo tavas rokas, tagad brīvas no darba berzes, meklē kustības, meklē sevi izteikt. Vasara solo tev blakus, apliek roku ap pleciem, pačukst pie auss kāds ragains mežu fauns, kāds tevis iztraucēts putns pazūd aiz zariem...

Atpūta, cik tā salda, tveri to un baudi, jo tā ir tavas dzīves daļa, ko tu ziedo sev!

Saule met loku jau zemu aiz kalna, paslepšus vēl uzlūko tavu celto telti. Lielie koki atstāj gaŗas ēnas. Pazarēs vakars saklājis tumšas segas, drīz tās atraisīs nakts. Odu kungi gaŗām kājām, vēl gaŗākiem, asiem deguniem zogas klāt tavam ķermenim, sīcot uzbrukuma priekā.

Upe jau izmētājusi aiz sevis baltus miglas kreklīņus, bet viļņi čalodami triec viens otru pāri sakritušiem kokiem, pāri akmeņiem, pāri katram sprostam, veļas tālāk plašumā, uz ezeriem ar ledainiem ūdeņiem.

Krēsla, krastmalā iesēdusies, tin dzijas, tin un šķetina no krūmiņa uz krūmiņu, no zara uz pazari, un klusi aužas nakts. Aizlaižas, spārniem švīkstot, dažs novēlojies putns, skan grieze zāles stiebros. Tu raugies uz debesīm un redzi: mēness, izslējis savus ragus aiz stāvās gravas, kāpj augstāk un viltīgi raugās uz tevi. Bāls, sapņains, viņš paceļ vienu tavu atmiņu pēc otras, un tu jūti, nemiers mostas. Asinis dzīslās dzied. Tu gribi notvert aizbēgušo, tu gribi turēt ciet esošo, bet viss slīd no rokām, lai kā tu skauj. Un zvaigznes ir tālas. Tev jāklusē, jākliedē nemiers vienam. Apklust daba, apklust soļi uz ceļa. Tavs nemiers rimst, un tu lieni savā būdā uz dusu.

Tu esi pateicīgs Dievam, ka vari dzīvot un just. —

Atpūta, kādā līksmē tevi ieņem sirds.

Meta Tamuc.

No savas istabas — tieši ezera dzirdajos ūdeņos, — tādas iespējas ir Glen Echo pils vasarniekiem.

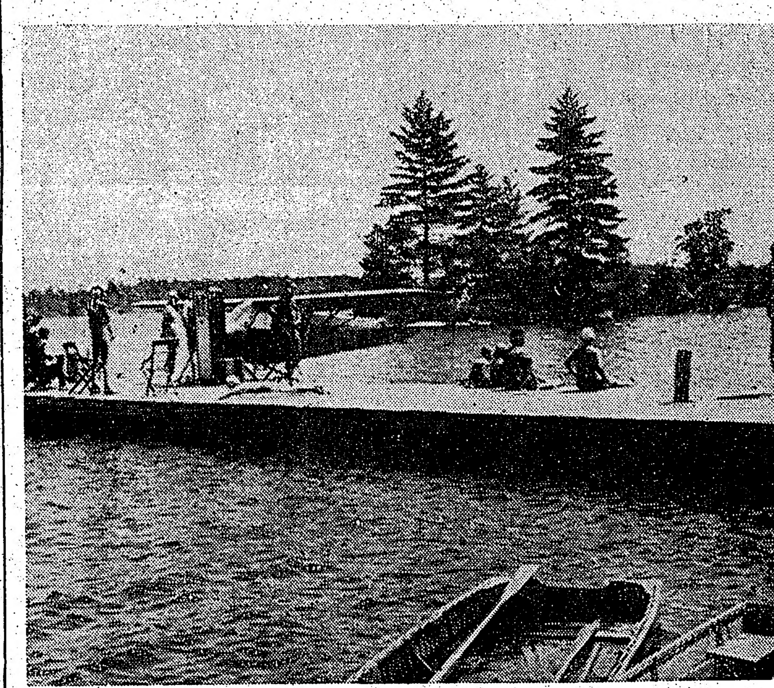

„Mazās Paradīzes" peldu viesi priecājas par hidroplānu, kas piestājis uzņemt degvielu... J. Broka foto

„Mazā Paradīze" — Muskoka

Cilvēka gars allaž ir bijis nemierīgs — tā arī latviešu saime Kanadā, vasaras saules tvīkdama, meklē aizvien jaunus upju līčus, ezeru krastus un mežu ielokus, kur pavadīt brīvos brīžus. Jaunākais „atklājums," šķiet, šai ziņā ir L. Fricberga īpašums Muskokā, ko droši var nosaukt par „Mazo Paradīzi" ezeru ūdeņos. Jo kas gan var būt jaukāks, kā pārcelties pāri ar motorlaivu uz paprāvas salas — „tālu no pasaules launa", kur apkārt ir tikai ūdeņi, mežiem un melleņu mētrām apaugušas saliņas, pelēki sārtas klintis un ātras mākoņu pūkas virs galvas? Turklāt pati Glen Echo lodža — kā sauc šo jauno latviešu uzņēmumu — sniedz visas ērtības — tur netrūkst ne veikala, ne virtuves, ne vannas istabu, ne kamīna telpas ar klavierēm, kur pavadīt laiku, ja uzmaldās kāds lietus mākonis; ir arī tenisa laukums, kas vilina baltās bumbiņas bruņiniekus, galda teniss un citas sporta spēles, tāpat laivas turpat krastmalā, kas aizvizina makšķerniekus pēc bagātiem lomiem.

Un ko gan vairāk lai ilgojas vasarnieks, kas grib aizmirst fabriku putekļus, ķieģeļu kārtas smagumu un namdaŗa cirvja asumu, ja „Mazā Paradīze" ir tik tuvu? -gr-

Jānis Sarma

Negantnieks

ROMĀNS

4. turpinājums

Kaut viņi arī, klausīdamies meiteņu dziesmā, par Mārča piķi bija smējušies, nebija taču iespējams pamest kādu vīrieti sieviešu varā! Klasēs vidū nu izveidojās spurains mudžeklis, no kuŗa atskanēja elsas un kliedzieni un slaistījās gaisā dūres un dūrītes. Beidzot Mārcis tomēr nokļuva pie Katiņas bizēm, par ko viņa izgrūda tādu spiedzienu, ka pieci vai seši prusaki, kas pastaigājās pa siju, zaudēja līdzsvaru un iekrita cīnītāju barā. Tai pašā mirklī viņi arī zaudēja savas dzīvības zem cīnītāju pastalām, un tikai viens, kurš nejauši iekrita aiz Mārča apkakles, izglābās no nāves, jo klasē ienāca Miške, un cīņa norima. Zēni steidzīgi saraustīja uz augšu bikses, meitenes gludināja izpūrušos matus un visi steidzās ieņemt pienācīgās vietas. Mārcis, kā pirkstus apdedzinājis, aizmeta Katiņas zīlo šleipi, ko bija atrāvis no viņas bizes.

— Nu, kas te bija? Kas kliedza? — Miške uzdūrās Mikum.

— Nezinu — visi plēsās...—

— Nezini!... Vai tev acu nav pierē, ka neredzēji? —

Mikus cieta klusu.

— Pats grib būt par skolmeistaru, bet to neredz, kas taisa dumpi..., — Miške nespēja atturēt rūgtumu, kas bija radies sarunā ar Mārtiņu.

Viņš apstājās pie katedras, teica priekšā dziesmas vārdus, un visi naski dziedāja: „Es cēlies sveiks un vesels." Noskaitījis tēvreizi, skolmeistars sāka izklaušināt un meklēt trača iesācējus. Meitenes kā vienā balsī apzīmēja Teidmani par galveno vainīgo.

— Kāpēc tu sāki plēsties, Teidman? — Miške jautāja.

— Jā, kā tad ne... kad viņas pirmās dziedāja...—

— Ko dziedāja?

— Nesmuki... —

— Nesmuki? Par ko tad īsti? —

— Par... par... —

— Nu? —

— Par mani... — Teidmanis saviebies izdvesa.

No meiteņu galda atskanēja kluss hi, hi, hi, hi...

— Kas smējās? Piecelties! —

Piecēlās Auču Mare.

— Par ko tu smējies? —

— Par to dziesmu... —

— Kas tad tā īsti bija par dziesmu? —

— Par Teidmani... —

— Tā! Un kas pirmais sāka dziedāt? —

— Meitenes! — Teidmanis īgni nošņāca.

— Labi! Saki, par ko tai dziesmā stāstīts? —

To Teidmanis nevarēja teikt, viņš nodūra galvu un klusēja. Miške zaudēja patiecību un saīga:

— Diezgan! Tu paliksi šodien bez pusdienām — stāvēsi kaktā. —

Un Miške atvēra grāmatu un sāka atprasīt bībelstāstu, kurš bija uzdots šai dienai.

Īss bij man gaŗš celiņš,
Kad man labs kumeliņš.
Tautas dziesma

Lai gan visādu darbu bija atliku likām un tie, tā teikt ,auga pāri galvai tāpat kā katrā citā vasarā, šai sestdienā Sīpolos darba rīkus lika pie malas jau pusdienā. Kad tās bija paturētas, neviens nedomāja, kā tas bija parasts, par dienvidus gulēšanu, varēja redzēt, ka notika kāda gatavošanās. Tēvs, Mikum palīdzot, izvilka no ratnīcas svētdienas ratus ar paaugstu atzveltni un iezieda tiem ar darvu asis. Tad, pārvedis no aploka Lauci ,lika, lai Mikus tam ar skrāpi noskrāpē muguru un vēderu un lai piegludina spalvu tais vietās, kur Laucis berzēdamies to bija izbužinājis. Laucim skrāpēšana patika, viņš labsajūtā kustināja lūpas un pateicīgi klanīja galvu. Māte atnesa no pūņa divus cieti piebāztus maisus, vienu ar praulainajiem, cietajiem rudzu salmiem, otru ar šīs vasaras smaržīgo sienu. Salmu maisu viņa novietoja ratos sēdēšanai, otru atslēja pret ratu atzveltni. Tas bija domāts Lauča ceļa maizei un arī tam, lai braucējiem būtu pie kā atsliet muguras, kas nolīkst no ilgas sēdēšanas. Tēvs nostiprināja siena maisu ar resnu auklu pie atzveltņa, tad iznesa no klēts savus gaŗstulmju zābakus, ko jau vakar vakarā bija noziedis ar trānu. Zābaki izplatīja diezgan asu aromātu un bija kļuvuši melni un mīteni. Viss tas rādīja, ka paredzams kaut kas neikdienišķs.

— Ej un taisies gatavs, lai pēc stundas varam doties ceļā, — tēvs vēlēja Mikum, un viņš tūliņ steidzās uz klēti, kur zili krāsotā lādē glabājs viņa svētdienas kārta.

— Vēl nu gan ir pats dunduru laiks, — māte bažījās, — varētu maķenīt pagaidīt, līdz top dzestrāks.—

— Tagad pēc pērkona lietus dunduru būs mazāk, — tēvs attrauca, — un mums tak jābrauc savas sešas jūdzes. Sākumā arī ceļš būs krietni atlijis, tā ka Laucis būs jātur soļos. Tāpēc tā tik būs, lai līdz ar saules rietu notopam Dikļos. Ir tak mērojams prāvs gaisa gabals! —

— Kad tik nu tur rastos kāda vieta, kur piemesties, jo, rasi, jau ļaudis būs saradušies lielā pulkā no malu malām... —

— Ko tagad vasarā par piemešanos bēdāt! Pārlaidīsim to nakts melnumu turpat mežmalā pie mācītāja muižas. Vai nu siltā laikā gulēšanai vajadzīga istaba vai pūnis! Sakursim uguni, lai dūmi aizbiedē odus, un nošņāksim tās četras piecas stundas kā piegulnieki. —

Pirms vēl bija pienācis laiks dzīt lopus ganos, Laucis, iejūgts ratos, dīžājās pie slitas, atgaiņādams mušas, un māte, viņu apsaukdama ,novietoja zem siena maisa ceļinieku pārtiku baltā linu kulītē. Turpat blakām glabājās arī Lauča auzu tarba, jo ar sienu vien gaŗākā ceļā zirgam nepietiek. No istabas iznāca tēvs svētdienas svārkos un smaržīgajos stulmeņos, uzlicis galvā cepuri ar spožu melnu nagu. Aiz viņa nāca Mārtiņš melnos svārkos un ar baltu krūtežu un Mikus pelēkā kamzolī un biksēs ,kuŗu gali pa daļai apsedza jaunos Mārtiņa dāvinātos puszābakus. Arī māte labprāt būtu braukusi līdzi vīriešiem, lai noklausītos dziesmas, ko Dikļu mācītāja muižā skandinās sešu apkārtējo novadu dziedātāji, bet tas jau nebija iespējams, jo kas tad rūpētos par saimi un lopiem!

— Nu tad brauciet laimīgi! — viņa izvadīja ceļiniekus. Tēvs parādīja Laucim pātagu, un tas draiski pameta uz augšu pakaļkājas. Pa lopu izmīdīto gatvu viņi izbrauca uz lielceļa.

Mikums šis brauciens bija pirmais gaŗākais ceļojums mūžā, jo līdz šim tālākā vieta ,ko viņš pazina kā Miķeļu tirgus vietu, bija Matīši. Bija tāpēc satraukuma pilna patika vērot svešās vietas, pie tam arvien paturot prātā rītdienu, kuŗai vajadzēja atklāt vēl ko daudz vairāk. Vajadzēja arī domāt par Dikļu skolu, jo bija izlemts, ka dziesmu dienā ar Šmitu norunās, lai tas ņem pie sevis Miku. Tāpat bija jādomā arī par pašu Šmitu, kas gan bija diezgan tuvu radu, bet citādi gandrīz svešs. Dievs to zina, kāds tas bija cilvēks. Varbūt kaut cik līdzīgs Miškem, varbūt pavisam citāds. Tēvs pats arī nekā par viņu nezināja ,jo atcerējās redzējis vēl pavisam jaunu zēnu.

Viņi izbrauca cauri Alojai, kur viss bija tik aprasts un zināms, un iebrauca Irgas silā, kur bija patīkama dzestra pakrēsla un spēcīgi smaržoja nezinkādas mētras. Aiz sila sākās apvidus, kas ar saviem biržotājiem uzkalniņiem atšķīrās no Ungurpils un Alojas līdzenuma. Arī ceļmalas mājas likās lielākas nekā Alojas pusē.

Drīz aiz sila ceļš sazarojās: platākais nozarojums aizlocījās uz Matīšiem, šaurākais pa kreisi uz Vilzēniem. Pie Vilzēnu kroga tēvs apturēja Lauci, lai to atpūtinātu un pabarotu. Arī pašiem gribējās iekost palaunadzi, jo bija jau nobraukta turpat puse no visa ceļa. Pie krogus slitas jau stāvēja daži pajūgi, ap kuŗiem ēzdami, dzerdami un skaļi sarunādamies kustējās ļaudis.

— Rau! — tēvs teica, — tie jau mūsu alojieši, dzenas uz Dikļiem tāpat kā mēs.

Tā tas arī bija, tie bija Alojas dziedātāji — kādi 10 vai divpadsmit jauni cilvēki, kuŗu starpā redzēja pagasta skrīveri ,vagaŗa dēlus un kādus citus muižas darbiniekus. Dziedātājiem brauca līdz viņu vecāki un arī vairāki citi prātīgi un nopietni vīri. Redzēja arī Miški, kurš laikam Mikus dēļ izskatījās sapūties un vairījās ar Krogzemjiem runāt. Visi bija mazliet ļesiluši, jo gandrīz katrā pajūgā glabājās zarakanna ar mājās darīto alu.

— Nu Krogzemi, — kāds bārdains tēvainis uzņēma valodu ar Mikus tēvu, — vai tie nav pavisam ērmīgi laiki, ko tagad redzam? —

— Kāpēc ērmīgi? —

(Turpinājums sekos)

ZĒNI NO VISAS PASAULES PIE NIAGARAS EZERA

Skauti gatavojas 8. Vispasaules džamborejai

Džamborejas vieta būs tieši blakus Niagara-on-the-Lake pilsētai un aizņems apmēram vienu kvadrātjūdzi. Lai gan džamboreja būs na 18.-28. augustam, apmeklēšanas laiks viesiem būs tikai no 20-27. aug., no plkst. 14.00-22.00 katru dienu. Ieejas maksa 25 centi no personas. Skautiem un gaidām formās ieeja brīva.

Lūgums, lai viesi džamboreju neapmeklētu 26. aug., kad gandrīz visi skauti būs Kanadas Nacionālā izstādē.

Džamborejas nozīmi apmēram 10.000 skautu valkās uz formas krekla labās kabatas, un tā aizstās visas nozīmes. Nozīmē ir Kanadas nacionālais simbols: kļava lapa, virs kuŗas seno indiāņu bultas galva.

Džamborejas vārti būs ļoti īpatnēji: vārtu kreisā pusē būs apaļkoku māja ar valni, kādas bijušas senajiem iecelotājiem šajā zemē. Šai mājā atradīsies džamborejas policijas stābs. Vārtu labajā pusē būs 52 pēdas augsts metalla tornis, kas simbolizēs moderno Kanadu; tā galā būs 16 pēdu garš karoga masts ar 20 pēdu garu vimpeli skautu internacionālā — violētā krāsā. Torni uzstādījusi „Ontario Hydro" — kā „labo darbu" džamborejai. Torņa sāni būs izrotāti lieliem burtiem dzeltenā, zaļā un sarkanbrūnā skautu krāsās un veidos vārdu „Jamboree".

Džamborejas oficiālā atklāšana notiks 20 aug., plkst. 14.30. To atklās Kanadas gubernātors Vincents Maseijs, kā Kanadas skautu priekšnieks. Pēc atklāšanas gubernātors pieņems skautu parādi un apskatīs skautu novietnes.

Nacionālo karogu laukuma izveidošanu uzņēmusis Niagaras Parku pārvalde, kas no puķēm izveidojusi milzīgu nometnes skautu zīmes atveidu. Tāpat izveidoti dažādi ornamenti puķēs karogu laukuma priekšā. Šajā laukumā būs arī lielā skautu parāde, kā arī katru dienu tiks uzvilkti un nolaisti daudzo zemju karogi.

Apakšnometņu sadalījumā būs pārstāvēti sekojošie skauti:

ATLANTIC — Kanada, ASV, Anglija, Bermuda, Kuba, Dienvidafrika, Jaunzēlande, Bahamas, sv. Vicente, Antigua, Dominika.

ALOUETTE — Kanada, ASV, Anglija, Francija, Ceilona, Somija, Portugāle.

TIMBERLANDS — Kanada, ASV, Anglija, Francija, Jamaika, Trinidada.

ST. LAWRENCE — Kanada, ASV, Anglija, Zviedrija, Francija, Dominikas Republika.

ROCKY MOUNTAIN — Kanada, ASV, Austrija, Beļģija, Šveice, Vācija, Meksika, Kolumbija.

BONAVENTURE — Kanada, ASV, Anglija, Francija, Ķīna, El-Salvadora.

GREAT LAKES — Kanada, ASV, Anglija, Francija, Britu-Gvineja, Norvēģija.

HUDSON BAY — Kanada (Toronto), ASV, Anglija, Francija, Dānija, Malta Filipīnas, Japāna.

PRAIRIE — Kanada, ASV, Francija, Barbados, Brazilija, Holande, Kurakao, Suriname, Izraēla, Haiti.

PACIFIC — Kanada, ASV, Austrālija, Venecuēla, Italija, Luksemburga, Panama, Nikoragua, Grieķija, Īrija, Armēnija.

Džamborejas avīze sauksies "Jamboree Tournal"; tā iznāks katru dienu. Tai būs 16 lappuses; iespiedīs Rramtonā. Cena 5 centi; suvenīra izdevums (viss komplekts) $1,-, būs dabūjams džamborejas slēgšanas dienā.

Džamborejas darba kārtības galvenā programma:

Ceturtdien, 18. aug. — Skauti ierodas džamborejā un iekārtojas. Piektdien, 19. aug. — Nometnes iekārtošana un savstarpējā ciemošanās. Sestdien, 20 aug. — Kopējs mēģinājums parādei. 14.30 Parāde, atklāšanas ceremonijas. 20.00 koncerts ārēnā. Svētdien, 21. aug. — Dievkalpojumi. 16.00 Uzvedums cietokšņa iekšpusē. 19.30 Skautu kopējs dievkalpojums. Pirmdien, 22. aug. — Mēģinājumi uzvedumiem, ekskursijas uz Niagaras ūdenskritumu. 14.30 Uzvedumi arēnā. 19,30 Koncerts arēnā. 20.00 Franču skautu uzvedums (arī citi). Otrdien, 23. aug. — Mēģinājumi uzvedumiem, ekskursijas uz Niagaras ūdenskritumu. 14.30 - 16.00 Priekšnesumi apakšnometnēs. 16.00 Uzvedums cietoksnī. 19.30 Koncerts arēnā. 20.00 Angļu skautu uzvedums. Trešdien, 24. augustā — Mēģinājumi uzvedumiem. 14.00 Priekšnesumi apakšnometnēs. 19.30 Koncerts arēnā. 20.00 ASV skautu uzvedums. Ceturtdien, 25. aug. — Mēģinājumi uzvedumiem. 14.00 Priekšnesumi apakšnometnēs. 16.00 Uzvedums cietoksnī. 19.30 Koncerts arēnā. 20.00 Kanadas skautu uzvedums. Piektdien, 26. aug. — Skauti viesojas Kanadas Nacionālajā izstādē. Sestdien, 27. aug. — Gatavošanās Džamborejas slēgšanai. 14.30 Slēgšanas ceremonija. 19.30 Koncerts arēnā. Beidzamā diena viesiem. Svētdien, 28. aug. — Dievkalpojumi. Nometnes nojaukšana un atstāšana.

115 TELEFONI

Bell telefona sabiedrība ierīkojusi pilnīgi jaunu telefona centrāli džamborejas vajadzībām un tā sauksies „Jamboree Ontario". Kur arī jūs atrastos uz zemes lodes, ja savai tālsarunas centrālei prasīsit „Jamboree Ontario", jūs būsit savienoti ar 8. Pasaules skautu džamboreju Niagara-on-the-Lake, Ontario, Kanadā.

Pavisam tiks ievilkti 115 telefoni džamborejas vajadzībām, gan galvenā stābā, apakšnometņu stābos, policijā, slimnīcā, bankā, kā arī kā parastie publiskie telefoni. Pati centrāle atradīsies Niagara-on-the-Lake pilsētā. Ēku šim nolūkam aizdevusi min. pilsētas valde.

Lūgums: lai personas, zvanot uz džamboreju, lietotu tā saukto „persona personai" sarunu veidu. Tas ir, zvanot jūs piesakāt tās personas vārdu, ar kuŗu vēlaties runāt, un centrāle džamborejā viņu sameklēs. Jāmaksā jums būs tikai par sarunas tiešo laiku.

Lai spētu apkalpot daudzās sarunas uz visām pasaules daļām, Bell telefona sabiedrība norīkojusi 20 darbiniekus jaunās centrāles apkalpošanai.

Bez centrāles būs arī auto-telefons, kas galvenokārt atradīsies un darbosies pludmalē, 3 jūdzes no nometnes vietas, un būs pastāvīgā saskarē ar galveno stābu.

Vad. G. Kārkliņš.

DŽAMBOREJAS ZIŅAS ISUMĀ

Toronto un Anglijas skauti izbrauks uz Džamboreju 18. aug., plkst. 9.00 ar tvalkoni „CAYUGA" no Toronto un atgriezīsies Toronto 28. aug., plkst. 14.30 ar to pašu tvalkoni.

T. Eaton's Co. segs visus izdevumus 8. Pasaules skautu džamborejas filmas uzņemšanai. Tā būs 16 mm skaņu filma krāsās un to uzņems Chatwynd Films Ltd.

Sarkanā Krusta pārstāvji, ūdens un peldēšanas eksperti, pārzinās un vadīs skautu peldēšanos Ontario ezerā, kā arī gādās par visiem drošības līdzekļiem.

St. Johns ambulance gādās par pirmo palīdzību džamborejas viesiem, visās apmeklēšanas dienās viesu laikā, t.i. no 14.00 - 22.00.

Piektdien, 26. augustā, Britu imperijas skautu priekšnieks Lords Rowallands atklās Kanadas Nacionālo izstādi Šajā dienā apmēram 7.500 skauti no visas pasaules ierādīsies no džamborejas un piedalīsies atklāšanas ceremonijās. Šī diena izstādē sauksies: Internacionālā skautu diena.

Vai Elizabete un Džina Lolobridža viesosies Varšavā?

Anglijas karaliene Elizabete, prezidents Eizenhauers un italiešu aktrise Džina Lolobridža, kā ziņo VP aģentūra, kopā ar Kotiju, Vorošilovu un Mao Tse Tungu ielūgti apciemot 5. Vispasaules jaunatnes festivālu Varšavā. Ielūgumu parakstījusi Internacionālā komiteja, kas rīko šos komūnistiskos svētkus.

Indra Gubiņa

TĀLUMS

Zeme un debess kur saplūst bālganā miglā,
Robeža izgaist maldīgai cilvēka acij,
Paliek gan vārds tik, ar klusām, apslēptm ilgām —
Tālums — mēs sahām, — tālums, ko nespējam aizsniegt.

Tad pēkšņi tev gribas kā padzītam putnēnam celties
Un straujī pazust šai dīvainī palsajā miglā
Un lidot, un lidot, un meklēt. Meklēt kaut ko,
Ko vairs vārdā tu nezini nosaukt.

Tik trauktiesī Trauktīes tur saucošā tālumā zilā,
Kur zeme ar debesi satiekas dīvainā lokā,
Kur robeža izgaist acīm un gurušam prātam.

Un viss, viss, ko tu vēlies šai brīdī —
Ir tālumu saļaust kā brīnumu tuvāk sev nākam.

ELZA ŽEBRANSKA

koncertēs Toronto 12. novembrī, viņa pavadīs pianiste Marina Kārkliņa, kas sniegs arī solo priekšnesumus. Sekos dziedones koncerti arī Hamiltonā, Niagarā, Montreālā u. c. pilsētās, par ko sekos tuvākas ziņas. Koncertus rīko TLB.

PA SENĀM RĪGAS TAKĀM

TEĀTRA IZRĀDE MALKAS ŠĶŪNĪTĪ

OTTO KROLLA BĒRNU DIENU ATMIŅAS

V

Mani vecāki bija ticīgi cilvēki. Svētdienas rītos tēvs sēdējā pie galda, bet māte ar bērniem otrā galda pusē. Apkārt — saime. Kad bija iespējams, tad visi brauca uz Vangažu baznīcu.

Mana māsa Alvīne bija iepazinusies ar Emīliju (vēlāko Benjamiņa k-dzi). Viņas labi sapratās. Reizēm Emīlija atnāca pie mums. Tad abas trieca par teātri, jo bija iepazinušās ar J. Brigaderu, kas māsu aicināja spēlēt teātri Latviešu biedrībā. Paulučī ielā (Māmuļā). Tomēr vecāki nevēlējās, un māsa — paklausīja. Viendien viņai teicu, ka gribētu redzēa teātri „Māmuļā." Norunājām tuvākajā svētdienas pēcpusdienā aiziet. Izrādīja „Lenoru." Visas biletes zālē bija izpārdotas, bet mums tomēr laimējās, jo dabūjām 2 biļetes balkona pirmā rindā, pašā priekšā. Es biju manāmi uztraukts un, rakstot šīs rindiņas, nezin kāpēc, atkal uztraucos... Tas bija manā dzīvē ļoti liels notikums. Man vēl tagad visai dzīvi palikuši atmiņā aktieŗu pārgājieni, Fatima, dziedājumi. Mēs abi ar māsu raudājām gauži jo gauži. Bet ne mēs vien: visur atskanēja šņuksti. Jā, skatītāji dzīvoja līdzi aktieŗu tēliem, rampa nešķīra zāli no skauves. Izrādei beidzoties, tikai pamazām tukšojās zāle. Nenākot lejā, māsa satika Elks-Elksnīti. Iepazīstinot viņš man sniedza roku. Ak, Dievs, cik es biju laimīgs: aktieris man sniedza roku un prasīja, kā man paticis, sauca mani uz tu... Elks-Elksnītis noveda mūs apakšā, bufetes telpā. Tur mani iepazīstināja ar Valdžmītu, un arī viņš man sniedza roku. Liekas, tagad jaunmiešiem nebūs saprotams, ko tas toreiz nozīmēja mazam puikam. Kā man drebēja balss, un cik satraukts es biju. Es biju laimīgs...

Pārņemts no redzētā, es pats sarīkoju kādā pēcpusdienā izrādi tukšajā malkas kambara otrā stāvā, jo kambari bija Paegļa mājas vienā stūrī, un tā kā bija daudz dzīvokļu, tad tie bija divstāvu. Skatītājiem vajadzēja maksāt ar trauku šķembām, pie kam tādas ar zelta svītriņām bija lielākā vērtībā. Mūsu izrāde — arī Lenora — gāja pilnā gaitā, kad kā negudrs iedrāzās Adolfs un kliedza: „Māja deg." Vai joks? Nē, tas nebija joks. Mēs spēlē bijām tā nogrimuši, ka nemaz nedzirdējām, ka patiesi pagalmā liels tracis. Devāmies palīgā glābt. Skrēju uz savu dzīvokli, citi uz saviem, palīgā mātēm, jo viņi visi bija darbā. Mantas meta pa logu laukā. Glābu grāmatas un skolas burtnīcas, tad mantību. Nepagāja ilgs laiks, ka atskrēja ugunsdzēsēji. Sievas nesa ar spaiņiem ūdeni un lēja uz degošām vietām, ugunsdzēsēji strādāja ar savu tvalka „sprici." Pēc pāris stundām uguns bija nodzēsta. Nodegusī bija dala jumta un vairākiem dzīvokļiem bojāti griesti. Tā kā dzīvojām augšējā stāvā, tad mūsu dzīvoklis bija krietni bojāts, tāpat mēbeles. Salasījām, ko varēja vēl lietot, un iekravājāmies citā dzīvoklī, kādu mums ierādīja Paeglis. Tas nu bija otrā stāvā, uz Pērnavas ielas pusi, līdzās saimnieka dzīvoklim. Tēvs un vecākie brāļi, Vilis un Kārlis, bija par notikušo visai noraizējušies.

Bet dzīve gāja uz priekšu.

Drīz mēs atkal salasījāmies bariņā un gājām savās rotaļās. Kādā dienā pienāca divi puikas. Līdz tam mēs viņus nebijām redzējuši. Kas jūs esat un no kurienes? Esot no Ērgļu ielas. Dzīvojot pie tramvaja piestātnes, tur tanī mājā, saucoties Oškalni, brāļi Oškalni. Viens bija gaŗāks un vājāks, otrs mazāka auguma un drūmāks. Nu bija jāsarīko sacīkstes, kuŗš kuŗu pāveiks, kaut ko līdzīgu turnīram. Es uzsēdināju gaŗāko sev uz pleciem, bet Adolfs mazāko. Katrā ziņā biju mazāks par Oškalnu. Tad drāzāmies paugura virsotnē viens pret otru ar pilnu jaudu. Šie augšā sakšērās kā vēži, cīnījās elsdami. Mums arī nebija viegli. No Lauku ielas bija atnācis Hugo Grotuss. Tas uzņēmās tiesneša lomu. Kā zināms, Grotuss kļuva gleznotājs, bet uz maniem pleciem sēdošais brālis Oškalns. — Nacionālā teātŗa administrātors, bet otrs Latvijas armijas virsnieks. Kad nogāzāmies pa paugura malu lejā, draudzība bija noslēgta.

Toreiz mēs nevarējām ne iedomāties, ka pēc gadiem satiksimies ar Oškalnu Latvijas budžetu komisijas plenārsēdē, kur viņš ar Artūru Bērziņu (Nac. teātŗa direktoru) aizstāvēs teātŗa budžetu, mēs ar Reiteru cīnījāmies par Operas budžetu...

Bet toreiz, jā toreiz, mēs bijām Grīziņkalna puikas un skuķi, kas priecājās par savu jaunību un daudzsološo dzīvi. Skanēja čalas, dziesmas, prieki, un acis spīdēja pārgalvībā.

Tad man paziņoja, ka mani sestdien gaidīšot Krievu Baltijas vagonu fabrikas techniskā biroja pr-ks. Mani esot ieteikusi biroja apkalpotāja, kuŗa kādreiz minēja, vai gribētu iet strādāt. Es biju to jau piemirsis, bet biju solījies ierasties, un tēvs bija mācījis, ka solījums ir svēta lieta — tas jātur. Es turēju.

Es saposos. Uzvilku savas jaunās, īsās svētdienas biksītes un gāju. Izejot uz Pērnavas un Ērgļu ielas stūri, man pretim nāca Adolfs. Arī viņš bija uzvilcis jaunās drēbes. Apstājāmies un viens otru klusēdami uzlūkojām. Vai tās bija skumjas, kas mūsos iegūlās? Varbūt. „Kur tu ej, Otti"? atcerēs viņa jautājumu. „Uz vagonfabriku." „Es eju uz Ausekli un spēlēšu teātrī. Nāc man līdzi." „Nevaru. Mani gaida." „Nu, nāc. Spēlēsim teātri." „Varbūt, bet tagad man jāiet uz fabriku." Atvadījāmies, un nezin kādēļ, sniedzām pat roku viens otram. Adolfs Kaktiņš aizgāja tieši pāri Grīziņkalnam. Pie paugura, pie Paegļa mājas, viņš apstājās un māja man sekot viņam. Kā man sāpēja sirds, kā gribējās iet līdzi, bet solījums... Tad viņš pamāja sveicienam ar roku un aizgāja. Es brīdi noskatījos viņam pakaļ un tad aizgāju pretējā virzienā, pāri šmilšu klajumam pa taciņu, kuŗa aizveda uz Valmieras un Rumpmuižas ielu stūri, lai pa Valmieras ielu dotos uz fabriku.

PA EKRĀNA ZVAIGŽŅU CEĻIEM

JAUNAS FILMAS JAUNAS DĒKAS

FILMA PAR INDONĒZIJU

Montgomērijs Klifts un Silvāna Magnāno ieradušies Parīzē, lai ar režisoru Renē Klementu, kas ieguva slavu ar savu pēdējo filmu Aizliegtā spēle, pārrunātu detaļas par filmu, ko Klements ar abām zvaigznēm iespēlēs Indonēzijā. Tās scenārijs sarakstīts pēc Margeritas Dirā populārā romāna „Tie cēla aizsprostu pret Kluso okeanu."

INGRIDAI BERGMANEI BŪS 1,88 METRU SLAIDS PARTNERIS

Pēc vairāku nedēšu ilgām debatēm, starp 10 kandidātiem beidzot izraudzīts Ingridas Bergmanes partneris lugā „Tēja ar simpatijām." Viņa uzvaru jūtami izšķīris augums — 1,88 m, jo Parīze vēl nav aizmirsusi, ka Šarlam Boajē, spēlējot kopā ar Bergmani, bija jāvalkā īpaši apavi, kas „pagarināja" viņa augumu par 3 centimetriem.

„KARŠ UN MIERS" FILMĀ

Kā ziņo krievu telegrafbirojs Tass, Padomju Savienībā sāks iespēlēt filmā Tolstoja romānu Karš un miers. Bez tam tiekot veikti priekšdarbi arī filmai par Šaļapinu. Tai pašā laikā nāk ziņas no Romas, ka arī tur, pēc divi gados veiktiem priekšdarbiem sāk iespēlēt Karu un mieru pilnā gaŗumā, aprēķinot, ka filma izmaksās 5 milj. dolaru.

MĒRIJA PIKFORDE ATKAL FILMĒSIES

Kopā ar savu vīru Čarlu Rodžeru Parīzē no Barselonas ieradusies Mērija Pikforde, enerģiski dementējot baumas, it kā viņa ceļotu pa Eiropu, lai atrastu piemērotu jaunu aktrisi, kas varētu spēlēt galveno lomu filmā par viņas dzīvi. Turpretim Pikforde, kas pēdējo reizi filmējusies 1933. g. izsakās, ka esot ļoti iespējams, ka viņa atkal drīzumā uzstāsies filmā ar „daudz asarām un smiekliem".

DIEVIŠĶA GRĒTA VIESOJAS KAPRĪ

Jūlija vidū Kapri salai piestāja grieķu miljonāra Onāsisa greznā jachta, no kuŗas nokāpa Grēta Garbo ar rēdera kundzi un divi meitām, lai dotos uz Anglu dziedones Grēsas Fīldes pasakaino vasarnīcu Canzone del mare, kur resotorāns un ēdamtelpas ir izbūvētas ap peldbaseinu. Garbo tur brokastojusi un peldējusies debesszilās Kaprī biksītēs un pelēkā blūzē, bet sirsnīgi lūgusi preses fotografus, kas milzīgos baros aplenkuši vasarnīcu, lai liekot viņu mierā, jo viņa esot šeit tikai parasts tūrists.

PERONS ATBALSTA ŽANNAS D'ARKAS FILMU

Ingrida Bergmane netiešā kārtā ir kļuvusi par „politiski nozīmīgu" personu Argentnā. Sakarā ar konfliktu, kāds Peronam ir ar katoļu baznīcu, viņa valdības cenzūra aizliegusi ievest daudzas ASV filmas, kam ir kāda reliģioza pieskaņa. Turpretim par RKO filmu Žanna D'Arka ar I. Bergmani galvenajā lomā dots īpašs mājiens, lai to izrādītu reizā visi četri Buenos Airesas pirmizrāžu kinoteātri. Šķiet, iemesls ir tas, ka katoļu baznīcas varas vīri liek filmā sadedzināt uz sārta svēto, tā parādot sevi nelabvēlīgā gaismā.

„LIDOJOŠĀS APAKŠTASES" FILMĀ PAR MARSU

Holivudā pašreiz uzņem fantastisku filmu „Izplatījuma iekaroţāji", izmantojot dārgus un techniski sarežģītus rekvizītus. Publika šai filmā redzēs zemes oficiālo satelitu 16.000 km atstatumā, līdz ar komandu, kas nokāpusi uz mēness, gatavojas invāzijai uz Marsu. Visi aparāti, kostīmi un citas ierīces šai filmā izgatavotas saziņā ar pasaules ievērojamāko stratosfairas lidaparātu konstruktoriem un atlidaparātu konstruktoriem un atbildīgās nozares zinātniekiem.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

3. NODAĻA

(32. turpinājums)

Istabās vēlās saules samocītas vistošo jasmīnu smaržas. Tās bija smagas un biezas, izplētās līdzīgi miglas blāķiem un, veidodamās par tēliem, uzgūla plakstiem.

„Guste!" — viņa iestenējās. „Ko tu te? Un cik tu vēl jauna un ņipra. Ne vienas zemes pikas pie kāju pēdām."

„Zemes pīkas? Mīļā Līzbet! Mums zaļumballes!"

„Jā, tiesa, esmu trakā Līzbete. Piedeg putra, piedeg sirds. Hi! Lielais Putns krupju sugu. Liec zem akmens, met uz pannas — vienmēr auksts un pretīgs."

„Bet Tērbatas students?"

„Jukāns Gaurs! Vai jau atbraucis?"

Viņa nemierīgi sagrozījās krēslā ,atvēra un aizvēra acis. Plakstiem uzgūla cits tēls: „Skaistā Elizabete... Elizabet — tev uguns acis..."

„Jukān, man sirds kalta smēdē. Skārda apjosta! Tava elpa uz visiem laikiem jasmīnos. Ziedēšanas laikā es allaž stāvēšu un gaidīšu, ar seju pret ceļu. Ziedēšanas laikā... ziedēšanas laikā... ziedēšanas —"

Šajā stundā, kad dārzā mira jasmīni, raudāja Marija un istabās Putnu mamma svēpa izbijušas mīlestības stāstu, caur durvīm ieslīdēja kāds Naudienes nepamanīts, gauži sakumpis stāvs un kā bez vienas spēka kripatas noslīga pie krēsla kājām. Brīdi tā pagulējis, tas, melāga gaudodams, sāka mutēt grīdas dēļus. Varbūt Putnumammas ausīm gaudas šķita suņu smilksti. Viņa svēpdama apsauca sendienu Kāravus un Dukšus, ar tukšu roku nometa zemē iedomu treknus gaļas kaulus. „Klusu. Klusu. Tā esmu es. Es — Līzbete. Kaut nepamostos Putns!"

Gaudām pieņemoties, viņa špēra ar kāju un atvēra acis. Pagāja krietns brīdis. Viņa mulsa: „Vai jau rudens?" No sejas gaisa smaids, skats paklīda kaktos, atsītās pret sienām un logiem un atkal nokrita uz grīdas: „Tu! Tu, kā tāda Leišmales ubaģe. Toreiz es. Tāla vasara, rudens un diena."

Pie viņas kurpju purniem gulēja Žene. Putnu mamma paberza pieri. Varbūt viņas atmiņā atplaiksnīja vēl kāda tāla diena, vēl lielāks pazemojums un bēda. „Žene, žene, viss apaug ar zāli. Kristaps un bēres arī apauga ar zāli. Tikai es".

Viņa saņēmās un stingrāk nopētīja nelaimīgās skrandas, kas bija putekļu pārklātas, vietu vietām sasprausdītas ar skuju adatām: „Vai biji pie meža cūkām? Ežu mātes midzenī? Vai tu sūnās slēpi asaru? Uzdūri zarā sirds lepnumu?"

Viņa ieraudzīja arī Ženes kāju pēdas, kas bija plaisaimas un asiņainas. Stilbi rādījās notriepti ar dzērveņu ogām — vienos augoņos.

„Bada bumbuļi? Suņu naglas? Un kas tev uz rokām par niezekli — vai kašķis?"

Pieceldamās un atkrizdama krēslā, viņa sauca šurpu Pendulieni. Diena sagriezās tramdu jūklī. Piecirzdama spieķi, viņa pavēlēja no pļavām mājās saukt siena grābējus, uzspļaut negaisa draudiem. Viņa lika meitām kurināt pirti, gādāt slotas, Naudienei sameklēt vissmalkākos dvieļus, ziepes, pie vienas reizes aptriept Ženes rokas ar darvu, kājas ieziest ar taukiem. Vēl vairāk, viņa pavēlēja nokaut vistu, cept baltmaizi, klēti izpušķot ar meijām, Ženes cisu maisam uzklāt divu kārtu palagus, un ar ūvām unauriem šurpu saukt jaunkundzi Mariju.

Marija ienāca noliektu galvu, uz krūtīm ziedēja jasmīni.

„Nevairies skata! Aplūko nu labi Ženes sameklēto laimi. Dzirdi? Zviedz zirgi — Amadejs krata smieklu. Prozīt!"

Viņai no rokām izkrita glāze, Naudiene padeva citu.

„Cel taču galvu! Rādīsi te kumēdiņus, tirgus būdu blēņas? Rāpies bēniņos. Tur lādēs sendienu lupatas ,arī kādas muižkundzes reiz doti cimdi, vēdeklis un kurpes. Lai Žene apvelk rokas, notin kājas. Lai guļ, lai ēd, lai gaiņā mušas!"

Viņa piegrūda Marijai vīna glāzi „Strēb tukšu . Tukšu, kad saku! Strēb vēl otru, noslauki smakru. Un steidz ar jauna spēka dūšu!"

Putnu mammas reibuļa pavēles klausot, Marija slābani uzvilkās istabas augšas pažobelēs. Tur valdīja zaļgana puskrēsla, tāda kā vēl nesen jasmīnu pazarēs. Gribējās atvilkt elpu, bet gaiss bija vēl spiedīgāks kā ārā. — Jumta lodziņš, koku lopu aizsegts, gaismoja tikai dažas lādes.

„Zārki. Lupatu zārki. Kas man bija jāmeklē, kas bija —?"

Ar pūlēm paceļot vāku, pēkšņi virs jumta ar briesmīgu dārdu sadrebinājās debess, kaut kas ripoja un gruva. Visapkārt satumsa kā vēlā vakarā un, it kā atsprāgtu slepeni vārti, iešalkojās koki, caur istabas augšu izskrēja vēsas pusmas.

„Paradīzes vārti — kādu izstūma..."

Kas zina cik ilgi Marija bija gulējusi ar galvu pari tukšām putnu būrim, bet kad viņa atžilbadama cēlās kājās, viņa pavisam skaidri ieraudzīja tieši iepretī grīļojamies kādu dīvānu, eņģelim līdzīgu meiteni. Zibens gaismā viņas augums te mirguļoja, te vāri zaigoja kā dīķa zivs, zuda tumsā, tad atkal iznira un mirdzēja vēl žilbīgāki.

„Jasmīnu dvēsele —," Marija drīzāk domāja kā pavēra muti. Jumtu sāka rībināt lietus lāses.

„Vai tu no kapsētas?"

„Eņģelis?"

„Varbūt Ziemassvētku roze. Sapnis."

Viņa atvilka elpu.

„Dievs, vai toreiz izraidītā Ieva?"

„Kas tu esi, kas tu esi!"

„Vai tu — vai tu mana stunda?"

Viņas pamāja viena otrai ar galvu.

Marija neticēja un pārprasīja: „Es?"

Jā! — māja meitene.

Viņas saliecās viena pret otru un, kaut ap viņām spokojās tumsa, gaismas mirklī pastiepa viena otrai arī rokas.

„Prozīt!" Lejā uzsauca Putnu mamma.

Un tad Marija pamanīja, ka vēl aizvien kļauj pie auguma kādu sudraba zvīņu tērpu, kam aste lādē, bet kroku smagums uz pleca. Vai krokas kā savijušās čūskas nezaigoja arī kaktā? Vai roka, kas stiepās šurpu pāri zārkiem, nebija viņas pašas pāri lādēm izstieptā roka? Mirdzēja gredzeni un sprādzes.

„Spogulis."

„Edmund — tas ir spogulis!" — viņa izpleta tērpu.

„Edmund. Nē, piedodi Dievs — es gribēju teikt un saukt: Karūsai dīķis — man spoguli!"

Tad vēl viņa teica: „Paldies." Un steidza sev pretī — „Svečturu sudraba Marijas. Mēs visas nu vienā tēlā ar astoņām sirdīm vienās krūtīs, ar astoņjūdžu gaŗām domām pie viena vienīgā zemes cilvēka — Edmunda Gaura!"

(Turpinājums sekos)

KULTŪRAS APSKATS

Angļu mūzikas pētnieks Vinstons Dīns nesen Parizē uzgājis kādas kompozicijas uzmetumus un fragmentus, kas, kā tagad izpētīts, izrādījušies par nepabeigtu Bizē operu ar nosaukumu Tūlas karaļa kauss. Pagaidām izdevies sastādīt operas divi pirmos cēlienus, bet pūles atrast kādus trešā cēliena uzmetumus, izrādījušās veltīgas. Šķiet, ka Bizē šo darbu, kas iesākts 1868. gadā, nekad nav pabeidzis. Šo vienreizējo darbu, kaut arī fragmentāri, drīzumā atskaņos Anglijas radiofons, un interese par to mūziķu aprindās ir milziga.

Faruks nosoda Nasera režīmu

Ēģiptē esot 60.000 politisko cietumnieku

Pēc trīs gadu ilgas klusu ciešanas un attālināšanās no politiskās pasaules bijušais Ēģiptes karalis Faruks kādā Parīzes lielā viesnīcā pirmo reizi pieņēma žurnālistus, lai atklāti protestētu pret tagadējo Ēģiptes režīmu un šī režīma radītāju pulkvedi Naseru. Bijušais karālis tagadējo Ēģiptes valdnieku nosauca par diktātoru, kurš netaisnīgi un ar varu savās rokās sagrāba 1952. g. 22. jūlijā Ēģipti un viņa karaļa troni, kaut gan lielākā tautas daļa nav samierināta ar jauno diktātūru. Starp citu viņš pieminēja, ka šī necilvēcība un netaisnība drīz beigšoties un Ēģiptes tauta atkal reiz klūšot brīva.

Šī ir pirmā reize kopš apvērsuma 1952. gadā, kad karalis Faruks pieskaras politikai, tik asiem vārdiem nosodīdams tagadējo Ēģiptes valdnieku. Tāpat tā ir pirmā reize, kopš Faruks ļāvies fotografēties ar „izgāztu krūti."

„Es varēju apturēt apvērsumu un to novērst ar man uzticīgo armijas un policijas vienību palīdzību, bet es to nedarīju, jo manas tautas asinis bija vairāk vērtas nekā mans karaļa tronis. Es izvēlējos atstāt Ēģipti, jo man vairāk nekas neatlika, kā novēlēt panākumus varas sagrābējam", pastāsta vēl nedzirdētu noslēpumu bijušais Ēģiptes karalis žurnālistiem.

Agrākais valdnieks — ar bārdu, acenēm, gaišā uzvalkā, kuru greznoja pogcaurumā piesprausts lielais Goda Leģiona krusts, sparīgiem vārdiem žurnālistiem aprakstīja stāvokli, kādā pašreizējais valdnieks iegrūdis viņa tautu, kas agrāk bijusi brīva un laimīga, bet tagad nonākusi smagā ekonomiskā stāvoklī. Tāpat viņš nosodīja savas tautas nebrīvību, ja jaunais Ēģiptes valdnieks veco, politisko iestādījumu vietā iecēlis kādu vēl nebijušu 10 vīru parlamentu. Faruks apstiprināja, ka pašreiz Ēģiptē esot vismaz 60.000 politisko cietumnieku, kas esot pret jauno valdnieku atklātā opozicijā. Šie cilvēki atrodoties koncentrācijas nometnēs.

„Lai uzturētu labas attieksmes ar rietumniekiem un austrumiem. Kairo militārie vadītāji spēlējot gan ar pretkomūnistiskām kārtīm, gan arī ar pavisam sarkanām, gan arī ar neitrālajām. Agrākais Ēģiptes valdnieks, kuram bieži juka angļu valoda ar franču, attiecībā uz sevi atteicās sniegt jebkādus paskaidrojumus, piebilzdams, ka visas viņa domas esot pie savas tautas.

Kā izsakās kāds franču laikraksts, Faruks šādu soli spēris, lai atgūtu sakarus ar žurnālistiem, kuri ne vienu reizi vien par bijušo valdnieku izteikušies divdomīgiem vārdiem.

Ādas bikses aizliegtas

Amerikāņu gaisa spēku virspavēlnieks Rietumvācijā karavīriem un to ģimenes locekļiem izdevis noteikumus, kuri nosaka, kādus apģērba gabalus amerikāņi drīkst valkāt atklātībā. Pēc šiem noteikumiem amerikāņu lidotājiem starp citu uz vadža jāpakar arī sapirktās vāciešu ādas bikses, jo tās pat priekš amerikāņiem esot vairāk kā sensācionālas.

MODERNĀ VERGU TIRDZNIECĪBA

Trīs jaunas sievietes pret vienu šauteni

Holandiešu žurnāliste G. Šenka, kura ilgāku laiku maisījusies arabu zemēs, nesen plašā brošūrā publicējusi savus novērojumus par šo laiku vergu tirdzniecību. Vergu tirdzniecība visumā esot arabu rokās, un viņu bandas bieži ielencot nēģeru ciematus gan Rietumafrikā, gan Ugandā, vai arī Sudānā, kur savācot visus darbam spējīgos iedzīvotājus — sievietes, vīriešus un bērnus. Tad sagūstītajiem sākoties „zafari" — bēdīgs un mocošs gājiens pa tuksneša ceļiem, kurus nespējot kontrolēt nevienas valsts policija.

Daudzi sagūstītie mirstot no pārpūles jau pirmajā ceļa posmā pirms sasniegta Tibestī (netālu no Lībijas robežas), kur ierīkota baiga koncentrācijas nometne. Šeit cilvēku laupītāji savus gūstekņus pārdodot par vergiem Saudi Arabijas un Jēmenes vergu tirgoņiem. Kā maksāšanas līdzeklis šajā cilvēku tirgū nederot ne arabu rials, ne angļu mārciņa. Arī visvarenajam dolaram te esot maza pievilcība, jo par drošāko maksāšanas līdzekli cilvēku laupītāji uzskatot ieročus. Par trim sievietēm varot dabūt jaunu šauteni, par diviem vīriešiem — divas vai trīs kastes municijas, bet par bērnu labi ja varot dabūt šautenes durkli vai dunci.

Tibestī nopirktos vergus tirgotāji smagajās auto mašīnās caur Sudānu vai Eritreju transportējot līdz Sarkanajai jūrai. Kādā, tikai vergu tirgotājiem zināmā vietā, nelaimīgo cilvēku kravu sabāžot kuģelos pārvešanai uz Saudi Arābiju. Tālāk vergu ceļš ved kājām cauri tuksnesim līdz Džidai, kur kāda arméniete vadot vergu skolu. Šajā „skolā" ar pātagas un ēdiena palīdzību apmēram vienu mēnesi nelaimīgos dresējot paklausībā, pacietībā, klusēšanā un dažādos darbos. Kas vēl te paliekot dzīvi, tie tiekot pārdoti vēlreiz, un ja pircējs gadoties labāks cilvēks, tad vergi varot pat cerēt uz kārtīgu ēdienu un dažu gadu desmitu ilgu mūžu. Džidā esot pārdošanas vieta verdzenēm, Mekā un Medinā pārdodot vergus. Par sievieti šajos vergu tirgos, ja tā esot jauna, parasti jāmaksājot 300 riali, par vīrieti līdz 40 gadu vecumam apmēram 1500 riali.

Ģenerālis Tailors atbildīgā amatā

Tokio. — Amerikāņu ģenerālis Maksvels Tailors paaugstināts par amerikāņu vienību Tālos Austrumos komandantu. Tajā pašā laikā ģenerālis Tailors izpildīs arī savu līdzšinējo posteni, kā Apvienoto Nāciju spēku komandants.

Ģenerālis esot nevien drošs kā karavīrs, bet arī dziļi izglītots un teikoši runājot astoņas valodas: japāņu, ķīniešu, korejiešu, tāpat arī franču, vācu, italiešu un spāņu. Pirms došanās uz Tālajiem Austrumiem viņš labu laiku pavadījis Eiropā. Otrā pasaules kara laikā viņš izpildījis dažādus uzdevumus, par ko ģenerālis Eizenhauers izteicies, ka risks, kādu viņš dažreiz uzņemoties, esot daudz lielāks, kā no viņa prasīts.

PAZUDUŠAIS BRUŅU KREISERIS

SPOKU KUĢI. PASAULES JŪRĀS (1.)

Spoku kuģi mūsu gadu simtenī? Neticami! Amerikāņu hidrografi gan 1901. gadā pasaules jūrās esot saskaitījuši vismaz 957 peldošus kuģu vrakus — bet amerikāņi jau visu mazliet pārspīlē. 1927. gadā pēc sadursmes ar kādu nezināma kuģa vraku jūras dzelmē nogrimst amerikāņu 3000 to. lielais tvaikonis „Rose Murphy." Tāds pats liktenis 1929. gadā piemeklē 5000 to lielo beļģu tvaikoni „Šeldepas", un 1934. gadā veseli 72 kuģi pasaules jūrās piedzīvo vieglākas vai smagākas sadursmes ar peldošiem kuģu vrakiem, bet tas jau ir tik sen... Mūsu atomlaikmetā ar radaru un citiem jauninājumiem kuģi taču nemaz nevar nenogrimuši pazust, lai kaut kur parādītos kā vraki. Teiksmainajiem spoku kuģiem taču nav iespējams paslēpties no lidotāju skata!

Un tomēr, arī mūsu laikmetā bez pēdām pazūd ne vien cilvēki, bet arī tvaikoņi, bruņu kreiseri un luksus jachtas, kas vēlāk tiek manītas kā mistiski spoku kuģi ar nezināmu brauciena mērķi. Arī tagad vēl visos garuma un platuma grados ir manīti pirāti. Daudziem kuģiem ir savi noslēpumi, kurus tikai daļēji var noskaidrot internacionālajos kuģniecības reģistros, un arī tagad vēl spoku kuģu vētrām apdvestā baigā romantika nav pilnīgi izgaisusi, jo pasaules jūrās rodas arvien jauni spoku kuģi.

KAPTEINIS PAINTERS VERVĒ KOMANDU

Tumšā 1951. gada 18. septembra vakarā angļu kapteinis Viljams Painters, staigādams pa Rio de Žaneiro ostas krogiem, mēģina sadabūt kuģa komandu. Viņš iet no kroga uz krogu, jo labi zina, ka visos pasaules ostu krogos mētājas jūrnieki, kuru „tupeles" izgājušas jūrā, pametot dažus jūrniekus slimnīcās, pie skaļiem dzīru galdiem vai saldi aizmigušus pērkamu meiteņu skāvienos. Kapteinim Painteram nav vajadzīga liela komanda — tikai septiņi vīri, kuriem stāv priekšā diezgan tāls brauciens no Rio de Žaneiro līdz Skotijai. Septiņi vīri tik tālam braucienam? Vai kapteiņa kungs ir piedzēries vai mazliet ķerts? Dabiski, ka tā viņam diezgan nekaunīgi apjautājas viens otrs jūras vilņu arājs, bet kaptenis Painters, būdams īsts jūras vilks, par to daudz neutraucas un atbild — nē. Izsaucis pie sava galda pienākušajiem jūrniekiem pa mēriņam laba skotu viskija, angļu kapteinis pastāsta, ap ko lieta īsti grozās.

Rio ostā jau dažus gadus gar ostas krasta akmeņiem savus aprūsējušos sānus bezdarbīgi berzē brazīliešu bruņu kreiseris Sao Paulo. Kuģis būvēts 1909. gadā Anglijā un ilgus gadus bijis Brazīlijas kara flotes lepnums. Kad izceļas Otrs pasaules karš, Sao Paulo, kura dienas vecuma dēļ ir jau gandrīz skaitītas, kādā Ziemeļamerikas dokā dabū jaunas mašīnas un starp 1940. un 1945. gadu uzticami pilda patruļu dienestu gar Dienvidamerikas krastiem. Saskares ar ienaidnieku bruņu kreiserim visā tā 30 gadu mūžā par laimi nav bijis, un no saviem stobriem tas visvairāk šāvis salūtšāvienus. Kad Otrā pasaules kara beigās sākās Ziemeļamerikas kara flotes pārdošana, arī brazīlieši par lētām izpārdošanas cenām sapērkas labus kara kuģus, sākot ar vieglajiem kreiseriem un beidzot ar vidēja lieluma lidmašīnu bazes kuģi. Sao Paulo savu mūžu ir nodzīvojis, jo 20.000 to lielā kaste spēj kulties uz priekšu tikai gliemeža ātrumā, un kopš 1947. g. bijušais brazīliešu lepnums rūsē pie pāļa. To kādā dienā uzzina firma Vikers un Armstrongs. Vesels bruņu kreiseris ir īstā ēsma skotu metalla kausētavām, un par cenu neviens daudz nestrīdas. Vienīgā problēma ir — kā veco veterānu dabūt pāri Atlantijas okeanam, jo Sao Paulo mašīnas pašas to vairs nespēj kustināt.

KAS GAN VAR SATRIEKT ĪSTU JŪRAS VILKU...?

Kapteinim Painteram ir jāsameklē neliela komanda, kurai Sao Paulo jāpavada pēdējā braucienā. Kad iztukšots otrs vai trešais skotu viskija mēriņš, kapteinis Painters ar tīru sirdsapziņu var mierīgi teikt: „Tas ir samērā viegls darbiņš, jo nupat no Anglijas ieradušies divi pamatīgi jūras velkoņi veikuši vienu otru slavenā. Pirmais ir 600 un otrs pat 1100 to liels jūras velkonis. Savā mūžā abi velkoņi veikuši vieun otru slavenāku darbu nekā vecas dzelžu kastes pārvilkšanu pāri Atlantijas okeanam. Abu velkoņu mašīnas strādā kā jauna šujammašīna, un abiem ir uzmontētas lieliskas radara ierīces. Daži piedzīvojuši jūrnieki apvaicājas, vai starp Sao Paulo un abiem velkoņiem būs arī radio sakari. „Protams," saka kapteinis Painters. „Mazs radio telefons ir mūsu rīcībā, un ar to pilnīgi pietiek, jo distance starp Sao Paulo un abiem velkoņiem būs niecīga — laba jūrnieka spļāviena attālums. Bez tam, ja kas atgadītos, abiem velkoņiem ir taču radio sakari ar cietzemi." — „Labāk tomēr būtu, ja arī uz Sao Paulo būtu kārtīgs radio raidītājs", domā skotu matrozis Franks Korniš. Ne viņam, ne arī pārējiem jūrniekiem šis sarūsējušās kastes pēdējais brauciens uz vecō dzelžu krematoriju Skotijā visai nepatīk. Septiņi vīri uz bruņu kreisera — tiešām vienreizēja komanda. Kas var notikt, ja vecais bruņu kreiseris atklātā jūrā noraujas no troses. „Muļķības", saka Painters un izsauc vēl pa mēriņam viskija katram, kas sēd pie viņa galda. „Ja arī tas tērauda diedziņš trūktu, tad to var atkal sasiet, jo bruņu kreiseris nav adata, kas jūrā var nogrimt un pazust. Daži jūrnieki pakasa aiz auss, izdeŗ kapteiņa Paintera izsaukto viskiju, pieceļas, lai aizietu uz „kungu" istabu, un vairs neatgriežas. Frankam Kornišam un citiem, kas pazaudējuši savu „tupeli", tomēr nav citas izejas kā sist kapteiņa saujā.

KREISERIS AR ASTOŅU VĪRU KOMANDU IZIET JŪRĀ

Divas dienas vēlāk jūras velkoņi Deksterous un Bustlers ņem veco bruņu kreiseri Sao Paulo trosē. Vesels cilvēku pūlis vēdina kabatas lakatiņus, un dažam acīs pamirdz pat asaras, atvadoties no kādreizējā Brazīlijas lepnuma. Septiņi vīri un kapteinis Painters, atbalstījušies pret aprūsējušiem Sao Paulo reliņiem, atvadām no Rio de Žaneiro arī pavicina cepures. Ahoi! Kapteinim Painteram ir taisnība — samērā viegls darbiņš. Darba patiesībā nav nekāda. Pēc saules rieta vienīgi jāuzvelk gaismas signāli. Tas viss. Uz kuģa ir pārtika 60 dienām, bet tā kā brauciens var ilgt tikai kādas 35 dienas, tad dabiski, uzturu var dubultot un dzīvot kā pa kāzām. Astoņi vīri slaistās pa bruņu kreiseri, kuram normāli vienmēr bijusi 400 vīru apkalpe, un nezina īsti ko darīt, jo pamestos bruņu torņus, ēdamtelpas, salonus un visu pārējo var izpētīt pāris dienās.

Turpinājumā lasiet:

„PUS DESMIT BALLES STIPRS VĒJŠ..."

GRĀMATAS VASARAS BRĪVLAIKAM

Latv. dzeju antoloģija Dzīvā dzeja, ies. $8.00
Verner fon Heidenstam — Karolinieši, romāns, ies. $3.80
Ad. Erss — Krusts ceļmalā, romāns, ies. $4.00
H. Sobeks — Uzvara, sporta romāns, ies. $2.80
A. Niedra — Kad mēness dilst, vēst. romāns, ies. $3.60
M. Zeberiņš — Dvēseļu raudzītājs, ies. $3.40
K. Raudive — Neredzamā gaisma, romāns .... „ $3.90
A. Eglītis — Nesaule, dzejas .... „ $3.60
V. Strēlerte — Gaismas tuksneši, dzejas .... „ $2.75
J. Janševskis — Dzimtene, romāns, kopsējums .... „ $5.30
Latviešu trimdas 10 gadi .... „ $4.30
H. Hesse — Narciss un zelta mute, romāns .... „ 2.60
H. Martinsons — Ceļš uz zvanu draudzi, romāns .... „ $3.20
A. Žīds — Sievu skola .... „ $2.60
P. Lagerkvists — Baraba .... „ $2.40
G. Flobērs — Bovarī kundze .... „ $3.20
Dz. Svifts — Gulivera ceļojumi .... „ $3.20
R. Blaumanis — Kopotie raksti, kompl. .... „ $18.00
K. Skalbe — Kopoti raksti, ... I — V $4.50—$4.75
Ortegas-Y-Gasset — Meditācija par mīlestību .... „ $3.35
J. Klīdzējs — Viņas un viņi .... „ $3.35
Latvian Literature, ... broš. $5.50
Latvian Literature, ... ies. $6.70
Latgaļu dziesminieki dzeju antoloģija .... „ $3.00
Alb. Sprūdžs — Daugavas vēji, stāsti un noveles $2.80
Bokačo — Dekamerons, ies. .... $5.80—7.00
Manceļa sprediķi $3.20
Ceļā uz Purgatoriju $1.70
Bruņu kalps $1.70
V. Dambergs — Sarakstīšanās $2.40
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis II $3.80
Il. Leimane — Kailā dzīvība $3.80
Dr. H. Biezais — Kristiānisms un humānisms $2.90
Dž. Kronins — Tiranns $5.40
„ — Zvaigznes raugās lejup $5.65
„ — Citadele $3.60
I. Grebzde — Rudens negaiss, romāns $2.80
S. Ziemelis — Džungļu mednieks $3.00
Rabindranats Tagore — Gājputni — Zelta laiva .... „ $2.10
„ — Lirika .... „ $2.50
T. Celms — Tagadnes problēmas .... „ $2.50
P. Dāle — Vērojumi un atziņas .... „ $2.00
A. Franss — Silvestera Bonāra noziegums $2.90
P. Ērmanis — Atmiņu vija $2.80
K. Students — Ēnu spogulis $1.70
A. Niedra — Rūžu Kristīne $3.85
„ — Pie Azandas upes $3.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts $3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums $6.00
P. Aigars — Līgodama upe nesa $2.80
Orvels — Dzīvnieku farma $1.50
J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns .... „ $2.50
A. Rubulis — Ar nāvi uz Tu, romāns .... „ $3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā $3.50
J. Sudrabiņš — Nīcības viesuļos (Volchova) $2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā $3.20
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas $4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze $4.50
J. Janševskis — Mežvidus ļaudis I un II $6.50
K. Hamsuns — Mistērijas $3.30
V. Molbergs — Liktenīgā liecība $3.00
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī $2.75
V. Molbergs — Emigranti $3.40
K. Hamsuns — Pāns $3.00
P. Klāns — Rūsa, rom., ies. $5.60
Ešots — Leģionāri $1.50
Ģ. Salnais — Atvars .... „ $2.20
J. Sārts — Pieviltie, broš. $2.00
Lai atskan dziesmas $4.00
A. Niedra — Anna Dzilna $2.60
S. Hols — Oktobra diena $3.00

ŽURNĀLI

Latvju Zeltene $0.75
Ceļa zīmes $1.20
Laikmets $0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā $1.00

Ādas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

T. Plivjē — Berlīne $4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris $3.40
M. Vētra — Mans baltais nams $3.40
M. Vētra — Karaļa viesi $3.40
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūra $2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa $2.00
J. Janševskis — Bandava IV $2.50
V. Gheorghin — 25 stunda, romāns, ies. $3.80
A. Kami — Mēris, romāns, ies. $3.20
K. Hamsuns — Pa aizaugušām tekām $2.10
A. Niedra — Trīs Cauņu sievas $3.00
J. Veselis — Laimas mirdzumā, dzejas $2.50
J. Veselis — Saules kapsētā, romāns $2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari $1.60
K. Strazds — Nāves ielenkumā $3.50
Iv. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība, ies. $2.50
„ broš. $2.00
Iv. Kaija — II d. Atzīšanas ābols, ies. $2.50
„ broš. $2.00
Ž. Unāms — Melnā vara, broš. $0.60
A. Gailīts — Toms Nipernadījs, broš. $3.20
A. Kivi — Septiņi brāļi, broš. $1.90
Z. Lāgerleva — Portugales ķeizars, broš. $1.90
S. Undsete — Kristīne Lavrāna meita $8.50
K. Ieviņš — Putras Dauķis, broš. I, II $5.40
Latvijas skatu albums $6.50
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, br. $2.50
A. Gailīts — Skarbā jūra, broš. $2.20
Z. Mauriņa — Cilvēces sargi, ies. $3.50
„ — Pilsētas un cilvēki $3.45
„ — Baltais ceļš $2.30
„ — Dante $2.60
„ — Traģiskais skaistums $2.80
„ — Dzīves apliecinātāji $2.30
A. Gailīts — Pāri bangainiem ūdeņiem, broš. $1.80
Ž. Unāms — Laiku atspulgā, ies. $2.00
„ broš. $1.50
E. Kociņa — Dārzniece $2.40
J. Akuraters — Pēteris Danga $1.50
M. Bendrupe — Smieklīgais un viņa sirds $1.50
A. Munte — Grāmata par San Mikēlu $1.80
Ed. Rommels — Tuksneša velns $3.30

GRĀMATAS BĒRNIEM

J. Širmaņa — Kriksis $2.00
J. Širmaņa — Kriksis mežmājā $2.50
J. Sviestiņa — Mana Tēvu zeme, rakstu izlase $2.50
Usmas zēnu dēkas $2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata .... ies. $3.50
E. Lange — Bērnu draugs .... broš. $1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita $1.30
Valodiņa .... broš. $1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa .... ies. $3.50
Vecais abrinieks $1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls .... ies. $1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecīte $1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies. $4.25
Divkāršā Lotīte, ies. $2.00
Langes — Ticības mācība $3.46
V. Strēlerte — Zelta cirvītis $2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai $1.25
J. Širmanis — Pīkstīte $2.50
Valdis — Staburaga bērni $3.80

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

N O T I S

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F $2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana $1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis $0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31) $2.00
Vīru koru I krājums (50) $2.00
T. Keniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm $1.50

KANADAS D V GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Pasūtinot pa pastu, pasta izdevumi, sākot ar 10c

P A T E I C Ī B A

Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu un 4. lielās nometnes rīkotāju un dalībnieku vārdā izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas veicināja nometnes labu izdošanos.

Vispirms mūsu nedalīta pateicība agronomam B. Lūsim ar ģim., par atļauju nometni sarīkot savā saimniecībā un sirsnīgo palīdzību daudzo praktisko lietu izkārtošanā.

Tāpat pateicību izsakām nometnes mācītājam A. Lūsim, ārstam J. Karolam un visiem tiem organizāciju pārstāvjiem un viesiem, kas daudzo citu sarīkojumu laikā atrada par iespējamu būt jaunatnes vidū.

Jo sirsnīga pateicība pienākas latviešu sabiedrībai un organizācijām, kas savu atbalstu gaidu un skautu kustībai izteikuši balvās. Balvu iegādei saņemts kopsummā 79.90 dol. kas kopā ar 18 dažādiem priekšmetiem (grāmatas, kompasi, nometņoš. pied. u. c.) pārsniedz 100 dolaru kopvērtībā.

Balvas vai naudu ziedojuši: K. Bartušs, Toronto latviešu sporta klubs, V. Rutkis-Jumis, Toronto Latv. biedrība, M. Matīsa, Murovska, V. Ziediņa grāmatnīca, J. Dzeguzes grāmatnīca, Galdiņa k-dze, DV Toronto nodaļa, Lotus puķu veikals, LNAK, sv. Jāņa draudze Toronto, Pirmā latv. ev.-lut. draudze Toronto, Latv. agronomu b-ba Kanadā, Latv. Preses b-bas Kanadas kopa, J. Beķeris, A. Krūmiņš, Ešmita kdze, J. Kūlainis, N. Ķisis, (Klīvlendā), Toronto DV teātris, Ventas gaidu un Aiviekstes skautu vien. vecāku padome Hamiltonā un E. Vītols.

Ne mazāka pateicība pienākas arī 170 nometnes dalībnieku — gaidu un skautu vecākiem, kas izpratuši latviešu gaidu un skautu kustības trimdā aicinājumu — „Pasaules tālēs augsim vienoti Latvijai!"

Vad. A. Martinsone, Jendas gaidu priekšniece.
Vad. J. Treimanis, Jendas skautu priekšnieks.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

SVAIGA ZUŠA IZMANTOŠANA

Visbiežāk zušus lieto žāvētā veidā, bet pārmaiņus arī svaigu zuti var sagatavot dažādos veidos.

Zuši vasarā ir daudz garšīgāki nekā ziemā, bet augsto tauku proc. dēļ ir grūti sagremojami.

KRĀSNĪ CEPTS ZUTIS

Zutis līdz 2 mārc., sāls, lauru lapa, 1 sīpols, garšas saknes, ½pud. baltvīna

Notīrītu un nomazgātu zuti saritina un saspraust ar kociņu, ieliek katliņā, kurā salīktas sagrieztas garšas saknes, sīpols un garšas vielas. Pielej vīnu un cep gatavu. Gatavam zutim izņem kociņu, uzliek uz apaļas blodas. Dod klāt austerus, vēžus vai arī tomātu mērci.

ZUTIS VĪNA ŽELEJĀ

2 mārc. zutis, 1½ ltr. ūdens, 3/8 ltr. etiķa, sāls, pipari, viras zaļumi, 1 sīpols, 1 lauru lapa, citrona sula.

Zuti norīvē ar sāli, sagriež gabalos, iztīra un nomazgā. Sagrieztos zuša gabalus vāra augšminētā šķidrumā ar garšvielām.

Gataviem zušu gabaliem novelk ādu un izņem vidus asaku. Pārkaisa ar sāli, pipariem un pārslacina citrona sulu. Šķidrumu izkāš un attauko. Uz 1 litra šķidruma ņem 1 pudeli baltvīna, 2-3 ēd. kar. želatīna vai 10 - 12 lapiņas, 4 olu baltumus dzidrināšanai.

Zuti sakārto vēlamā formā, iepriekš ieliekot kā garnējumu citrona šķēles, pārlej šķidrumu un noliek vēsā vietā sarecēšanai.

Formu uz pāris sekundēm iemērc karstā ūdenī un izgāž uz apaļas blodas. Garnē ar vēžu astītēm.

Var dot klāt remolādes mērci. Mērcei, ja vēlas, var piejaukt saputotu putu krējumu.

ZUTIS ŽELEJĀ

Notīrītu un no ādas atbrīvotu zuti ierīvē ar sāli, sagriež gabaliņos un atstāj uz vienu stundu, lai sāls iesūcas. Tad zušu gabaliņus nosusina, ieliek katliņā ar piparu graudiem, lauru lapu, sīpolu un etiķi ar ūdeni uz pusēm. Zuša gabaliem jābūt pilnīgi šķidrumā. Vāra uz lēnas uguns gatavus. Tad izņem un sakārto formā, kā iepriekš minēts. Šķidrumu izkāš, pievieno izkausēto želatīnu un pārlej zivij. Noliek vēsumā un, kad šķidrums sarecējis, rīkojas, kā iepriekš minēts.

Galdā pasniedz ar majonēzes mērci, pārkaisot smalki sakapātas petersīļu lapiņas.

VĀRĪTS ZUTIS

1½ - 2 mārc. zutis, 3/8 ltr. etiķa, 1½ ltr. ūdens, 1 lauru lapa, 5 piparu graudi, ½ citrons, 1 sīpols, petersīļa sakne, sāls.

Iztīrītu zuti sagriež gabalos, nosusina. Pārlej ar uzvārītu etiķi, ieliek karstā ūdens peldē un tur apmēram 20-30 minūšu.

Gatavos gabalus sakārto uz cepešblodas, garnē ar petersīļu lapiņām un citrona šķēlēm.

Dod klāt kāperu mērci.

SAUTĒTS ZUTIS

1½ - 2 mārc. zutis, 50 gr. sviesta, 1 citrons, petersīļu lapiņas, estragons ½ pud. baltvīna, sāls un pipari, 1 ēd. kar. miltu.

Notīrītu un nomazgātu zuti sagriež gabalos un ierīvē ar sāli un citrona sulu. Katliņā izkausē sviestu, ieliek sasmalcinātus zaļumus un zuša gabalus, sautē 10 minūtes. Zuša gabalus izņem un saliek blodā, mērci pietumē un izkāš. Pārlej pār zuša gabaliem.

ZUŠA SAUTĒJUMS — FRIKASĒ

1½ - 2 mārc. zutis, 50 gr. sviesta, 1 citrons, 100 gr. sampiņonu, ¼ pud. baltvīna, 1 olu dzeltenums, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 2 ēd. kar. miltu, sāls, pipari, muskats pēc garšas.

Iztīrītu un no ādas atbrīvotu zuti sagriež lielākos gabalos, ierīvē ar sāli, pipariem un citrona sulu. Laiciņu atstāj, lai iesūcas.

Karstā sviestā sasautē miltus ar sarīvētu sīpolu gaiši dzeltenus. Pieliek sagrieztus šampiņonus, pielej vīnu, mazliet ūdeni un muskatu. Ieliek zuša gabalus un sautē 20 - 30 minūšu.

Dod klāt novārītus kartupeļus vai sviesta mīklas cepumus.

Zuša sautējumu bez mērces var likt sagatavotās pastētēs.

ZUTIS VĪNOGU LAPĀS

2 mārc. zutis, pusscitrona sula, 50 gr. sviesta, vīnogu lapas, sāls, paprika.

Sagatavotos zuša gabalus ierīvē ar sāli, papriku un pārslacina ar citrona sulu. Aptin ar nomazgātām vīnogu lapām un karstā sviestā cep brūnus. Gataviem zušu gabaliem lapas noņem, sakārto uz blodas, pārlej ar brūninātu sviestu.

Dod klāt novārītus kartupeļus.

MARINĒTS ZUTIS

1 zutis līdz 2 mārc., 2 ltr. etiķa, sāls, pipari, 60 gr. sviesta, 5 lauru lapas, 1 ēd. kar. sasmalcinātu kaperu, mazliet rosmarīna, citrona miza un ⅛ tēj. kar. krustnagliņu.

Notīrītu un no ādas atbrīvotu zuti ierīvē ar sāli un pipariem. Sagriež gabalos un cep karstā sviestā brūnus, tad atdzesē un ieliek māla blodā.

Uzvāra etiķi ar ūdeni, pieliek garšvielas un pārlej zušu gabaliem. pārkaisa ar kaperiem. Uzliek dēlīti un nosloga. Pārklāj ar drēbi vai nosien.

Šāda veida marinētu zuti var uzglabāt ilgāku laiku.

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

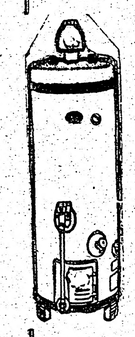

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

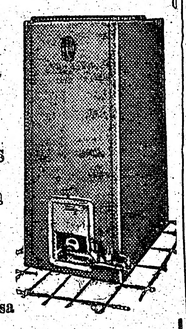

60 mēnešu nomaksa

BEZ IEMAKSAS

3¢ mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija.

GARNEY & COMPANY

15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

GMC TRUCK RETAIL BRANCH

Vai esat piemēroti smago automašīnu pārdošanai?

Mums nav svarīgi, ko jūs darāt un kāda ir jūsu profesija, bet ja jums šķiet, ka varat pārdot smagās auto mašīnas, mēs vēlētos stāties ar jums sakaros.

Daži no mūsu labākajiem pārdevējiem sāka darbu bez pārdevēja prakses. Pie mums strādā kāds bijušais jūrnieks un kāds cits, kas bijis šoferis.

Jum jābūt labai gribai, 25-40 gadus vecam, gribai strādāt, reizē gūstot sev lenākumu. Ja tas jums ir, lūdzam rakstiet mums vai atnāciet personīgi. Pie mums jūs sastapsit labus darba biedrus, patīkamu uzdarbošanos. Jums maksāsim algu un komisiju.

Ja jums šķiet, ka varat to darīt, mēs vēlētos jūs mūsu vidū.

Visi mūsu pārdevēji šo sludinājumu ir redzējuši.

Lūdzam zvanīt: Miss Müller EM 8-1831, Toronto

B. BJERNSONA

PA DIEVA CEĻIEM

DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

EM. REMARKS

LAIKS MĪLĒT LAIKS MIRT

Cena $3.50

DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

KAS IR ‚BARBECUE'?

Vārds „barbecue" oriģinālā nozīmē iebaudīt cūkas vai cita lielāka dzīvnieka gaļu, ceptu uz oglēm vai liesmās. Tagad Kanadā vārds „barbecue" nozīmē katra veida maltīti, kas tiek sagatavota brīvajā dabā.

CARLING'S

THE CARLING BREWERIES LIMITED

Waterloo · Montreal · Toronto · Tecumseh

LATVIJAS MODERNĀ SPIESTUVE AMERIKĀ TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, žurnālus

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalifi. cēti amatnieki ar praksi

SPIESTUVE: 154 St. PATRICK ST., TEL. EMpire — 8-3239

KANTORIS: 123 HURON ST., TEL. — EM 8-0792

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē

Speciālists iekšķigās, sieviešu un venerīskās slimībās

6537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc pusdienas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas.

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūri

Zvanīt EM 8-9698, Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā

362 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus

Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp. vai un iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dažādus elektriskos darbus veic

R. PURVS

Tel. MO 1640, Toronto

R. BLAUMAŅA

KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi, ies. $11.60

Dabūjami

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

Traģiskā nāvē no Vinipegas latviešu sabiedrības šķīries

JĀNIS JUKBĀRDIS

dzim. 1923. g. 9. martā, miris 1955. g. 19. jūlijā

Apbedīts 1955. gada 22. jūlijā Brookside kapos.

DV KANADAS VALDE

IZĪRĒJAMAS 4 istabas un virtuve. Atsevišķa ieeja. Visas ērtības, plīti ieskaitot, $90.00 mēnesī. Zvanīt katrā laikā LL 7166, Toronto.

IZRĒJAMAS 2. stāvā trīs nemēbelētas istabas ar virtuvi (var arī atsevišķi), 3. stāvā divas nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Garāža. Zvanīt no plkst. 1 dienā. Tel. RO 2-638 8 Toronto.

DANFORTH — BROADVIEW rajonā izīrējamas 2 glītas, lielas, nemēbelētas istabas ar virtuvi un gāzes plīts lietošanu. Lūdzu zvanīt tel. GL 3883, Toronto. (532)

QUEEN — BROADVIEW rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas precētam pārim vai vieniniekiem-ceiem. Tel. GE 7640, Toronto. (540)

DZĪVOKLIS izīrējams mazai ģimenei — istaba ar virtuvi, nemēbelētas. 514 Gladstone Ave (pie Bloor). EM 8-4287 vai LA 6308, Toronto. (542)

DANFORTH — LOGAN rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar pansiju. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt: HA 6224, Toronto.

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakaļpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

JĀNIS SILIŅŠ

Dzim. 1882. g. 25. martā, Ērgļos, mir. 1955. g. 28. jūlijā Toronto

Arvien vēl ziedons savas puķes bērs
Pār trūdiem kapsētā.
Arvien vēl siržu mīlestība būs
Par nāvi stiprāka.

Dziļās sērās sieva, meita un dēls

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937

Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgvilņi. Krāsošana un balināšana. Šejas kopšana

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

LUNSKY OPTIĶIS

WA 1-3924 470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

greznā iesējumā

HENRICHA IBSENA

PĒRS GINTS

Grāmatas cena $4.80. Izsūtām arī uz pēcmaksu

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Betlemes baznīcā dievvārdi katru svētdien, plkst. 11.15.

14. augustā — māc. A. Ozols.

21. augustā — māc. R. Zariņš, dievgalds.

28. augustā — vikārs.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 9 rītā.

14. augustā māc. A. Ozols.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja

21. augustā, māc. F. Treus.

baznīcā, kā parasts, pl. 2 dienā, katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā:

Hempstedē, Metodistu baznīcā vasarā reizi mēnesī sestdienas vakaros.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 14. augustā, plkst. 6.30, dievkalpojums.

Māc. V. Sēfors, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 14. aug., plkst. 9 rītā Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Vellandā, 21. augustā ,plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnēs 21. augustā, plkst. 3 pp. Kristus bazn. dievkalpojums.

Londonā, 28. augustā, plkst. 9 rītā Trīsvienības bazn. dievkalpojums

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Svētdien, 14. augustā, plkst. 4.00 dievkalpojums bērniem, plkst. 5.00 pp. svētbrīdis — referāts „Religija, baznīca, mūžība" (turpinājums).

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Augustā dievkalpojums notiks 28. dienā, plkst. 9.45 rītā Jāņa (agr. Pāvila) ev.-lut. baznīcā.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton

14. augustā, pl. 11 rītā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā.

21. augustā ,plkst. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē.

28. augustā, plkst. 11 rītā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

14. augustā, pl. 9 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Lūsis.

21. augustā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

28. augustā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

Bramptonā latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 21. augustā, pl. 1.30 pp. Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

Svētdien, 14. augustā, plkst. 3-os pp. Pirmā Luterāņu baznīcā.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums svētdien, 21. augustā, plkst. 7 vakarā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pēteŗa baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Dievkalpojums 14. un 28. augustā plkst. 3 pp.

Māc. E. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

14. augustā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

27. augustā, plkst. 7.30 vak. svētvakara dievkalpojums.

Otavā — Sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

6. un 20. augustā, plkst. 7.30 vakarā svētvakara dievkalpojums.

Kornvallā Anglikāņu baznīcā, 1st. un Morobo St. stūrī.

13. augustā, plkst. 7.30 vak. — svētvakara dievkalpojums.

St. Sauveur, Anglikāņu baznīcā vasaras nometnes bērniem un jauniešiem — 28. aug., pl. 2 pp. nometnes slēgšanas dievkalpojums.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pēteŗa baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Svētdien, 14. augustā, pl. 2 p. p. dievkalpojums — Dz. grām.

Kapu svētki svētdien, 21. augustā, pl. 10.30 no rīta Brookside kapos, nodalījumā, kur apbedīti latvieši. — Dz. lap.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes 5 gadu pastāvēšanas atcere svētdien, 28. aug., pl. 2 p. p. Dz lap. Svinīgā dievkalpojumā piedalīsies māc. Ed. Pavasars no Hamiltonas, Ont., dziedās Vinipegas vīru koris.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē ar atspirdzinājumiem un priekšnesumiem. Grāmatu galds.

Svētdien, 11. sept., pl. 2 p. p. dievkalpajums, Dz. grām.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek ceetdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

MEKLĒJU SAVUS ONKUĻUS

Jāni, Albertu un Pēteri Millerus, ie. ceļojuši Kanadā 1947. vai 1948 g. Lūdz rakstīt: Sr. Ernests Millers, Calle Ia No. 101, Araure — Acarigua. Edo Portuguesa. Venezuela. (530)

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē

NINA KOCHS

145 DOWLING AVE, TORONTO,

Tel. LA 3437

Bagātīga izvēle — lētas cenas (405)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Frank Vass B.A.

ADVOKĀTS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

Līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Novajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9360

UZ STEITIEM

Braucējus uzpiķējis Augusts Nopūta, par bilžu rakstiem atbild Zete Palete

„Kas tur pavisam — aizbrauks", Lampatāns piekrita Taisnības ierosinājumam, „man sestdiena šonedēļ brīva — tad man vienalga."

Lieta bija tā, ka Taisnība sev un sievai bija dabūjis atlauju iebraukt viesoties Savienotajās Valstīs jeb kā pigbridžieši teica — steitos. Taisnībene par to bija cīnījusies visu pagājušo ziemu, jo viņi bija gandrīz vai vienīgie Pigbridžas letiņi, kas nebija bijuši pāri robežai.

„Kā tas izskatās?" viņa pārmeta vīram, "laudis sāks vēl domāt, ka mūs tur nelaiž iekšā, ka tu mē bi esi kāds kara noziedznieks vai citādi apšmucējies."

„Kas man tur meklējams?" Taisnība bija mēģinājis atrunāties, bet kā vienmēr tādās reizēs beidzot izšķīries par mazāko ļaunumu un pieprasījis vīzu. Tā kā Taisnībai pašam sava braucamā rīka nebija, tad bija jāmeklē kāds, kas arī būtu tiesīgs šķērsot robežu, un kas bez tam vēl būtu ar mieru paņemt Taisnības ceļojumā līdzi. Kad Taisnība kā reālāko šī goda pilnā uzdevuma kandidātu minēja Lampatānu, Taisnībene sākumā gan rauca degunu, jo Lampatānu ne visai cienīja, bet beidzot tomēr piekāpās uz zināma kompromisa pamata: ka tādā gadījumā līdzi brauc arī Bumerangas.

„Bet viņiem nav vīzas!" Taisnība priecīgi un loģiski iebilda, bet sieva lietu izšķīra vienkārši:

„Par to nekas. Viņi mūs akampanēs līdz Naiēgarā foliem un tad lai paši zina: vai palikt folos, vai braukt līdzi. Dažreiz tiekot pāri tāpat bez kādām vīzām."

Sestdiena atausa mirdzoša un karsta. Taisnība pamodās ar zināmu satraukumu sirdī: bija viņa dzimšanas diena — un bez tam šodien viņš pirmo reizi mūžā būs neierobežoto iespējamību un debesskrāpju zemes robežas.

Viņš kārtīgi izstaipījās, izpīpēja savu rīta cigareti vēl gultā guļot — gaidāmo prieku ietekmē sieva viņam šai sakarā kārtējos pārmetumus neizteica — un beidzot lēni un prātīgi sāka posties. Bija norunāts, ka Bumerangas pie Taisnībām atnāks ap kādiem deviņiem, ieturēs kopā ar māsas ģimeni kārtīgas dzimšanas dienas brokastis, un tad Lampatāns visus aizvedīs uz iecerēto ilgu un sapņu zemi.

Bija jau pāris minūtes pēc deviņiem, un Taisnība sāka nervozēt. Sviedrus slaucīdams, viņš staigāja no viena loga pie otra, skatījās laukā, skatījās pulkstenī un ik pa pāris minūtēm pārprasīja sievai:

„Vai viņi zina, ka tas notiek šodien? Vai tu teici, lai nāk pie mums? Ka mēs neiesim pie viņiem, bet ka jānāk te? Kur viņi paliek? Lampatāns drīz būs klāt, bet tie vēl nevar iztūlāties!"

Ceturksnī pēc deviņiem beidzot atskanēja Florentīnes balss, ko daba gan bija atveltījusi ar skaļumu, bet kuŗā trūka sievišķīgā maiguma un melodiskuma:

„Heppī birsdei tū jū! Heppī birsdei tū jū! Heppī birsdei, dīr švāger, heppī birsdei tū jū!"

Nodziedātais sveiciens, kā arī nākošais Florentīnes teikums skaidri pierādīja, ka Bumerangas laiku šai krastā nebija pavadījuši velti, bet, vismaz, piesavinājušies vietējo valodu:

„Kas tur ir par metter ar to Lampatānu? Viņš taču mūs te pus desmitos gribēja uzpiķēt — vai viņam ar to kāri būtu kāda trobele?"

Bet Lampatāns bija laikā.

Ceļā uz robežas pārejas punktu tika izstrādāts kara plāns: Tā kā vietējos robežai laida pāri bez liekām runāšanām, ja vien mācēja pateikt, kur dzimis, tad nolēma, ka Bumerangas izliksies par tādiem Kamēr pārējie rādīs savus papīrus, tikmēr šie sēdēs auto mašīnā, kājas pāri atzveltnei, un tikai ņurdēs kaut ko zem deguna.

Gluži tā tomēr neizdevās: robežsargs arī Bumerangām noprasīja parādīšanas. Tā kā tiem citu nebija kā letiņu ārzemju pase, tad cirta to pašu galdā. Tur, starp citu, bija ierakstīts, ka pases īpašniekam tiesības apceļot „visas valstis". Ar pirkstu šai vietā bakstīdams, Bumerangs milimetru pa milimetram grozījās uz izejas pusi, jo manīja, ka pa tām jau tikpat kā drošībā izslīdējusi arī viņa prieku un ciešanu uzticīgā līdzgaitniece. Vai nu rabežsargs noticēja, ka pase Bumerangiem tiešām dod tiesības iecelot arī Savienotajās Valstīs, vai arī viņš savā prātā nodomāja: sak' — kur tu nu, putniņ, bez pases tālu tiksi? — katrā ziņā viņš Bumerangas slīdēšanai durvju virzienā šķēršļu nelika, bet, pašt uz galda nosviedis, pievērsās nākošajiem ceļiniekiem.

Diena aizrobežā visiem aizgāja ātri. Abām dāmām viss te, protams, bija nedzirdēti lēts un elegants, ka būtu bijusi apgrēcība nepirkt.

„Tu paskaties, Florentin, šito dresīti — tā taču par pus velti!"

„Māsiņ! Māsiņ! Paskaties! Tur viņā pusē ielai ir sēle!"

Abas knieba pāri uz otro pusi. Taisnībene tik vien vēl kā paguva iebrēkties, lai māsa šai lielajā dzīves straumē nepazūdot, un tad viņas abas ienira biezajā sieviešu masā. Pirkšanai izliktās mantas gāja no rokas rokā, tika apčamdītas, pastaipītas, pieliktas gan pie krūtīm, gan gurniem — kur nu kuŗo reizi bija paredzēta lietāšana — dažbrīd pat paostītas, un tad atsviestas atpakaļ kaudzē uz galda, kur tās jau kāri gaidīja kāds desmits citu roku.

Vakarā Lampatāna auto tikai ar pūlēm un lielu māku spēja uzņemt visus pasažierus un to pirkumus. Patiesībai par godu gan jāsaka, ka, pretēji abām māsām, vīriešu dzimums dienu bija pavadījis un naudu izšķiedis nelietderīgi: Taisnība ar svaini un Lampatānu gan bija rūpīgi pārbaudījuši vai visus pil-

Lieta ar kurpēm

sētas krogus, bet no nodomātajiem pirkumiem atteikušies tā vienkāršā iemesla dēļ, ka Taisnība naudu šī rīta steigā un satraukumā bija aizmirsis mājā, Bumeranga savu godīgi nodevis sievai, bet Lampatānam tās gluži vienkārši un kā — parasts — nebija.

Izsīkušās finances daļēji kļuva par iemeslu, ka vēlāk, robežu māju virzienā šķēršojot, iznāca nesaprašanās ar muitniekiem.

Cietēja bija Florentīne. Muitnieks, pārbaudījis pirkumus, noprasīja, vai vairāk nekā neesot.

Nē, neesot — visi kā mācīti atbildēja.

Bet kas tas esot, kas Florentīnei kājās? Kad un kur tās kurpes pirktas?

Florentīne gan dievojās, ka kurpes pirkusi jau Vācijā, bet muitnieks iespītējās — lai velkot nost un parādot. Kurpēs, protams, zelta burtiem bija ierakstīts, ka tās gatavojusi tepat vietējā kurpju fabrika, un ka tās pārdotas tādā un tādā vietējā veikalā. Tā kā Florentīne kurpi pēc noaušanas nebija vis laipni pasniegusi muitniekam, bet ar lielu troksni ielingājusi muitas telpas kaktā, lai šis pats to tur meklējot rokā, tad šis — t. i. muitnieks — tagad raudzīja atspēlēties: lai māksājot muitu.

Straujā iepirkšanās sievlešu, neatlaidīgā slāpju dzesāšana vīriešu aprindās un Taisnības aizmāršība bija iemesls tam, ka pa visiem pieciem ceļiniekiem kopā nesanāca vairāk par sešpadsmit centiem.

— Tad lai aujot arī otru kurpi nost un atstājot tepat, kamēr dabūšot naudu. Šis uzglabāšot arī pārējos pirkumus, teica muitnieks.

AIZRĀDĪJUMS

Sakarā ar bērnu svētkiem Saulainē 14. augustā rītā latviešu draudzes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā nenotiks.

Augusts Nopūta.

TEMPĻI NOGRIMS NĪLAS VIĻŅOS

Lai no tuksneša lauksaimniecības vajadzībām iegūtu 800.000 hektāru ļoti auglīgas zemes, Ēģiptes valdība izstrādājusi 10 gados reālizējamu apūdeņošanas projektu Vadi Halfas apgabaliem. Ja projekts reālizējies, tad Nīlas ūdeņos, iespējams uz visiem laikiem, nogrims 17 aizvēsturiski, bet ļoti labi uzglabājušies seno ēģiptiešu tempļi. Applūdināšanai nolemto tempļu starpā ir arī 245. g. pr. Kr. celtais dievietes Izīdas un ap 1257. g. pr. Kr. klintīs celtais Ramzesa II templis ar 4, apm. 20 metru augstām Amonam-Rā veltītām statujām un 10 metru augsto Ozīrija attēlu. Lai glābtu, kas vēl glābjams, Ēģiptes valdība domā lūgt UNESCO līdzekļus un archaiologus, kuŗiem steigā būtu jāmēģina izpētīt visumā maz izpētītos Nīlas viļņos nogrimšanai nolemtos tempļus. Ja būtu līdzekļi, tad pēc ēģiptiešu domām būtu jāizpēta arī tempļu apkārtne, jo ir norādījumi, ka arī Vadi Halfas apkārtnes tuksneša smiltis glabā ievērojamus vēstures un mākslas pieminekļus. Septiņpadsmit nogremdēšanai nolemto tempļu piemiņai Ēģiptes valdība vēlas izgatavot to modeļu miniatūras, kuŗas paredzēts novietot kādā mūzejā.

VĒRTIGA ZVEJA

Daži Napoles apkārtnes zvejnieki zivju vietā ar tīkliem no jūras sākuši zvejot naudu. Domā, ka viņi atklājuši vietu, kur dženovieši 1435. gadā nogremdējuši Alfona Aragona kara kuģus. Labo ķeršanas vietu zvejnieki neatklāj, jo Itālijas likumi aizliedz privātpersonām nodarboties ar senlietu meklēšanu. Zvejnieki tomēr slepeni pārdod Alfona Aragona sudraba naudiņas un senos zelta dukātus. Pēdējos var pirkt par apmēram 20 dolariem gabalā, un labākie zelta naudas noņēmēji esot vācu un anglu tūristi.

ATKALREDZĒŠANĀS

Bijušais britu līdotāju virsnieks R. L. Makgregors šinī vasarā kopā ar sievu apmeklējis Italiju un tur viņam iznākusi necerēta atkalredzēšanās. 1943. gadā viņš, kā kara gūsteknis, nodevis labošanā savu vērtīgo roķas pulksteni Italijas pilsētiņā Ligurā. Drīz pēc tam gūstekņi pārvietoti uz Vāciju un pulksteni palicis šķietami uz visiem laikiem pie pulksteņu meistara Luiždi Orī. Braukājot pa Italiju kā tūrists, Makgregors apmeklējis arī savu bijušo gūsta vietu un atcerējies savu labošanai nodoto pulksteni. Sameklēt pulksteņu meistaru Orī nav bijis grūti. Kad Makgregors pastāstījis sava nāciena iemeslu, Luiždi Orī atvēris naudas skapi un nolicis bijušajam virsniekam priekšā veselu kasti ar pulksteņiem, kuŗu starpā nav bijis grūti atrast arī pirms 12 gadiem labošanā nodoto laika rādītāju. Draudzīgi šķiroties, pulksteņu meistars Orī lūdzis: „Ja jūs satiekat savus kara biedrus, tad lūdzu sakiet viņiem, ka arī viņu pulksteņi ir sen izlaboti un gaida savus īpašniekus."

JAUNS REKORDS

Vīnes cirkus artists, 23 gadus vecais austrietis Villijs Pichers veicis jaunu pasaules rekordu sēdēšanā ar krēslu uz gaisā izstieptas virves. Līdz šim šajā nozarē pasaules rekords piederēja Villija tautietim Helmūtam Harlandam, kuŗš spējis bez pārtraukuma uz virves ar krēslu žonglēt 100 stundu. Par spīti lietum un vējam Villijs Pichers uz virves ar krēslu nosēdēis 113 stundas.

Bumerangs ar savu pasi

nas, Bumerangs iekšķīgi un Florentīne skaļi nosolījušies Lampatānu dzīvu neatstāt — par to, ka tas nenāca šos vadāt, bet sēdēja savā auto un pīpēdams gaidīja stāvokļa atrisinājumu — beidzot arī viņiem uzsmidīja laime: atgriezās šī rīta ierēdnis ar visu Bumerangas pasi.

Visu ceļu līdz Pigbridžai Lampatāna auto mašīnā valdīja drūms klusums: Lampatāns pats brauca, Taisnība snauda, bet Bumerangs un sieviešu šņāca.

Augusts Nopūta.

VĀCIJĀ NODIBINĀTA LATVIEŠU KARA INVALIDU APVIENĪBA

Tās mērķis gādāt par aprūpi un darba iespējām invalidiem

Ievērojot daudzu latviešu kara invalidu vēlēšanos, 17. jūnijā Hamburgā pulcējās vairāku nometņu invalīdi, lai nodibinātu Latviešu kara invalidu apvienību.

Vācijas apstākļu pazinēji zina, ka invalidu vēlēšanās ir rast darbu, sagādāt dzīvokli katram individuāli, tā iesaistot normālā dzīvē. Līdz šai dienai lielākā daļa invalidu dzīvo nometnēs, kuŗu tuvumā nav darba iespēju, un, lai atrisinātu visas invalidu problēmas invalidiem pieņemami, nodibinājās arī Latviešu kara invalidu apvienība (LKIA). Jaunā apvienība apzinās visus latviešu kara invalidus un organizēs kultūrālo, morālo un fizisko aprūpi, tāpat uzņrēs kaujās iegūto draudzības un vienības garu.

Līdzīgas organizācijas ar ļoti labām sekmēm darbojas arī igauņiem, vāciešiem un citām tautām. LKIA grib sadarboties ar visām nācionāli orientētām organizācijām, iestājoties pie visām tautām par mūsu tiesībām un valsts neatkarību.

Dibināšanas sanāksmē biedru naudu noteica DM 0.50 mēnesī, bet iestāšanās nauda ir DM 1.—. Par apvienības valdes priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja Bruņinieku krusta kavalieri Robertu Ancānu (Augsburga), bet par 1. vietnieku Pauli Začu (Hamburga), par 2. vietnieku Reini Galausku (Odenburga), sekretāru Kārli Štāmeru (Lībeka), kasieri Manfredu Rubeni (Hamburga), biedrzini Valdi Šulcu (Lībeka), kultūras un sporta nozares vadītāju Robertu Inci (Kaizerslauterna). Revīzijas komisijas priekšsēdis ir Mārtiņš Nelsons (Hamburga), sekretārs Alfreds Ozoliņš (Libeka), loceklis Osvalds Bērzups (Hamburga). Valdes 1. kandidāts ir P. Prančs (Hamburga), bet rev. kom. 1. kandidāts — J. Gercāns (Bērzaine) — nodarbināts Mannheimā.

Sarakste adresējama sekretāram K. Štameram: Lübeck, Marlistr. 101, priekšsēdim R. Ancānam, Augsburg, Vogesenstr. 55 vai priekšs. 1. vietn. P. Začam, Hamburg-Altona, Daimlerstr. 44.

Jaunā kara invalidu organizācija sākusi darbību — jau pieteikušies vairāk kā 200 invalidu.

Apvienības priekšs. vietn. P. Začs apvienību pārstāvēja Reichsbunda salidojumā Hamburgā, uzņemot ciešu kontaktu ar Vispasaules kara cīnītāju apvienības ģenerālsekretāru, tāpat ar Somijas, Austrijas, Grieķijas u. c. zemju kara invalidu organizāciju delegātiem.

LKIA valde

Jūra Sibirijas vidienē

Pēc TASS ziņām Padomju Savienība rīkojas Sibirijas rietumu daļā izveidot 240 km. garu un 100 km. platu jūru, kuŗai ūdeņus dotu Obas upe. Jaunā Sibirijas iekšzemes jūra došot iespēju darbināt milzīgu elektrisko spēkstaciju un tās būvdarbi jau sākti šinī vasarā. 1957. gadā spēkstacija jau ražošot strāvu. Galvenais iekšzemes jūras uzdevums tomēr būšot radīt labāku un lauksaimniecībai piemērotu klīmatu Sibirijā. Līdzīgi plāni par Obas un Jeņisejas ūdeņu uzkrāšanu un novadīšanu uz Kaspijas jūru bija dzirdēti jau senāk, bet, kā redzams, „sagājuši dēļī".

SPORTS

SPORTS NUJORKĀ

Otrā spēlē datviešu izlase ar K. Ārenu ierindā atkārtoja iepriekšējās spēles rezultātu, pieveicot ar 6:2 virslīgas lietuviešu komandas pirmo rezervi.

JAUNI REKORDI VIEGLATLĒTIKĀ

Kazimirs Upenieks jūnija beigās Sietlā sasniedzis jaunu trimdas rekordu 3000 metru skrējienam, veicot distanci 9 min. 4.5 sek. Līdzšinējo rekordu — 9:10.2 K. Upenieks sasniedza 1948. gadā Vācijā. Kārlis Upenieks piedalījās arī ASV meistarsacīkstēs vieglatlētikā Boulderā (Kolorado). Uz sacīkstēm K. Upenieks brauca automašīnā, visu garo ceļu sēdot pie stūres. 6 jūdžu skrējienā viņam pēc diviem veiktiem apļiem no sacensības vajadzēja izstāties.

Brāļi Pētersoni ASV armijas rindās Vācijā sākuši atkal cītīgi piedalīties sacīkstēs. Modris Pētersons armijas sacensības velcis 200 metru barjērskrējienu 24.1 sek. Atklātās sacīkstēs viņš uzvarējis arī Vācijas labāko barjēristu Steineku. M. Pētersona rezultāts ir jauns trimdas rekords.

Augusta otrā pusē Sietlā notiks Ziemeļrietumu piekrastes meistarsacīkstes vieglatlētikā. Sarīkojuma centrā šoreiz būs daudzas sacensības jaunatnei, dažādās vecuma grupās.

ASV VIDĒJO VALSTU LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

30. un 31. jūlijā Čikāgā risinājās spraigas sacensības visās vieglatlētikas disciplīnās. Bija ieradušies no visām lielākajām ASV vidienes pilsētām sportisti, no kuŗiem sacensībās piedalījās 29. Laika apstākļi bija diezgan labvēlīgi. Publikas solos gan varēja saskaitīt tikai ap 100 sporta cienītāju, un tie visi bija jaunieši. Balvas uzvarētājiem bija dāvinājuši:

DV Čikāgas apvienība — V. Tones gleznu reprodukciju mapi (ieguva Agris Aperāns); Čikāgas latviešu organiz. apv. — kausu (ieguva Aivars Kačerovskis); J. Katlāps — kausu (ieguva Rita Skabarde); Vidējo valstu sporta pārvalde — kausu; Čikāgas latv. org. apv. — figūru; Čikāgas latviešu biedrība — figūru; Indianāpoles latviešu sp. kopa „Venta" — figūru; A. Ozoliņa, A. Kalnājs, Clānas dr. gr. galds, apgāds Dzimtā zeme, R. Pētersons, L. Lapiņš — grāmatas; ČLOA un ČLB — katra pa 20 dol. naudā; Cicero Hudson — 5 dol.

Uzvarētāji sacīkstēs bija šādi:

Tāllēkšanā (v.): 1. v. Valdis Krūmiņš — Klīvlenda — 6,2,85; 2. v. Aivars Baumanis — Klīvlenda — 6,2, 3. v. Ivars Kauls — Mineapole — 5,71.

Tāllēkš. (s.): 1. v. Ruda Paegle — Saginava — 3,98, 2. v. Rita Skabarde — Saginava — 3, 9,05, 3. v. Valda Sorena — Indianāpole — 3,63.

60 m. skrēj. (s.): 1. v. Rita Skabarde — Saginava — 9,00, 2. v. Ruda Paegle — Saginava — 9,2, 3. v. Maija Sviestiņa — Medisona — 10,00.

Diska meš. (v.): 1. v. Jānis Plīsis — Milvoki — 39,79, 2. v. Gunārs Neiders — Klīvlenda — 37 44, 3. v. Mārtiņš Kalniņš — Čikāga — 35,84.

100 m. skrēj. (v.): 1. v. Ivars Baumanis — Klīvlenda — 11,5, 2. v. Ivars Kauls — Mineapole — 12,1, 3. v. Tedis Kauls — Mineapole — 12,5.

100 m. skrēj. (jaun.): 1. v. Ivars Ārums — Čikāga — 13,6,, 2. v. Jānis Pētersons — Čikāga — 15,5.

400 m. skrēj. (v.): 1. v. J. Kauls — Mineapole — 54,8 sek., 2. v. G. Linde — Saginava — 55,9 sek., 3. v. I. Ārums — Čikāga — 1:02.

Kārtslēkšanā (v.): 1. v. Jānis Strazdiņš — Čikāga - 2.91, 2. v. Andris Polis — Mineapole — 2.85, 3. v. Jānis Plīsis — Milvoki — 2,81.

1500 m. skrēj. (v.): 1. v. Agris Aperāns — Mineapole — 4:232, 2. v. Alvis Osis — Čikāga — 4:423, 3. v. Aivars Osis — Čikāga — 4:473.

110 m. barjērskrēj. (v): 1. v. Aivars Kačerovskis — Milvoki — 16,6, 2. v. Andris Polis — Mineapole — 18,0, 3. v. Aivars Baumanis — Klīvlenda — 18,3.

800 m. skrēj.(v.): 1. v. Agris Aperāns — Mineapole — 2:0,5, 2. v. Gunārs Linde — Saginava — 2:10,1.

200 m. skrēj. (v.): 1. v. Ivars Kauls — Mineapole — 20:8, 2. v. Aivars Baumanis — Klīvlenda — 24:5, 3. v. Kalvis Kampe — Klīvlenda — 24:8.

100 m. skrēj. (s.): 1. v. Rita Skabarde — Saginava — 15,1, 2. v. Ruda Paegle — Saginava — 15,4, 3. v. Valda Sorena — Indianopole — 15,9.

Lodes grūš. (v.): 1. v. Mārtiņš Kalniņš — Čikāga — 12,51,, 2. v. Jānis Plīsis — Milvoki — 12,56, 3. v. Aievars Kačerovskis — Milvoki — 12,02.

Lodes grūš. (s): 1. v. Valda Sorena — Indianapole — 8,51, 2. v. Maija Skrastiņa — Medisona — 8,48, 3. v. Aija Vanaga — Milvoki — 7,58.

Diska meš. (s.): 1. v. Maija Sviestiņa — Medisona — 24,27, 2. v. Valda Sorena — Indianapole — 22.56, 3. v. Rita Skabarde — Saginava — 15.37.

Šķēpa meš. (v)): 1. v. Jānis Plīsis — Milvoki — 47.19, 2. v. Valdis Krūmiņš — Klīvlenda — 45,00, 3. v. Jānis Polis — Mineapole — 43.95.

Augstlēkš. (s.): 1. v. Valda Sorena — Indianopole — 1,17, 2. v. Ruda Paegle — Saginava — 1.17, 3. v. Rita Skabarde — Saginava — 1.12.

Augstlēkš. (v.): 1. v. Aivars Kačerovskis — Milvoki — 1.70, 2. v. Aivars Baumanis — Klīvlenda — 1,61, 3. v. Andris Polis — Mineapole — 1.61.

Stafetes skr. 4 reiz 100 (v.): 1. v. Klīvlendas „Stars", 48,2, 2. v. Mineapoles sporta kopa, 48,5, 3. v. Čikāgas sp. kopa, 50,8.

3000 m. skrēj. (v.): 1. v. Alvis Osis — Čikāga — 10:10,0, 2. v. Aivars Osis — Čikāga — 11: 24,4.

Trīssoļu lēkš. (v.): 1. v. Valdis Krūmiņš — Klīvlenda — 12,42, 2. v. Aivars Baumanis — Klīvlenda — 12,35, 3. v. Andris Sorens — Indianapole — 11,30.

Augstlēkš. (jaun.): 1. v. Ivars Ārums — Čikāga — 1,45, 2. v. Jānis Pētersons — Čikāga — 1,33.

Tāllēkš. (jaun.): 1. v. Ivars Ārums — Čikāga — 5,05, 2. v. Jānis Pētersons — Čikāga — 4,23.

Sacīkšu vadītājs bija Ringolds Upatnieks, tehniskais vadītājs Arvīds Štrāls, balvas izdalīja ASV Vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes pr-ks Ermanis Oliņš. Noslēguma uzrunu teica Čikāgas latviešu organizāciju apvienības pārstāvis Viktors Vīksniņš. — us.

LIELĀS CIŅAS DURVJU PRIEKŠĀ

2. Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā un tenisā notiks 3., 4. un 5. septembrī Toronto.

Latviešu sporta aprindās Toronto mēdz saukt par Ziemeļamerikas latviešu vieglatlētikas cietoksni. Taču, rūpīgāk pasekojot pēdējiem notikumiem šajā sporta veidā, jāatzīst, ka kādreiz slavenais cietoksnis arvien vairāk un vairāk sāk līdzināties vecajam Fort York Batthurst ielas galā, netālu no Kanadas nacionālās izstādes laukuma, kuŗam tagad tikai vēsturiska vērtība.

Vieglatlētikā „vēsturiska vērtība" Toronto jau nu vēl nav, jo mūsu atlēti pagaidām vēl soļo visas brīvajā pasaulē esošās latviešu vieglatlētikas saimītes pirmajās rindās. Taču nākotne ir pavisam dūmākaina. Kas notiks, ja Bīča laukumā vairs neriņķos Valdis Teteris, augstlēkšanas latiņai pāri nevelsies Ansis Bergvalds, nelidos Ēvalda Poltraka veseris? Liekas, atbilde nav tālu jāmeklē — tad, tāpat kā tagad par Freivaldiem vai Konradiem runājot, varēsim izsaukties: „Mums ir viens piemirstā sporta veida pārstāvis!"

Vieglatlētikas un vieglatlēta pamatprasības ir laba ķermeņa konstrukcija, kas vislabāk iegūstama turpat vieglatlētikas laukumā. Šīs prasības ir arī ikvienā sporta veidā, tāpēc secināms, ka vieglatlētika ir visu sporta veidu pamatā, jo katrs sportists apveltīts spējām skriet un lēkt. Tāpēc, vai nebūtu skaisti, ja vasarā savus jaunos basketbolistus zaļajā laukumā ievestu Kadiķis, TLSK volejbolistes un basketbolistes, Skujiņš u.t.t.? Tā būtu pavisam patīkama pārmaiņa bumbas spēļu piekopējiem, kas vasaras periodā „gul uz lauriem". Vēl vairāk — nodarbības vieglatlētikas laukumā būtu lielisks treniņš priekšā stāvošai ziemas sezonai.

Kur palikuši mūsu jaunie talanti? Vēl pagājušā sezonā skrejcelā sekmīgi debitēja Valda Vilsone; jaunatnes sacensības krietnus dotumus rādīja māsas Kačerovskas, O. Pātersone, brāļi Uiskas, Avotiņa, J. Miczītis u. c.

Tāpat, šķiet, zaļajam laukumam ardievas teikuši Pauls Bernāts, Eižens Lipomanis un Nina Tomase. Tādēļ aktīvā vieglatlētu saime pašreiz ar bažām raugās pretim pirmajai septembra nedēļas nogalei, kad Toronto atkal notiks lielākais latviešu vieglatlētikas sarīkojums šajā kontinentā — otrās Ziemeļamerikas kontinenta meistarsacīkstes vieglatlētikā un tenisā, tāpat arī ASV — Kanadas latviešu sacīkste vieglatlētikā, kuŗām jau paveikti pirmie priekšdarbi, un dalībniekiem jāpieteicās pie J. Ādmiņa, 599 Parlament Street, Toronto, Ont., tālr. WA-3-7589, līdz 20. jūlijam.

Rīkotāji palikuši pie pagājušā gada sacensību programmas, tikai mainot sacensību dienas Tā sestdien un svētdien, 3. un 4. septembrī, risināsies vieglatlētikas sacensības, bet tenisa 4. un 5. septembrī. Šogad atkrīt galda tenisa meistarsacīkstes, kas paredzētas citā laikā. (Tuvāki paziņojumi par sacensību laukumiem un sākumu laikiem sekos).

Lielapās sacensībās „amerikāņu invāzijas korpuss", šķiet, būs vēl spēcīgāks nekā pagājušā gadā, tāpēc Kanadas latviešu vieglatlētiem un tenisistiem sagaidāmas smagas cīņas.

Kā atceramies, pagājušā gadā vieglatlētikas valstu sacīkšu vērtējumā, amerikāņi mājās aizveda uzvaras balvu, bet sieviešu sacensībās pārākās bija Kanadas meičas. Ko spēsim šogad?

Krietnu dalībnieku skaitu amerikāņi deva arī tenisā, kuŗā vīriešu vienspēlēs nepārspēts palika norandietis Gunārs Šperliņš. Vai viņš savu meistartitulu spēs aizstāvēt arī šogad, rādīs pašas cīņas, jo vairāki krietni baltās bumbiņas meistari izauguši tepat Toronto. Cik zināms, savu vienspēlēs izcīnīto meistartitulu šogad aizstāvēs jaunā ASV zvaigzne Vija Vuškalne. Kas kļūs jaunā meistare?

Tās būs spraigas un lieliskas cīņas, kuŗām līdzi dzīvos katrs sporta cienītājs.

MĒS SVĪSTAM!

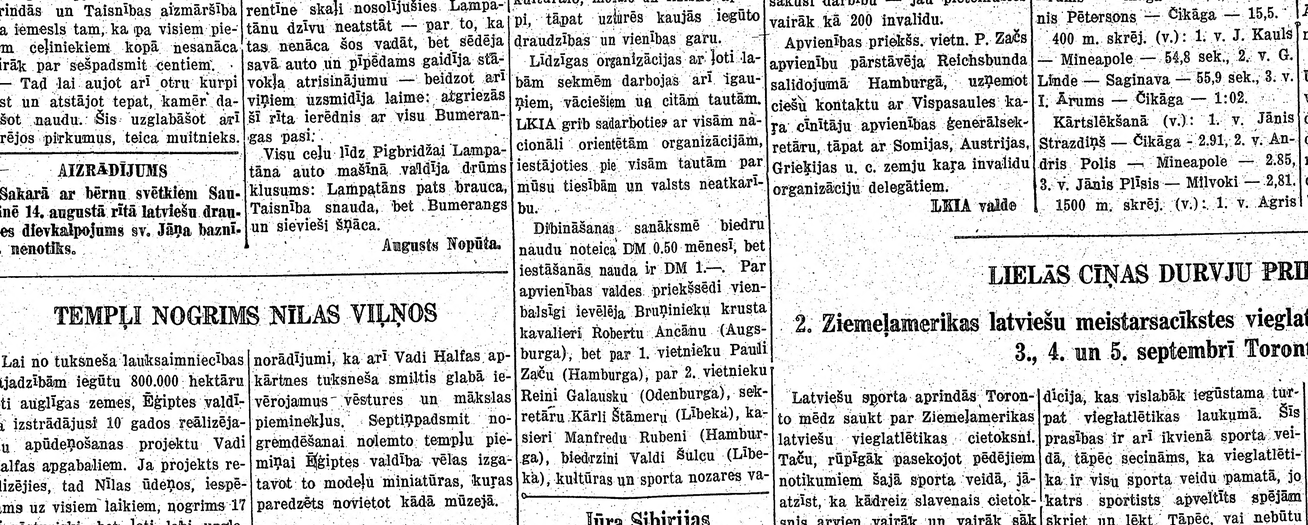

Izrādās, ka pēdējā laika karstuma vilnis nav skāris tikai Amerikas kontinentu, bet tas sviedrinājis un svilinājis arī visu Eiropu. Augšējie uzņēmumi rāda, kā ar karstumu cīnījušies vācieši, zviedri un dāņi. Zīmējumā pa kr. redzami zēni rindā pie ūdens strūklas, tālāk — kāds tūrists atveldzējas jaukā sapnī pie gleznas, bet kāds cits izmanto saldējuma porciju; vēsi ir jaunoklim limonādes glāzē, tāpat ērti izlīdzas ugunsdzēsēji, tīri priecīgi arī trīs zeņķi pie sava ledus ūdens.